

RIIGI TEATAJA

Nr. 36.

12. aprillil 1938.

Nr. 36.

- Art. 313. Vabariigi Presidendi asetäitmise seadus.
314. Vabariigi Presidendi Kantselei seadus.
315. Õiguskantsleri tegevuse korraldamise seadus.
316. Riigiraamatukogu seadus.
317. Seaduste Kogu seaduse muutmise seadus.
318. Konjunktuurinstituudi põhimääruse muutmise seadus.
319. Vangistusseadustiku muutmise seadus.
320. Riigi Statistika Keskbüroo seadus.
321. Kohtute seadustik.
322. Advokatuuri seadus.
323. Kaubandus-tööstuskoja seaduse muutmise seadus.
324. Maaomandite kaitse seadus.
325. Välislepingute ratifitseerimise korra seadus.
326. Kodutööstuskoolide õppetöö korraldamise määrus.
327. Raudtee vabade maa-alade kasutamise määrus.
328. Teenetemärkide Komitee otsus.
329. Tallinna Linna Elektri jaama elektriandmise tingimused.

313. Vabariigi Presidendi asetäitmise seadus.

Antud Riigihoidja poolt dekreedina 6. aprillil 1938.

§ 1. Kui Vabariigi President ei saa tervislikel põhjustel või muude takistuste tõttu oma ametikohuseid täita, annab ta ametikohuste täitmise üle Peaministrile aktiga ja võtab takistuste möödumisel ametikohuste täitmise üle samas korras. Kui Vabariigi President ametikohuseid aktiga üle anda ei saa, milline asjaolu tunnustatud Vabariigi Valitsuse poolt, või kui Vabariigi Presidendi ametikoht on vaba, siis astub Peaminister Vabariigi Presidendi ülesandesse, avaldades sellest käskkirjas.

Peaministri astumisest Vabariigi Presidendi ülesandesse, samuti Vabariigi Presidendi uuesti ametikohustesse asumisest kuulutatakse Riigi Teatajas.

§ 2. Kui Vabariigi Presidendi ametikohuste täitmist takistavadervislikud või muud seesugused põhjused on järjest kestnud üle kuue kuu ja kui seejuures on ilmne et Vabariigi President ei ole võimeline asuma oma ametikohuste täitmisele, siis kutsutakse kokku Valimiskogu, kes võtab otsustamisele uue Vabariigi Presidendi valimisele asumise küsimuse.

Valimiskogu koosneb Peaministrist, Sõjavägede Ülemjuhatajast või Sõjavägede Juhatajast, Riigivolikogu Esimehest, Riiginõukogu Esimehest ja Riigikohtu Esimehest.

Valimiskogu kutsub kokku Peaminister kas omal algatusel või vähemalt kolme Valimiskogu liikme kirjalikul nõudmisel. Valimiskogu koosoleku kutsed peab Valimiskogu liikmeile kätte toimetatama hiljemalt kolm päeva enne koosolekut.

Valimiskogu on otsusevõimeline, kui koos on kõik tema liikmed. Valimiskogu koosolekut juhatab Peaminister.

Valimiskogu koosolek otsustab uue Vabariigi Presidendi valimisele asumise küsimuse lahtisel hääletamisel, hääletades valimisele asumise küsimuse poolt ja vastu. Uue Vabariigi Presidendi valimisele asumise küsimus loetakse otsustatuks, kui selle poolt on antud vähemalt kolm häält.

Kui Valimiskogu on otsustanud asuda uue Vabariigi Presidendi valimisele, koostatakse selle kohta kirjalikult motiveeritud otsus, millele kirjutavad alla Valimiskogu liikmed.

Valimiskogu asjaajamine toimub Riigikantselei kaudu.

§ 3. Kui paragrahvis 2 ettenähtud takistused Vabariigi Presidendi ametikohuste täitmises on sõja ajal järjest kestnud üle ühe kuu, võidakse kokku kutsuda Valimiskogu Vabariigi Presidendi Asetäitja valimisele asumise otsustamiseks.

Valimiskogu kutsub kokku Peaminister kas omal algatusel või vähemalt kolme Valimiskogu liikme kirjalikul nõudmisel, nende hulgas Sõjavägede Ülemjuhataja. Valimiskogu koosoleku kutsed peab Valimiskogu liikmeile kätte toimetatama hiljemalt eelmisel päeval enne koosolekut.

Muus osas kohaldatakse Valimiskogu koosolekule § 2 eeskirju.

Kui Valimiskogu otsustab asuda Vabariigi Presidendi Asetäitja valimisele, siis valib ta Vabariigi Presidendi Asetäitja § 4 ettenähtud korras. Valimised peavad toimuma hiljemalt järgmisel päeval pärast valimisele asumise otsustamist.

§ 4. Kui Vabariigi Presidendi ametikoht vabaneb sõja ajal või § 2 tähendatud takistused tema ametikohuste täitmises on järjest kestnud üle kuue kuu, kutsutakse kohe kokku Valimiskogu Vabariigi Presidendi Asetäitja valimiseks.

Valimiskogu koosolek Vabariigi Presidendi Asetäitja valimiseks toimub § 2 teises ja neljandas lõikes ettenähtud korras.

Vabariigi Presidendi Asetäitjaks võidakse valida Eesti Vabariigi kodaniku, kes vastab Põhiseaduses Vabariigi Presidendi kohta ettenähtud nõudeile.

Valituks loetakse kandidaat, kelle poolt lahtisel hääletamisel on antud vähemalt kolm häält. Valimiskogu koosolek ei lõpe enne, kui Vabariigi Presidendi Asetäitja on valitud. Valimiste kohta koostatakse protokoll.

§ 5. Vabariigi Presidendi Asetäitja (§ 3 ja 4) annab Valimiskogu ees pühaliku töotuse, mis on järgmine:

„Mina, NN, asudes Vabariigi Presidendi Asetäitja ametisse, pühalikult töotan vankumata kaitsta Eesti Vabariigi Põhiseadust ja

seadusi, õiglaselt ja erapooletult teostada minule antud võimu ja ustavalt täita oma kohuseid kõigi oma võimetega ja parema arusaamisega Eesti Vabariigi ja rahva kasuks“.

Pühaliku töötuse tekst koostatakse kahes eksemplaris ja neile kirjutavad alla Vabariigi Presidendi Asetäitja ja kõik Valimiskogu liikmed. Pühalikust töötuse andmisest kuulutatakse Riigi Teatajas. Töötuse algdokumentidest hoitakse üks eksemplar alal Riigikantseleis ja teine saadetakse Riigivolikogu kantseleile.

Tallinnas, 6. aprillil 1938.

K. Päts
Riigihoidja.

Joh. Müller
Kohtuminister.

314. Vabariigi Presidendi Kantselei seadus.

Antud Riigihoidja poolt dekreedina 7. aprillil 1938.

§ 1. Vabariigi Presidendi juures on Vabariigi Presidendi Kantselei, kelle ülesandeks on: Vabariigi Presidendi kantseleilise asjaajamise korraldamine, niivõrd kui see ei kuulu Riigikantselei ülesandesse; Vabariigi Presidendi käsutuses olevate ameti- ja esindushoonete ja nende juurde kuuluvate maa-alade ja ehitiste valitsemine; Vabariigi Presidendi käsutuses olevate summade arvepidamine ja Vabariigi Presidendi ametikohaga seoses oleva majandusliku ala korraldamine; au- ja teenetemärkidega seoses oleva asjaajamise korraldamine; Vabariigi Presidendi erioigusel tehtavasse otsustesse puutuva asjaajamise korraldamine, niivõrd kui see seaduste või Vabariigi Presidendi määruste või muude korralduste järgi ei toimu teiste ametiasutiste või ametiisikute kaudu, nende otsuste teatamine vastavaile ametiasutistele ja -isikuile ning korralduste tegemine nende täitmiseks; Vabariigi Presidendi poolt talle pandavate muude ülesannete täitmine.

Vabariigi Presidendi Kantselei juures on Teenetemärkide Büroo.

§ 2. Vabariigi Presidendi Kantseleid juhib kantselei ülem, kelle nimetab ametisse Vabariigi President erioigusel.

Kantselei ülem omab oma ametialal kõiki õigusi, mis sellekohastes seadustes on ette nähtud ministrite kohta. Samuti otsustab ta oma ametialal majanduslikud küsimused, mis vastavate seaduste järgi kuuluvad Vabariigi Valitsuse otsustamisele, kandes sellest enne ette Vabariigi Presidendile.

§ 3. Kantselei ülem kannab Vabariigi Presidendile vajalikult ettevalmistatult ette Vabariigi Presidendi nimele esitatud kirjavahetuse, märgukirjad ja palved, niivõrd kui see ülesanne ei kuulu Vabariigi Valitsuse liikmete või muude ametiisikute või ametiasutiste ülesandesse.

§ 4. Vabariigi Presidendi Kantselei isiklik koosseis kuulub ametisse nimetamisele ja vabastamisele Vabariigi Presidendi poolt erioigusel ulatuses, nagu ette nähtud Vabariigi Presidendi poolt muude riigiteenijate ametisse nimetamise ja sellest vabastamise kohta. Muud Vabariigi Presidendi Kantselei koosseisu kuuluvad ametnikud ja teenijad nimetab ametisse ja vabastab sellest kantselei ülem.

§ 5. Vabariigi President nimetab eriõigusel Vabariigi Presidendi Kantselei või Vabariigi Presidendi juures oleva mõne teise ametkonna koosseisust kantselei ülema alalise asetäitja, kes täidab kantselei ülema kohuseid, kui viimane on takistatud neid täitmast.

Tallinnas, 7. aprillil 1938.

K. Päts
Riigihoidja.

Joh. Müller
Kohtuminister.

315. Õiguskantsleri tegevuse korraldamise seadus.

Antud Riigihoidja poolt dekreedina 7. aprillil 1938.

§ 1. Vabariigi Presidendi juures on Õiguskantsler, kelle nimetab ametisse ja vabastab sellest Vabariigi President eriõigusel.

Õiguskantsleri ülesandeks on [valvamine riigi- ja muude avalikõiguslikkude asutiste tegevuse seaduspärasuse järele.] Oma ametkonna juhtimise alal on Õiguskantsleril kõik need õigused, mis vastavate seadustega on ette nähtud ministrite kohta. Tal on õigus osa võtta sõnaõigusega Vabariigi Valitsuse istungeist.

§ 2. Õiguskantsleri ametkonda kuulub vajalik arv nõunikke ja teisi ametnikke koosseisude järgi. Nõunikud nimetab ametisse ja vabastab sellest Vabariigi President eriõigusel Õiguskantsleri ettepanekul, nimetades ühe neist Õiguskantsleri asetäitjaks. Muud Õiguskantsleri ametkonda kuuluvad ametnikud nimetab ametisse ja vabastab sellest Õiguskantsler.

Õiguskantsleri asetäitjale võib Õiguskantsler oma korraldusega määrata Õiguskantsleri võimkonda kuuluvaid ülesandeid, ette kandes sellest Vabariigi Presidendile.

Õiguskantsleri asetäitja täidab juhtudel, kui Õiguskantsler ei saa täita oma ametikohuseid, kõiki Õiguskantsleri ülesandeid.

§ 3. Õiguskantslerile saadetakse aegsasti kõik Vabariigi Presidendi poolt dekreedina antavate seaduste, seadluste ja määruste kavad, Vabariigi Presidendi poolt teadmiseks võetavate eelnõude kavad, kaasallkirja vajavad Vabariigi Presidendi otsuste kavad ning ärakirjad ministrite ettepanekuist Vabariigi Valitsusele. Samuti saadetakse Õiguskantslerile ärakirjad Vabariigi Valitsuse otsustest ja riigi-keskasutiste juhatajate poolt antavate määruste ja muude üldeeskirjade kavad.

Kui Õiguskantsler leiab ministri ettepaneku Vabariigi Valitsusele või Vabariigi Valitsuse otsuse vastuolus olevat seadustega, teatab ta oma seisukoha Peaministrile või Vabariigi Valitsusele. Vabariigi Presidendi otsustamisele ja teadmiseks võtmisele kuuluvais asjus kannab Õiguskantsler oma märkused ette Vabariigi Presidendile. Riigi-keskasutiste juhatajate poolt antavate määruste kavade kohta teatab Õiguskantsler oma märkused keskasutise juhatajale.

§ 4. Õiguskantsleril on õigus pöörduda vajalikkude andmete saamiseks kõigi riigi-keskasutiste juhatajate kui ka muude avalikõiguslikkude asutiste juhtide poole nende võimkonda kuuluvais asjus.

Õiguskantsleril on õigus isiklikult või nõunikkude kaudu toimetada riigi- ja muude avalikõiguslike asutiste toimetuste ja asjaajamise järele-
vaatust nende seaduspärasuse seisukohalt.

Kõik riigi- ja muud avalikõiguslikud asutised on kohustatud Õigus-
kantslerile tema tegevuses kõigiti kaasa aitama ja vajalikke andmeid andma.

§ 5. Kui Õiguskantsler leiab riigi- või muude avalikõiguslike asu-
tiste tegevuses seaduse rikkumisi või tegevuseta olekut, juhib ta sellele
vastava asutise tähelepanu või teatab sellest asutise otsesele ülemusele, või
vastava riigi-keskasutise juhatajale, või järelevalveasutisele, või Riigikontrolli
järelevalvele kuuluvais asjus Riigikontrolörile.

§ 6. Kui Õiguskantsler juhib ametiasutise tähelepanu või teatab ameti-
asutise otsesele ülemusele või keskasutise juhatajale või järelevalveasutisele
jõustunud otsuse, korralduse või määruse ebaseaduspärasusest ja kui vastav
ametiasutis teatab, et ta ei ühine Õiguskantsleri seisukohaga, siis on Õigus-
kantsleril õigus esineda protestiga administratiivkohtu korras asjus, mida
võidakse muuta ametikohuslikult Administratiivmenetluse seaduses ette-
nähtud eeskirjade kohaselt. Samas korras võib Õiguskantsler toimida juh-
tudel, kui jõustunud otsus võib kuuluda ümberotsustamisele sellekohaste
seaduste alusel.

§ 7. Riigikohus saadab Õiguskantslerile teadmiseks ära kirjad kõigist
Riigikohtu otsustest.

§ 8. Vabariigi President võib oma eriõigusel tehtava otsusega panna
Õiguskantslerile ka muid käesolevas seaduses mitte-ettenähtud ülesandeid
niivõrd, kui see puudutab õigusliku korra säilitamisega Vabariigi Presiden-
dile Põhiseadusega pandud ülesandeid ja valvet riigi- ja muude avalikõigus-
like asutiste seaduspärase tegevuse järele.

§ 9. Oma ettekanded Vabariigi Presidendile teeb Õiguskantsler kirja-
likult või suuliselt. Ülevaated oma tegevusest Riigivolikogule ja Riiginõu-
kogule esitab Õiguskantsler kirjalikult, informeerides sellest enne Vabariigi
Valitsust.

Tallinnas, 7. aprillil 1938.

K. P ä t s
Riigihoidja.

Joh. M ü l l e r
Kohtuminister.

316. Riigiraamatukogu seadus.

Antud Riigihoidja poolt dekreedina 6. aprillil 1938.

I.

1. peatükk.

Üldeeskirjad.

§ 1. Riigiraamatukogu on riigiasutiste teaduslik keskraamatukogu.
Riigiraamatukogu eriülesandeks on riigi keskasutiste raamatukogude korral-
damise ühtlustamine ja teiste teaduslike raamatukogude tegevuse koordi-
neerimine.

§ 2. Riigiraamatukogu võib asutada arhiivkogu eestikeelsete ja Eestis
ilmunud ja ilmuvate trükiste kogumiseks ja säilitamiseks, samuti muid osa-
kondi ja harusid.

§ 3. Riigiraamatukogul on lugemistuba nii ajalehtede ja ajakirjade lugemiseks kui ka teiste trükitoodete kasutamiseks.

§ 4. Riigiraamatukogu avaldab perioodiliselt trüki oma raamatute nimestiku. Peale oma kogude nimestiku peetakse Riigiraamatukogus kõigi riigi keskasutiste raamatukogude koondnimestikku.

2. peatükk.

Riigiraamatukogu valitsemine ja korraldamine.

§ 5. Riigiraamatukogu allub Riigisekretärile.

§ 6. Riigiraamatukogu tegevust juhib direktor, kelle määrab ametisse Vabariigi President isikute hulgast, kellel on kõrgem haridus ja vastav kutse-line ettevalmistus.

§ 7. Riigiraamatukogu direktori ülesandeks on:

- 1) hoolitseda Riigiraamatukogu täiendamise ja kataloogimise eest;
- 2) juhtida Riigiraamatukogu korraldamist ja kasutamist;
- 3) täita muid käesoleva seadusega ja Riigiraamatukogu kasutamise määrusega tema peale pandud kohuseid.

§ 8. Eritingimused Riigiraamatukogu ametis olevate isikute hariduse ja kutselise ettevalmistuse kohta määratakse Riigiraamatukogu kodukorras, mille kinnitab Riigisekretär.

§ 9. Riigiraamatukogu täiendamisega ja kasutamisega seotud põhi-mõtteliste küsimuste lahendamiseks asutatakse nõuandva organina Riigi-raamatukogu Nõukogu.

Riigiraamatukogu Nõukokku kuuluvad: Riigiraamatukogu direktor nõukogu esimehena, Riigivolikogu ja Riiginõukogu juhataste poolt määratud esindajad ning kõigi ministeeriumide esindajad, igast asutisest üks. Nõukogu koosolekuist võtab sõnaõigusega osa Riigikontrolli esindaja.

Nõukogu kutsub kokku esimees tarviduse järgi. Nõukogu on otsuse-võimeline, kui koos on esimees ja vähemalt neli liiget. Otsused tehakse liht-häälteenamusega.

§ 10. Kõigi Eestis asuvate teaduslike raamatukogude vahel koostöö korraldamiseks, eriti vastastikuste laenutamiste, kogude täiendamise ja korraldamise alal tekkivate põhimõtteliste küsimuste lahendamiseks asutatakse Riigiraamatukogu juures Teaduslike Raamatukogude Nõukogu.

Nõukogu esimeheks on Riigiraamatukogu direktor, liikmeiks teaduslike raamatukogude esindajad. Esindaja mitterääramine mõne raamatukogu poolt ei takista nõukogu tegevust.

Küsimuse, missugused raamatukogud käesoleva seaduse mõttes loetakse teaduslikeks kogudeks, otsustab Riigisekretär Riigiraamatukogu direktori ettepanekul.

Nõukogu kutsutakse kokku esimehe poolt tarviduse järgi. Nõukogu koosolek on otsusevõimeline, kui koos on esimees ja vähemalt pooled nõukogu liikmed. Otsused tehakse liht-häälteenamusega.

Nõukogu liikmeile võib maksta tasu ja sõiduraha Vabariigi Valitsuse poolt määratud normide alusel.

3. peatükk.

Riigiraamatukogu kasutamine.

§ 11. Riigiraamatukogu võivad kasutada:

- 1) Riigivolikogu ja Riiginõukogu ning nende liikmed;

2) riigiasutised ja nende juhatajad;

3) teised riigiametnikud ja teenijad.

Peale selle võivad Riigiraamatukogu kasutada muud asutised ja isikud Riigiraamatukogu direktori loaga kasutamise korras ettenähtud tingimustel.

§ 12. Riigiraamatukogu võib astuda laenutamiswahekorda teiste teaduslike kogudega sise- ja välismaal, kui nad pakuvad hoiutagatist ja vastulaenutamise võimalust.

§ 13. Riigiraamatukogu võib vahetada dublette sise- ja välismaa raamatukogudega ning üle anda kodumaa avalikkudele kogudele raamatuid, mida ta ise ei kasuta.

Dublettidena vahetusele tulevate ja üleantavate raamatute nimekirja kinnitab Riigisekretär.

§ 14. Lähemad eeskirjad Riigiraamatukogu ja raamatukogu lugemistoja kasutamise kohta määratakse Vabariigi Valitsuse poolt antud Riigiraamatukogu kasutamise korras.

II.

Käesoleva seaduse jõustumisega kaotab kehtivuse Riigiraamatukogu põhimäärus (RT 1922, 67, 34).

Tallinnas, 6. aprillil 1938.

K. Päts
Riigihoidja.

Joh. Müller
Kohtuminister.

317. Seaduste Kogu seaduse muutmise seadus.

Antud Riigihoidja poolt dekreedina 6. aprillil 1938.

I.

Seaduste Kogu seaduse (RT 1936, 92, 725; 1938, 13, 115) § 2 lisas toodud Seaduste Kogu jaotus I ja II köite osas muudetakse ja pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

I köide: Riigi põhikord.

1. jagu — Eesti Vabariigi Põhiseadus.

2. jagu — Vabariigi President.

3. jagu — Rahvas, rahvaesindus ja seadusandlus.

4. jagu — Valitsemise korraldus ja riigikontroll.

5. jagu — Kohtute korraldus.

6. jagu — Riigi embleemid, au- ja teenetemärgid.

II köide: Omavalitsused.

1. jagu — Kohalikud omavalitsused.

2. jagu — Kutsealased omavalitsused ja vähemusrahvuste kultuuromavalitsused.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

Tallinnas, 6. aprillil 1938.

K. Päts
Riigihoidja.

Joh. Müller
Kohtuminister.

318. Konjunktuurinstituudi põhimääruse muutmise seadus.

Antud Riigihoidja poolt dekreedina 6. aprillil 1938.

I.

Konjunktuurinstituudi põhimääruse (RT 1934, 38, 344) § 25, 28 ja 33 muudetakse ja pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 25. Konjunktuurinstituudi üldkogu protokollil ärakiri esitatakse ühe nädala jooksul Riigisekretärile.

Üldkogu otsused kuuluvad täitmisele, kui Riigisekretär kolme päeva jooksul pärast üldkogu protokollil ärakirja esitamist ei ole teatanud, et ta otsusega ei ühine. Viimasel juhul esitab Riigisekretär küsimuse Vabariigi Valitsusele otsustamiseks, kes asja kohta teeb lõpliku otsuse.

Instituudi aasta-tegevuskava, -eelarve ja -aruanded kinnitab Vabariigi President.

§ 28. Juhul, kui abidirektorit pole nimetatud, määrab direktori ase-täitja vajalikel juhtudel Riigisekretär.

§ 33. Revisjonikomisjoni ülesandeks on instituudi asjaajamise ja aastaaruannete revideerimine kodukorras määratud alustel.

Revisjonikomisjon koosneb viiest liikmest, kellest ühe määrab Ma-jandusminister ja ühe Riigikontrolör, kuna kolm liiget valib instituudi üldkogu oma liikmete hulgast.

II.

Käesolev seadus jõustub ühel ajal Riigieelarve seadusega (RT 1938, 24, 200).

Tallinnas, 6. aprillil 1938.

K. Päts
Riigihoidja.

Joh. Müller
Kohtuminister.

319. Vangistusseadustiku muutmise seadus.

Antud Riigihoidja poolt dekreedina 6. aprillil 1938.

I.

Vangistusseadustiku § 41 (RT 1935, 8, 65) muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 41. Tööfondi ja tööstusettevõtete iga-aastase tulude ja kulude eel- arve ja aruande kinnitab Vabariigi President. Ettepanekud neis küsimustes Vabariigi Valitsusele teeb Kohtuminister.

II.

Käesolev seadus jõustub Riigieelarve seaduse (RT 1938, 24, 200) jõus- tumisega.

Tallinnas, 6. aprillil 1938.

K. Päts
Riigihoidja.

Joh. Müller
Kohtuminister.

320. Riigi Statistika Keskbüroo seadus.

Antud Riigihoidja poolt dekreedina 7. aprillil 1938.

I.

§ 1. Riigi Statistika Keskbüroo allub Riigisekretärile.

§ 2. Riigi Statistika Keskbüroo ülesandeks on:

- 1) üleriigilise statistika korraldamine, eriti rahvastiku, põllumajanduse, üldmajanduse ja liiklemise alal;
- 2) üleriigiliste loenduste teostamine ja nende materjalide töötlemine;
- 3) riigi- ja omavalitsusasutiste statistiliste tööde ühtlustamine, metodoloogiline kontroll ning üldtöökavade kinnitamine;
- 4) töötletud statistiliste andmete avaldamine.

§ 3. Riigi Statistika Keskbüroo kontrollib asutiste, ettevõtete ja isikute poolt antavaid andmeid, mida nad on kohustatud andma sellekohaste seaduste ja määruste põhjal. Juhul, kui need andmed on seatud tähtjaks andmata jätetud või kui antud andmed ei vasta tõele, kogub keskbüroo need andmed ise, kusjuures tal on õigus nõuda vastavalt asutiselt või isikult vajalikkude materjalide esitamist.

§ 4. Kõik asutised ja isikud, kelle kaastegevusel Riigi Statistika Keskbüroo statistilisi andmeid kogub, töötleb või avaldab, on kohustatud neid andmeid käsitama salajasteks. Samuti ei või neid andmeid nõuda ega kasutada maksustamise otstarbeks.

§ 5. Kui mõni asutis või isik vajab oma tarveteks statistilisi andmeid või kokkuvõtteid, millele andmine nõuab eritööd, ja kui keskbürool on võimalik seda soovi rahuldada, tasub soovija nende andmete kogumise ja töötlemise kulud. Selliste tööde arvel laekunud summad kantakse keskbüroo erisummade arvele. Töötlemiskulude arvestamise alused ja erisummade kasutamise korra määrab Riigisekretär kokkuleppel Majandusministriga.

§ 6. Riigi Statistika Keskbüroo võib otsesesse läbikäimisse astuda kõigi riigi- ja omavalitsusasutistega ja eraisikutega, kuid Vabariigi Valitsusega, Peaministriga ja Riigivolikogu ning Riiginõukogu juhatustega Riigisekretäri kaudu.

§ 7. Riigi Statistika Keskbüroo võib oma töökava läbiviimiseks statistiliste andmete kogumise piirkonda määrata agente ning riigi- ja omavalitsusasutiste juurde tarbe korral lähetada ametnikke.

§ 8. Riigi Statistika Keskbüroo tegevust juhib keskbüroo direktor, kelle asetäitjaks on abidirektor.

§ 9. Riigi Statistika Keskbüroo koosseisus kindlaksmääratud kohtadele määrab ametnikud ametisse ja vabastab neid ametist Statistika Keskbüroo direktor, peale büroojuhatajate, kelle määrab ametisse Riigisekretär Riigi Statistika Keskbüroo direktori ettepanekul.

§ 10. Riigi Statistika Keskbüroo juures on Riigi Statistika Nõukogu, kelle võimkonda kuulub seisukoha võtmine põhimõtteliste küsimuste kohta statistiliste tööde korraldamise alal ning nende tööde ulatuse kohta.

§ 11. Riigi Statistika Nõukogu liikmeiks on:

- 1) Riigisekretär;
- 2) igast ministeeriumist üks esindaja vastavate ministrite määramisel;
- 3) Riigi Statistika Keskbüroo direktor ja üks keskbüroo esindaja direktori määramisel;

- 4) ülikoolide esindajad ülikoolide valitsuste määramisel — igast üks;
- 5) üks Maaomavalitsuste Liidu ja üks Linnadeliidu esindaja;
- 6) igast kutsealasest omavalitsusest üks esindaja, kes kutsutakse osa võtma nende tegevusalasse puutuvais küsimusis.

Nõukogu koosolekuist võtab sõnaõigusega osa Riigikontrolli esindaja.

§ 12. Riigi Statistika Nõukogu esimeheks on Riigisekretär. Esimehe asetäitjaks on Riigi Statistika Keskbüroo direktor. Statistika Nõukogu sekretäri kohuseid täidab Riigi Statistika Keskbüroo ametnik direktori määramisel.

Riigi Statistika Keskbüroo direktor määrab nõukogu koosolekul arutusele tulevais küsimustes ettekandjad, kel on koosolekul sõnaõigus.

Nõukogul on õigus kutsuda asjatundjaid nõukogu koosolekule üksikute küsimuste arutamiseks.

§ 13. Riigi Statistika Nõukogu kutsub kokku nõukogu esimees tarviduse järgi. Nõukogu on otsusevõimeline, kui on koos vähemalt viis liiget, nende seas esimees või ta asetäitja. Otsused tehakse lihthäälteenamusega.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega. Samast ajast arvates kaotab kehtivuse Riigi Statistika Keskbüroo põhimäärus (RT 1922, 74/75, 39; 1933, 32, 232).

Tallinnas, 7. aprillil 1938.

K. Päts
Riigihoidja.

Joh. Müller
Kohtuminister.

321. Kohtute seadustik.

Antud Riigihoidja poolt dekreedina 6. aprillil 1938.

I.

1. peatükk.

Üldeeskirjad.

§ 1. Kohtuvõimu teostavad jaoskonnakohtud, kohtu-uurijad, ringkonnakohtud, Kohtukoda ja Riigikohus.

§ 2. Jaoskonnakohus on üheisikuline, ringkonnakohus, Kohtukoda ja Riigikohus — kollegiaalsed.

§ 3. Jaoskonnakohtute, kohtu-uurijate ja ringkonnakohtute võimkond piirdub vastavate jaoskondadega ja ringkondadega, Kohtukoja ja Riigikohtu võimkond ulatub üle kogu Vabariigi.

§ 4. Prokuratuuri ülesandeid kohtute juures teostavad Kohtuministri kui kindralprokuröri järelevalvel ja juhatusel Riigikohtu, Kohtukoja ja ringkonnakohtute prokurörid ja abiprokurörid.

§ 5. Kohtuasutiste juures on kantseleid, arhiivid, kohtukordnikud, kohtupristavid, kohtuameti-kandidaadid, kinnistusametid ja ekspertiisinstituut.

§ 6. Kohtuil, prokuröridel, ringkonnakohtu abiprokuröridel, kohtu-uurijatel, Kohtuliku Ekspertiisi Instituudil, kinnistusametitel ja kohtupristavitel on pitsatid vastava asutise või ametniku nimetusega.

Juhtnöörid pitsatite suuruse, pealkirja, tarvitamise ja hoidmise korra kohta annab Kohtuminister.

2. peatükk.

Jaoskonnakohtud.

§ 7. Jaoskonnakohtute jaoskondade piirid ja jaoskonnakohtute asupaigad määrab Kohtuminister, ära kuulanud vastava ringkonnakohtu presiidiumi ja Riigikohtu presiidiumi arvamused, ning kuulutab sellest Riigi Teatajas.

§ 8. Jaoskonnakohtuniku puudumisel või äraolekul asendab teda jaoskonnakohtunik, kes selleks ringkonnakohtu presiidiumi poolt ette määratud või määratakse, või lisakohtunik, kes selleks Riigikohtu presiidiumi poolt kohale komandeeritakse.

§ 9. Kohtuminister võib Riigikohtu üldkogu ettepanekul mõne jaoskonnakohtu peale panna teatavat liiki asjade arutamise, mis tekivad terves kohturingkonnas või ringkonna mõnes osas, kuulutades sellest Riigi Teatajas.

§ 10. Lisakohtunikke komandeerib Riigikohtu presiidium ringkonnakohtu presiidiumi ettepanekul abiks nisse jaoskonnakohtu, kes kohtuasjadega on liiga koormatud.

§ 11. Kohtuasjade arutamisel ja otsustamisel, samuti ka kohtuniku peale pandud muude ülesannete täitmisel tegutsevad jaoskonnakohtunikud ja lisakohtunikud ühesuguste õigustega ja teostavad ühesugust võimu.

§ 12. Riigikohtu üldkogu võib Kohtuministri ettepanekul panna jaoskonnakohtuniku peale kohtu-uuri ja ülesandeid.

3. peatükk.

Ringkonnakohtud.

§ 13. Ringkonnakohtud on:

- 1) Tallinna Ringkonnakohus — asukohaga Tallinnas,
- 2) Tartu Ringkonnakohus — asukohaga Tartus,
- 3) Rakvere Ringkonnakohus — asukohaga Rakveres,
- 4) Viljandi Ringkonnakohus — asukohaga Viljandis.

Ringkonnakohtute ringkonnad määrab Kohtuminister, ära kuulanud Riigikohtu üldkogu arvamuse, ning kuulutab sellest Riigi Teatajas.

§ 14. Ringkonnakohus koosneb kohtu esimehest, osakondade esimeestest ja liikmeist ning võib jaguneda osakondadesse arutatavate asjade liikide jaotuse kohaselt. Osakonnad, samuti igasse osakonda kuuluva kohtunikkude arvulise koosseisu määrab Riigikohtu üldkogu, ära kuulanud ringkonnakohtu üldkogu arvamuse.

§ 15. Ringkonnakohtu liikmed määratakse pärast ametisse nimetamist Riigikohtu üldkogu poolt osakondadesse ja paigutatakse ühest osakonnast teise ringkonnakohtu üldkogu ettepanekul ja Riigikohtu üldkogu kinnitamisel, kusjuures võimalust mööda arvestatakse kohtu liikmete endi sellekohaseid soove.

§ 16. Kui ringkonnakohus jaguneb osakondadeks, siis juhatavad osakondi osakondade esimehed. Kui ringkonnakohtus on osakondi rohkem kui osakondade esimehi, siis on ühe osakonna alaliseks juhatajaks ringkonnakohtu esimees, kui ta sellest ei ole vabastatud Riigikohtu üldkogu poolt.

§ 17. Ringkonnakohtu esimehe puudumisel või äraolekul asendab teda kohtu esimehe kohuste täitmisel ameti poolest vanem kohalolev osakonna esimees, osakonna esimehe kohuste täitmisel aga ameti poolest vanem kohalolev sama osakonna liige. Osakonna esimehe puudumisel või äraolekul täidab tema kohuseid ameti poolest vanem kohalolev sama osakonna liige.

Kui osakondade esimehi kohal ei ole, siis asendab ringkonnakohtu esimeest kohtu esimehe kohuste täitmises ameti poolst vanem kohalolev kohtu liige.

§ 18. Iga ringkonnakohtu juurde kuuluvad kohtu-uurijad, kellede vahel töö jaotamiseks kohtu ringkond jagatakse jaoskondadeks. Peale jaoskonna kohtu-uurijate võib ringkonnakohtute juures olla koosseisudes ettenähtud arv tähtsamate ja eriti tähtsate asjade kohtu-uurijaid.

Tähtsamate ja eriti tähtsate asjade kohtu-uurijad toimetavad eeluurimist üle riigi.

§ 19. Kohtu-uurija puudumisel või äraolekul asendab teda kohtu-uurija, kes selleks ringkonnakohtu presiidiumi poolst ette määratud või vajaduse korral määratakse, või lisakohtunik, kes selleks Riigikohtu presiidiumi poolst kohale komandeeritakse.

§ 20. Kohtuministril on õigus tema poolst äramääratava aja peale komandeerida tähtsamate asjade ja jaoskonna kohtu-uurijaid ühe ringkonnakohtu juurest teise juurde eeluurimiste toimetamiseks ühesugustel alustel tähtsamate asjade kohtu-uurijaga.

§ 21. Kohtu-uurijate asupaigad ja nende jaoskondade piirid määrab Kohtuminister, ära kuulanud vastava ringkonnakohtu presiidiumi arvamuse, ning kuulutab sellest Riigi Teatajas.

4. peatükk.

Kohtukoda.

§ 22. Kohtukoja asukohaks on Tallinn.

§ 23. Kohtukoda jaguneb arutatavate asjade iseloomu kohaselt Tsiviil- ja Kriminaalosakonnaks. Kohtukoda koosneb esimehest, osakonna esimehest ja liikmeist. Kohtukoja esimees on ühtlasi ühe osakonna esimeheks.

§ 24. Kohtukoja esimehe puudumisel või äraolekul asendab teda kohtu esimehe kohuste täitmises kohalolev osakonna esimees, osakonna esimehe kohuste täitmises aga ameti poolst vanem kohalolev sama osakonna liige.

Osakonna esimeest asendab tema puudumisel või äraolekul ameti poolst vanem kohalolev sama osakonna liige.

Kui osakonna esimeest kohal ei ole, siis asendab kohtu esimeest kohtu esimehe kohuste täitmises ameti poolst vanem kohalolev Kohtukoja liige.

5. peatükk.

Riigikohus.

§ 25. Riigikohtu asukohaks on Tallinn.

§ 26. Riigikohus jaguneb arutatavate asjade iseloomu kohaselt Tsiviil-, Kriminaal- ja Administratiivosakonnaks.

§ 27. Riigikohus koosneb Riigikohtu esimehest, osakondade esimeestest ja liikmeist.

§ 28. Riigikohtu esimehe puudumisel või äraolekul asendab teda Riigikohtu üldkogu poolst selleks aasta peale valitud üks osakondade esimeestest, viimase puudumisel või äraolekul ameti poolst vanem kohalolev osakonna esimees. Osakonna esimehe puudumisel või äraolekul asendab teda ameti poolst vanem kohalolev sama osakonna liige.

6. peatükk.

Prokuratuur.

§ 29. Riigikohtu, Kohtukoja ja iga ringkonnakohtu juures asub prokurör ühes abiprokuröridega.

§ 30. Töö jaotuse ringkonnakohtu abiprokuröride vahel määrab Kohtukoja prokurör.

§ 31. Kohtuministril on õigus vajaduse korral ringkonnakohtu abiprokuröre ajutiselt ühest kohturingkonnast teise paigutada.

§ 32. Abiprokurörid tegutsevad vastava prokuröri juhatusel; ringkonnakohtu prokurörid alluvad Kohtukoja prokurörile, viimane, samuti ka Riigikohtu prokurör, allub vahenditult Kohtuministrile.

§ 33. Arvamuste avaldamisel kohtule arutamisel olevate asjade kohta tegutsevad prokuratuuri esindajad ainult kehtivate seaduste ja oma veendumuse järgi.

§ 34. Igas teenistusalas esimeses toimetuses võib prokurör asendada temale alluvat abiprokuröri. Kohtukoja prokurör võib võtta enesele või panna Kohtukoja abiprokurörile temale alluvate prokuratuuri esindajate kohuste täitmise.

§ 35. Prokuröri puudumisel asendab teda üks abiprokurör kas prokuröri määramisel või ametivanuse järgi.

Ringkonnakohtu prokuröri koha vabanemisel võib Kohtuminister prokuröri nimetamiseni määrata prokuröri kohustetäitjaks abiprokuröri.

§ 36. Abiprokuröri puudumisel või äraolekul paneb prokurör tema ülesanded teisele abiprokurörile.

§ 37. Kohtuministril on õigus tarbe korral igale kõrgemale prokuratuuri esindajale ülesandeks teha alamate prokuratuuri esindajate igasuguste kohuste täitmist ka väljaspool seda ringkonda, kus nad on teenistuses.

Samuti võib Kohtuminister Riigikohtu abiprokuröri kohuste täitmise panna Kohtukoja abiprokurörile või ringkonnakohtu prokurörile, Kohtukoja abiprokuröri kohuste täitmise ringkonnakohtu prokurörile või ringkonnakohtu abiprokurörile.

§ 38. Kui prokuratuuri esindaja avastab oma tegevuse alal seaduse puudulikkuse ja peab tarvilikuks üles tõsta seaduse täiendamise küsimuse, siis kannab ta sellest ette alluvuskorras Kohtuministrile.

§ 39. Lähem kord, mille järgi prokuratuur tegutseb seadustega tema peale pandud kohuste täitmisel, määratakse Kohtuministri poolt väljaantavas kodukorras.

7. peatükk.

Kohtuasutiste kantseleid ja arhiivid.

§ 40. Kohtute, kohtu-uurijate, prokuröride, Kohtuliku Ekspertiisi Instituudi ja kinnistusametite juures on kantseleid, mis koosnevad ametnikkudest ja vabateenijatest.

§ 41. Kohtuasutiste juures on arhiivid.

Arhivaalide arhiividesse andmise, hoidmise ja tarvitamise korra määrab Kohtuminister.

8. peatükk.

Kohtukordnikud.

§ 42. Kohtukordnikud on Riigikohtu, Kohtukoja ja ringkonnakohtute juures.

§ 43. Kohtukordnikele pannakse kohtu esimehe korraldusel korrapidamine kohtuistungeil, samuti ka kohtukutsete ja muude paberite kätetoimetamine kohtupidamise seadustikes ettenähtud juhtudel.

§ 44. Peale palga saavad kohtukordnikud teenistuskohuste täitmise eest eritasu § 279—281 ettenähtud alustel.

9. peatükk.

Kohtupristavid.

§ 45. Iga ringkonnakohtu juurde kuuluvad kohtupristavid, kelle ülesandeks on kohtuotsuste ja -määruste täitmine kohtupidamise seadustikes ettenähtud ulatuses ja korras.

§ 46. Kahjude katteks, mis võivad tekkida kohtupristavi ebaõigest teenistusalasest tegevusest, maksavad kohtupristavid Tallinnas ja Tartus kautsjonit 2.000 krooni ja mujal 1.000 krooni.

Pool kautsjonit nõutakse sisse kohtupristavi ametisse astumisel, kuna ülejääv osa kaetakse 25 % mahaarvutamisega neist summadest, mis § 50 alusel kohtupristavile välja makstakse.

Kautsjoniks võetakse sularaha, riiklikke väärtpabereid ja neid erakrediidiuasutiste väärtpabereid, mis on Kohtuministri poolt kokkuleppel Majandusministriga kautsjonikõlblikuks tunnustatud; riiklikud ja erakrediidiuasutiste väärtpaberid võetakse kautsjoniks selle kursiga, mis Majandusministri poolt igaks poolaastaks ette määratakse.

Kautsjon makstakse Eesti Panga kohalikku osakonda vastava ringkonnakohtu deposiiti.

§ 47. Kui kohtupristavi kautsjon on vähenenud või täiesti või osaliselt ära tarvitatud kahjude katteks, siis tagandatakse see kohtupristav ametikohuste täitmiselt kuni kautsjoni asendamiseni endises suuruses; kui kohtupristav ei ole ühe kuu kestel, arvates tagandamispäevast, kautsjonit endises suuruses asendanud, siis vabastatakse ta ametist ilma palveta.

§ 48. Kohtupristavi kohalt vabastamise või surma korral makstakse temale või pärijaile kautsjon tagasi vastava ringkonnakohtu esimehe määruse põhjal, kuid mitte enne kuue kuu möödumist arvates Riigi Teatajas kuulutuse avaldamisest, millega kutsutakse avaldama nõudmisi, mis kuuluvad rahuldamisele kautsjonist.

§ 49. Peale ettenähtud palga saavad kohtupristavid teenistuskohuste täitmise eest eritasu, päeva- ja sõiduraha § 261—278 ettenähtud tasumäärade alusel.

§ 50. Tasumäärade alusel saadavaist tasudest jäävad § 276 ja 277 ettenähtud tasud vastava kohtupristavi omandiks, kuna muud tasumäärade alusel saadud summad loetakse kõigi kohtupristavite ühiseks omandiks ja kantakse hiljemalt kahe nädala jooksul arvates sissenõudmispäevast Eesti Panga kohalikku osakonda Kohtukoja deposiiti, jagamiseks kohtupristavite vahel üks kord kuus nende töö ja vaeva ning kohalikkude olude kohaselt, kusjuures ametist lahkunud kohtupristaviteid arvestatakse ainult esimesel jagamisel pärast nende ametist lahkumist.

§ 51. Kohtukoja deposiiti kantud taksirahad jagab kohtupristavite vahel Kohtupristavite Nõukogu, kelle otsuse peale kohtupristavid võivad edasi kaevata Kohtukoja presiidiumile kahe nädala jooksul arvates otsuse kuulutamise päevast. Kohtukoja presiidiumi otsus on lõplik ja edasikaebamisele ei kuulu.

§ 52. Kohtupristavite Nõukogu otsus taksirahade jagamise kohta kuulub viivitamata täitmisele; § 51 alusel antud edasikaebused ei takista rahade väljaandmist. Kui edasikaebus Kohtukoja presiidiumi poolt rahuldatakse, peab Kohtupristavite Nõukogu oma otsust vastavalt muutma, kasutades selleks summasid, mis laekuvad järgmiseks jagamiseks.

§ 53. Kohtupristavid tegutsevad igäüks omas jaoskonnas. Erakorralistel juhtudel võib ringkonnakohtu esimees nende peale panna üksikute toimetuste teostamise ka väljaspool jaoskonda.

Kohtupristavi puudumisel või äraolekul paneb ringkonnakohtu esimees puuduja või äraolija kohuste täitmise mõnele teisele kohtupristavile.

§ 54. Kohtupristavite asupaigad ja nende jaoskondade piirid määrab Kohtuminister, ära kuulanud vastava ringkonnakohtu presiidiumi arvamuse, ning kuulutab sellest Riigi Teatajas.

§ 55. Kohtupristavil on keelatud enda peale võtta teenistuslaseid toimetusi, mis puudutavad teda ennast, tema abikaasat, sugulasi kuni neljanda ja hõimlasi kuni teise astmeni, viimased kaasa arvatud.

§ 56. Vastuhakkamise korral on kohtupristav õigustatud abi nõudma kohalikult politseilt. Äärmisil juhtumeil võib kohtupristav samaks otstarbeks nõuda sõjaväe abi sellekohastes seadustes ettenähtud korras.

§ 57. Kohtupristavid kannavad ametikohuste täitmisel erilist ametimärki, mille kuju määrab Kohtuminister.

§ 58. Kohtupristavite Nõukogu koosneb viiest kohtupristavist, ja nimelt igast ringkonnakohtu ringkonnast valitud ühest esindajast peale Tallinna Ringkonnakohtu ringkonna, kust valitakse kaks esindajat.

Esindajad Kohtupristavite Nõukokku ja igale esindajale ühe asemiku valib iga ringkonnakohtu ringkonda kuuluv kohtupristavite kogu eraldi.

Esindajate ja nende asemikkude valimiseks nõukokku kutsub kohtupristavid kokku ja juhatab koosolekut ringkonnakohtu asukoha linnas asuv ametilt vanem kohtupristav.

Valimiskoosolek on otsusevõimeline, kui sellest võtavad osa vähemalt pooled samasse ringkonda kuuluvad kohtupristavid.

§ 59. Uue nõukogu esimese koosoleku kutsub kokku endise nõukogu esimees; sel koosolekul valitakse nõukogu esimees, kelleks võib olla Tallinnas asuv kohtupristav.

Esimehe puudumisel või äraolekul asendab teda teine Tallinna Ringkonnakohtu ringkonnast valitud kohtupristav.

§ 60. Nõukogu koosolek on otsusevõimeline, kui sellest osa võtab vähemalt kolm liiget, nende hulgas nõukogu esimees või tema asendaja.

Kui mõne ringkonna esindajal ei ole võimalik koosolekust osa võtta, siis asendab teda tema asemik.

§ 61. Nõukogu volituste kestus on üks aasta. Volituste kestuse alguseks on kalendriaasta algus.

Nõukogu asukohaks on Tallinn.

10. peatükk.

Kinnistusametid.

§ 62. Kinnistamisi toimetavad järgmised kinnistusametid:

- 1) Tallinna Kinnistusamet — Tallinna Ringkonnakohtu juures,
- 2) Rakvere Kinnistusamet — Rakvere Ringkonnakohtu juures,
- 3) Tartu Kinnistusamet — Tartu Ringkonnakohtu juures,

- 4) Viljandi Kinnistusamet — Viljandi Ringkonnakohtu juures,
- 5) Võru Kinnistusamet — Võru 1. jaoskonnakohtu juures,
- 6) Kuressaare Kinnistusamet — Saaremaa 1. jaoskonnakohtu juures,
- 7) Pärnu Kinnistusamet — Pärnu 1. jaoskonnakohtu juures,
- 8) Narva Kinnistusamet — Narva 1. jaoskonnakohtu juures.

§ 63. Kinnistusametite tööpiirkonnad määrab Kohtuminister. Tööpiirkondadest kuulutatakse Riigi Teatajas.

§ 64. Kinnistusametil on ülem, tarviduse järgi sekretäre ja abisekretäre ning vajalik arv kantseleiametnikke. Kinnistusameteis, kus kinnistusasjade arv on väike, võivad sekretäri ja abisekretäri ametikohad ära jääda.

§ 65. Ringkonnakohtute juures asuvate kinnistusametite ülemaks on vastava ringkonnakohtu esimees, jaoskonnakohtute juures asuvate kinnistusametite ülemaks aga vastav jaoskonnakohtunik.

§ 66. Kinnistusameti ülema puudumisel või äraolekul asendab teda tema kui kohtuniku seaduslik asendaja.

§ 67. Tööjaotuse sekretäride vahel määrab Kohtuminister kinnistusameti ülema ettepanekul.

§ 68. Kinnistusameti sekretäri puudumisel või äraolekul asendab teda ajutiselt kinnistusameti ülema määramisel abisekretär või vastava kohtu sekretär või abisekretär.

Kinnistusameti ülema sellekohasel korraldusel on abisekretäril õigus asendada sekretäri ka viimase ametisoleku ajal.

§ 69. Kinnistusameti sekretäridel, kes on esitanud notari-ametikautsjoni notaritega ühesugustel alustel ja korras, on õigus teostada kinnistusameti ülema järelevalvel notariaalseaduses ettenähtud korras kõiki notariaaltoimetusi, mis on seoses samas kinnistusametis tema tööpiirkonnas teostatavate kinnistamisega.

Kinnistusameti sekretäri poolt esitatud kautsjonist kaetakse sekretäri ebaõigest notariaaltegevusest tekkinud kahjud.

§ 70. Kinnistusameti sekretäri nimel võib teostada eelnimetatud notariaaltoimetusi sekretäri äraolekul ainult abisekretär, kellele selleks on luba antud kinnistusameti ülema poolt. Luba võidakse anda ainult sellele, kel on küllaldasi teadmusi notariaaltoimetuste teostamiseks, kui vastutuse tema ebaõigest notariaaltegevusest tekkivate kahjude tasumise eest on võtnud enda peale kinnistusameti sekretär.

§ 71. Kinnistusametis asuvat arhiivi korraldab kinnistusameti sekretär kinnistusameti ülema järelevalvel. Neis kinnistusameteis, kus puudub sekretäri ametikoht, korraldab arhiivi vanem kantseleiametnik kinnistusameti ülema järelevalvel.

§ 72. Kinnistusameti pitsati jäljend ja kinnistusameti ülema, sekretäri, abisekretäri ja nende asendajate allkirjade näited saadetakse teadmiseks teistele kinnistusametitele ja Kohtuministeeriumile.

11. peatükk.

Kohtuliku Ekspertiisi Instituut.

§ 73. Kohtuliku Ekspertiisi Instituut asub Kohtukoja prokuröri juures.

§ 74. Instituuti juhib direktor, kellele alluvad abidirektor, tehnilised jõud ja kantseleipersonaal.

§ 75. Instituudi ülesandeks on:

1) kohtute ja süütegusid jälitavate võimude nõudmisel grafoloogiliste, fotograafiliste, daktüloskoobiliste, keemiliste, mikroskoobiliste, kohtukeemiliste ja teiste teaduslik-tehniliste uurimiste toimetamine instituudis ja nende uurimiste põhjal kirjalikult arvamuste avaldamine;

2) kohtuistungitel eeltähendatud aladesse puutuvates küsimustes asjatundjatena arvamuste avaldamine;

3) tähtsamatel juhtudel kriminaaljälitamist toimetavate võimude abistamine uuritava sündmuse kohal.

Peale eelmises lõikes loeteldud ülesannete võib instituut toimetada punktis 1 loeteldud uurimisi ka teiste riigi- ja omavalitsusasutiste nõudmisel, kuid ainult neil aladel, kus uurimisi ei ole võimalik mujal toimetada või kui nende toimetamine mujal on ühenduses raskustega.

§ 76. Instituudilt uurimist või arvamust vajavad kohtud ja muud võimud pöörduvad nõudmistega instituudi poole ainult Kohtukoja prokuröri kaudu.

Eelmises lõikes ettenähtud korras võib Kohtukoja prokurör teha erandeid kohtu-uurijate ja politsei suhtes kriminaalsüütegude jälitamise alal.

§ 77. Kui mingi eriküsimuse lahendamiseks ei leidu instituudi alaliste jõudude hulgas vastavat eriteadlast, siis võib instituudi direktor Kohtukoja prokuröri nõusolekul juurde kutsuda vastavaid eriteadlasi. Neile juurdekutsutud eriteadlastele makstakse tasu Kohtukoja prokuröri määramisel tema käsutuses olevatest kuritegevuse vastu võitlemise summadest.

§ 78. Kutsulehed instituudi ametnikele, kui neid kutsutakse asjatundjatena kohtusse või eeluurimisele, saadetakse Kohtukoja prokuröri kaudu. Kohtukoja prokurör on õigustatud kutsulehte kutsutavale edasi andmata tagasi saatma, kui ta ei pea võimalikuks kutsutavat vabastada teenistuskohuste täitmisest teiste ülesannete lahendamisel.

Samuti tuleb kriminaaljälitamist toimetavatel võimudel pöörduda Kohtukoja prokuröri poole, kui on tarvis instituudi ametnikkude osavõttu mõnest uurimistoimetusest sündmuse kohal.

§ 79. Kriminaalasjus toimetatud uurimiste korral esitab instituut ühes kirjaliku arvamusega ka arve asjatundja tasu, keemiliste ja tehniliste uurimiste kulude ja asitõendite hoidmise ja saatmise kulude kohta, missugune arvesumma arvatakse üldises korras kohtukulude hulka.

Kohtukulude sissenõudmisele pööramisel tuleb kohtuil eraldi näidata, kuipalju kohtukulude üldine summa sisaldab kulusid instituudi arve järgi.

Kohtukuludena sissenõutud summadest makstakse instituudi kulude summa Eesti Panka Kohtukoja prokuröri deposiiti instituudi erisummade arvele.

§ 80. Tsiviil- või administratiivkohtu ülesandel toimetatud uurimiste eest makstakse instituudile tasu vastavas protsessis ettenähtud alustel ja korras. Need summad makstakse Kohtukoja prokuröri deposiiti instituudi erisummade arvele.

§ 81. Välja arvatud kohtu- ja politseiasutised, peavad teised riigi- ja omavalitsusasutised, kes soovivad, et instituut mõnda uurimist toimetaks, maksma instituudile tasu Kohtukoja prokuröri poolt kinnitatud arve järgi. Need summad makstakse Kohtukoja prokuröri deposiiti instituudi erisummade arvele.

§ 82. Instituudi erisummasid võib kulutada instituudi tehnilise varustise ja teadusliku raamatukogu täiendamiseks ja üldse instituudi arendamiseks.

Nende summade kulutamist käsutab Kohtukoja prokurör. Eelarve ja aruande kinnitab Kohtuminister.

12. peatükk.

Kohtuameti-kandidaadid.

§ 83. Kohtunikude, kohtu-uurijate ja prokuratuuri esindajate kutse-
liseks ettevalmistuseks on kohtuameti-kandidaatide instituut.

Kohtuameti-kandidaadid loetakse Kohtukoja juurde kuuluvaiks.

§ 84. Kohtuameti-kandidaate võtab vastu Kohtukoja esimees kokku-
leppel Kohtukoja prokuröriga isikute hulgast, kes omavad kodumaa ülikooli
õigusteaduskonna diplomit. Kandidaadiks vastuvõtmisest võib keelduda
põhjusi ette toomata.

§ 85. Kohtuameti-kandidaadid loetakse riigiteenistuses vabateenijaiks.
Kohtuameti-kandidaadid jagunevad määralisteks ja ülemääralisteks. Määra-
listeks loetakse need kandidaadid, kes teenivad koosseisudes ettenähtud koh-
tadel ja saavad palka, kuna kõik teised, kes palka ei saa, on ülemääralsed.

Ülemääralsed kandidaadid omavad riigiteenija õigustest ainult sõidu-
ja päevaraha saamise õigust vastavalt kandidaadi palgale nende komandeeri-
mise puhul kohtuametnikkude ülesannetes ja nende poolt kandidaadina teeni-
tud aeg võetakse arvesse riigiteenistuses oldud ajana riigiteenija vanuse-
tasu ja pensioni arvestamisel.

§ 86. Kohtukoja esimehel on kokkuleppel Kohtukoja prokuröriga
õigus iga kohtuameti-kandidaati igal ajal põhjust nimetamata ametist vallan-
dada.

§ 87. Kohtuministril on õigus kindlaks määrata mittepalgaliste kohtu-
ameti-kandidaatide arvu ülemmäära.

§ 88. Kohtuameti-kandidaadid jagunevad nooremateks ja vanemateks.
Noorem kandidaat omandab vanema kandidaadi kutse pärast kandidaadi-
eksami rahuldavat õiendamist. See eksam võib toimuda mitte enne kahe-
aastast noorema kandidaadi kohal teenimist.

Nooremad kohtuameti-kandidaadid, kes kolmeaastase teenistuse kestel
selles kutses mõjuva põhjusega ei ole suutnud omandada vanema kohtuameti-
kandidaadi kutset, kustutatakse kandidaatide nimekirjast.

§ 89. Vanema kohtuameti-kandidaadi eksamile võidakse lasta isikuid,
kes küll pole noorema kandidaadina teeninud, kuid kes vastates kõigile teistele
nõuetele on vähemalt kolm aastat teeninud kohtuametkonnas säärasel ameti-
kohal, kus võis omandada praktilisi teadmusi kohtutegevuse alal.

§ 90. Kohtuameti-kandidaatide eksamikomisjon koosneb kohtunik-
kudest ja Kohtuministri poolt määratud prokuratuuri esindajast. Komisjoni
kuuluva kohtunikude arvu ja isikud määrab Riigikohus üheks aastaks.

Eksamikomisjoni esimeheks on ameti poolest Kohtukoja esimees, kuid
juhul, kui eksamikomisjoni kuulub riigikohtunikke, siis on eksamikomisjoni
istungil eesistujaks vanem kohalolev riigikohtunik.

§ 91. Kohtuameti-kandidaatide eksamid korraldatakse vähemalt kaks
korda aastas, eksamikomisjoni poolt määratud päevadel.

Eksamid toimuvad Kohtukoja juures.

§ 92. Kohtukoja esimees kokkuleppel Kohtukoja prokuröriga koman-
deerib kohtuameti-kandidaadid kohtu ja prokuratuuri tegevusalaga tutvui-
miseks ringkonnakohtu esimeeste käsutusse või määrab nad Kohtukoja või
Kohtukoja prokuröri juurde, seejuures võimaluse piirides arvestades kandi-
daatide soove.

§ 93. Ringkonnakohtu esimees kokkuleppel ringkonnakohtu prokuröriga määrab tema käsutusse komandeeritud kandidaadid kas ringkonnakohtu, ringkonnakohtu prokuröri, abiprokuröri, jaoskonnakohtuniku, kohtu-uuriija või kinnistusametite juurde.

§ 94. Kohtuministri nõudmisel komandeerib Kohtukoja esimees vanemaid kandidaate Kohtuministeeriumi, Riigikohtu esimehe nõudmisel — Riigikohtusse ja Õiguskantsleri nõudmisel — tema käsutusse.

§ 95. Kohtuameti-kandidaadi ettevalmistamist koha peal juhib see kohtu esimees, prokurör, abiprokurör, jaoskonnakohtunik, kohtu-uuriija või kinnistusameti sekretär, kelle juures kandidaat töötab.

§ 96. Järelevalvet ringkonnakohtu piirkonnas, kohtuis ja kohtu-uuriijate juures töötavate kandidaatide ettevalmistamise üle teostab ringkonnakohtu esimees, prokuratuuris töötavate suhtes ringkonnakohtu prokurör.

§ 97. Üldine järelevalve kohtuis, välja arvatud Riigikohus, ja kohtu-uuriijate juures töötavate kandidaatide ettevalmistamise üle kuulub Kohtukoja esimehele ja Kohtukoja prokurörile alluvas prokuratuuris töötavate suhtes Kohtukoja prokurörile.

§ 98. Kohtukoja esimees kokkuleppel Kohtukoja prokuröriga määrab kandidaate määralisteks, seejuures ringkonnakohtu esimehe käsutusse komandeeritud kandidaatide kohta ära kuulates ringkonnakohtu esimehe ja prokuröri arvamuse.

Samas korras võib Kohtukoja esimees määrata määralisi kandidaate ülemääralisteks.

§ 99. Vanem kohtuameti-kandidaat, kes enne eksami õiendamist oli nooremaks määraliseks kandidaadiks, võib kasutada edasi noorema kandidaadi palka, kui määralise vanema kohtuameti-kandidaadi kohad on kinni ja kui Kohtukoja esimees kokkuleppel Kohtukoja prokuröriga tunnustab selle vajalikuks.

§ 100. Vanemale, samuti ka nooremale kohtuameti-kandidaadile võib panna kohtuis sekretäri ja abisekretäri ülesannete täitmise ning vanema kandidaadi määrata vabale sekretäri, samuti abisekretäri kohale kohustetäitjaks.

§ 101. Kohtukoja prokuröri ettepanekul võib Kohtuminister panna vanemale kohtuameti-kandidaadile ringkonnakohtu abiprokuröri ülesannete täitmise ja määrata vanema kandidaadi vabale ringkonnakohtu abiprokuröri kohale kohustetäitjaks.

Samuti võivad Kohtuminister ja Õiguskantsler nende käsutusse komandeeritud vanemaid kandidaate määrata nendele alluvas keskasutises vastavaile vabadele kohtadele kohustetäitjaks.

§ 102. Kõrgem järelevalve kohtuameti-kandidaatide ettevalmistamise üle kuulub Riigikohtule. Kandidaatide ettevalmistamise juhendid ja eksamikavad koostab ja annab Riigikohus, ära kuulates Kohtuministri arvamuse.

13. peatükk.

Kohtute sisemine korraldus.

1. jagu.

Kohtute istungid.

§ 103. Jaoskonnakohus peab istungeid asjade arutamiseks harilikult oma alalises asupaigas, kuid vajaduse korral võib ta asju arutada ka teistes tema jaoskonna piirides olevais kohtades.

§ 104. Ringkonnakohus peab istungeid oma alalises asupaigas, kuid asjade arutamiseks võib ta kohtuistungeid pidada ka teistes sama kohtu ringkonda kuuluvais kohtades, kusjuures istungite kohad ja aja määrab igaks aastaks ette Kohtuminister. Peale selle võidakse kriminaalasjus kohtuistungeid pidada kohtu sellekohase määruse põhjal ka süüteo kordasaatmise kohal.

Ringkonnakohtute üldkogude poolt järgmiseks aastaks koostatud väljaõidu-istungite kavad aegadesse ja kohtadesse puutuv as osas esitatakse Kohtuministrile hiljemalt 1. detsembriks.

§ 105. Kohtukoda peab istungeid oma alalises asupaigas, kuid kriminaalasjade arutamiseks võib ta vajaduse korral oma kohtuistungeid pidada Kohtukoja sellekohase määruse põhjal ka teistes kohtades.

§ 106. Riigikohus peab istungeid oma alalises asupaigas, kuid kriminaalasjades, mida Riigikohus arutab sisuliselt esimese või teise astme kohtuna, võidakse vajaduse korral istungeid pidada Riigikohtu sellekohase määruse põhjal ka teistes kohtades.

§ 107. Kollegiaalkohtute istungid on: 1) üldkogu istungid, 2) presiidiumi istungid, 3) korraldavad istungid ja 4) kohtuistungid.

Peale eelloeteldud istungite peetakse Riigikohtus veel distsiplinaarkambri ja erikogude istungeid.

§ 108. Kollegiaalkohtute osakondade kohtu- kui ka korraldavaist istungeist võtab osa vähemalt kolm kohtunikku.

§ 109. Kui mõne asja arutamisel Riigikohtu osakonna istungi koosseisus tekivad põhimõttelist laadi küsimused või lahkarvamused seaduse tõlgendamise kohta, siis antakse see asi arutamiseks samale osakonnale terves koosseisus, kui seda nõuab eesistuja, mõni liige või prokuratuuri esindaja.

Osakonna tervele koosseisule antakse asi arutamiseks ka sel juhul, kui istungi koosseis tahab muuta sama osakonna endist seisukohta seaduse tõlgendamisel.

Eeltähendatud juhtudel esitab prokurör kassatsioonianus kirjalikult oma arvamuse hiljemalt üks päev enne kohtuistungit.

§ 110. Kui istungi moodustamiseks kohalolevaist osakonna liikmeid ei jätku, võib kohtu esimese istungi koosseisu täiendamiseks kutsuda teisest sama kohtu osakonnast vabaoleva liikme. Kui ei ole võimalik sel viisil koosseisu täiendada, siis kutsutakse ringkonnakohtu kui esimese astme kriminaalkohtu istungile üks kohalik kohtu-uuriija, muudel juhtudel aga üks kohalik jaoskonna kohtunik, Kohtukoja istungile üks vabaolev ringkonnakohtu liige vastavast osakonnast ringkonnakohtu esimehe määramisel.

Eelmise lõike alusel kohtuistungi koosseisu täiendamiseks kutsutud kohtunik või kohtu-uuriija ei või olla asjas ettekandjaks.

§ 111. Kohtunik ei või osa võtta istungist nende asjade arutamisel, milles tema eeluurimist on toimetanud või mille otsustamisest alamas kohtuastmes tema osa on võtnud.

§ 112. Ühest ning samast kohtuistungist ei või osa võtta kohtunikud, kes on üksteisega suguluses: otsejoones — astmeist olenemata, külgjoontes aga — kuni neljanda astmeni või hõimluses — kuni teise astmeni, viimased astmed ühes arvatud.

§ 113. Kui mõni Riigikohtu osakondadest asja arutades tahab seaduse tõlgendamisel asuda teisele seisukohale, kui seda on teinud mõni teine osakond, üldkogu või erikogu oma hilisemas otsuses, siis ei saa osakond seda ise teha, vaid ta peatab asja arutamise ja annab oma sellekohase määrusega vaieldava õigusküsimuse lahendamiseks vastavale erikogule või üldkogule.

§ 114. Kui üks osakond ei nõustu teise osakonna seisukohaga seaduse tõlgendamisel, siis moodustatakse selle küsimuse lahendamiseks nende osakondade vaheline erikogu, millesse kumbki osakond valib oma liikmete hulgast kolm riigikohtunikku.

Kui kolmas osakond ei nõustu kahe teise osakonna vahelise erikogu seisukohaga seaduse tõlgendamisel, siis moodustatakse kolme osakonna vaheline erikogu, millesse iga osakond oma liikmete hulgast valib kaks riigikohtunikku.

Erikogude istungeid juhatab Riigikohtu esimees.

Ettekandjaks on selle osakonna poolt valitud liige, kes küsimuse algatas.

§ 115. Erikogude seisukohad seaduse tõlgendamisel on kõigile Riigikohtu osakondadele sunduslikud, kuni erikogud ise neid ei ole muutnud või kuni kahe osakonna vahelist erikogu seisukohta ei ole muutnud kolme osakonna vaheline erikogu.

§ 116. Riigikohtu üldkogu seisukoht seaduse tõlgendamisel on sunduslik Riigikohtu osakondadele ja erikogudele, kuni üldkogu ise ei ole seda muutnud.

§ 117. Kohtu üldkogu istungist võtavad osa vastava kohtu esimees, osakondade esimehed ja liikmed. Üldkogu on otsusevõimeline, kui tema istungist võtab osa vähemalt kaks kolmandikku kohalolevaist kohtunikest. Ainult niisuguste asjade otsustamiseks, mis edasilükkamist ei kannata, võidakse üldkogu istungeid pidada vähemas koosseisus, kusjuures aga kohtu iga osakond peab esindatud olema.

§ 118. Kollegiaalkohtu presiidiumi istungist võtavad osa kohtu esimees ja osakondade esimehed. Presiidium on otsusevõimeline, kui istungist võtab osa vähemalt kolm esimeest. Kohtuis, kus esimehi on alla kolme, täiendatakse presiidiumi koosseis kohtu üldkogu poolt üheks aastaks valitud kohtu liikmega. Vajaduse korral võib presiidium oma sellekohase määruse põhjal suurendada koosseisu juurde kutsutud ühe liikmega ja viimase peale panna ka asja ettekandmist.

§ 119. Riigikohtu distsiplinaarkambri istungist võtavad osa Riigikohtu esimees ja neli riigikohtunikku, kes valitakse Riigikohtu üldkogu poolt üheks aastaks.

Samaks ajaks valib Riigikohtu üldkogu distsiplinaarkambri koosseisu kuuluvate riigikohtunikude asendamiseks viimaste taandumise või äraoleku juhuks veel kaks riigikohtunikku.

§ 120. Kohtute üldkogu istungeid peetakse peale seadustes eriti ettenähtud juhtude:

1) korralduste ärakuulamiseks, mis puutuvad vastavasse kohtuasutisse või kõigisse kohtuasutistesse;

2) kohtu esindajate määramiseks teistesse asutistesse seaduses ettenähtud juhtudel;

3) kohtu esimehe ja presiidiumi võimkonda kuuluvate nende küsimuste lahendamiseks, mis nad asja tähtsuse pärast peavad tarvilikuks üldkogu otsustamisele anda;

4) pidulikkudel juhtudel.

§ 121. Kohtupresiidiumi võimkonda kuuluvad peale seadustes eriti nimetatud küsimuste veel kõik valla- ja vaeslastekohtuise puutuvad järelevalve-küsimused.

Presiidiumi võimkonda kuuluvaid küsimusi võib presiidium lahendamiseks üldkogule üle anda.

§ 122. Korraldavaid istungeid peetakse nende asjade ja küsimuste arutamiseks, millede otsustamist kohtuistungeil, Riigikohtu distsiplinaarkambri või erikogude, kohtute üldkogude või presiidiumide istungeil kriminaal-, tsiviil- ja administratiivkohtupidamise seadused ja käesolev seadus ei nõua.

§ 123. Kohtuistungeid peetakse kriminaal-, tsiviil- ja administratiiv-asjade arutamiseks.

§ 124. Kohtuistungid on avalikud, välja arvatud kohtupidamise seadustes ettenähtud erandid.

Kohtute üldkogude, erikogude, presiidiumide ja distsiplinaarkambri istungid, samuti kohtute korraldavad istungid on kinnised, välja arvatud seadustes ettenähtud erandid.

§ 125. Kohtute üldkogude, presiidiumide ja Riigikohtu distsiplinaarkambri ning erikogude istungeist võtab osa vähemalt üks prokuratuuri esindaja ja neil istungeil teeb kohus otsused peale prokuratuuri esindaja arvamuse ärakuulamist.

Kohtute osakondades nende asjade arutamisel, milledes kohtupidamiste seaduste järgi prokuratuuri esindaja arvamus nõutav ei ole, samuti jaoskonna-kohtus, oleneb prokuratuuri esindaja osavõtmine kohtuistungist ja seal arvamuse avaldamine prokuratuuri võimu äranägemisest.

Kohtuminister kindralprokurörina võib omal äranägemisel osa võtta Riigikohtu üldkogu istungeist.

§ 126. Kohtuistungist võtab osa sekretär või abisekretär. Korraldavaile istungeile, samuti ka üldkogu, presiidiumi ja Riigikohtu distsiplinaarkambri ning erikogude istungeile kutsutakse sekretär või abisekretär istungi juhataja poolt vajaduse järgi.

§ 127. Istungid avab, juhatab ja lõpetab eesistujana kohtu esimees, eritoimetusel nende toimetamiseks määratud kohtuliige ja jaoskonnakohtus vastav jaoskonnakohtunik. Kui kohtu esimees istungist osa ei võta, siis on eesistujaks vanem istungist osavõtja osakonna esimees, kui aga ka osakondade esimehi istungist osa võtmas ei ole, siis vanem osavõtja kohtuliige.

Kohtuesimees võib omal äranägemisel osa võtta kohtu iga osakonna istungist.

§ 128. Eesistuja valvab selle järele, et istungiruumis valitseks kord ja et asja arutamisel ning otsustamisel kinni peetaks seatud korrast.

§ 129. Istungi ajal kollegiaalkohtus on eesistuja käsutuses tema korralduste täitmiseks kohtukordnik.

§ 130. Kõrvalistele isikutele määratakse kohtuistungi ruumis eraldi kohad.

§ 131. Kõik kohtuistungi ruumis viibivad isikud peavad korralikult ja vaikselt käituma ning vastu vaidlemata täitma eesistuja korraldusi.

§ 132. Kui § 131 eeskirja rikkumises on süüdi tunnistaja, asjatundja või istungiruumis viibiv kõrvaline isik, siis teeb eesistuja temale hoiatuse; kui aga kõrvaline isik seda ei kuula ja rikkumist kordab, siis võib eesistuja teda istungiruumist eemaldada või määrata korrarikkujale kinnipidamise arestimajas, kuid mitte üle 24 tunni.

§ 133. Kui § 131 eeskirja rikuvad pooled või nende volinikud asja arutamise ajal, siis hoiatab istungi juhataja süüdlast, et ta korrarikkumise kordamisel istungiruumist eemaldatakse ning asi ilma tema seletusi ära kuulamata otsustatakse. Kui korrarikkumine pärast hoiatust kordub, siis võib istungi juhataja süüdlase istungiruumist eemaldada.

§ 134. Paragrahvi 133 eeskirju kohaldatakse ka sel juhul, kui pool või tema volinik tarvitab istungil haavavaid ütlusi kellegi kohta või avaldab lugupidamatust seaduse või seatud võimude kohta.

§ 135. Juhtudel, kui on võimata selgitada, kes korrarikumises on süüdi, ja kui hoiatus ei mõju, võib eesistuja kõik kõrvalised isikud istungiruumist eemaldada.

§ 136. Kohtu vabaduse ning julgeoleku kaitseks ja korra jalule seadmiseks kohtuasutise istungiruumis võib eesistuja nõuda abi kohalikult politseilt. Äärmistel juhtudel võib eesistuja samaks otstarbeks nõuda sõjaväe abi sellekohastes seadustes ettenähtud korras.

§ 137. Iga asja, mis istungil arutusele tuleb, võib eesistuja kas ise ette kanda või ettekandmiseks anda ühele kohtuliikmele.

§ 138. Kohtute üldkogude, presiidiumide, korraldavail ja Riigikohtu erikogude istungeil otsustatakse asjad osavõtjate kohtunikkude häälteenamusega lahtisel hääletamisel. Kui hääled poolnevad, siis otsustatakse asi selle arvamuse järgi, mille poolt on eesistuja.

Kui tekib rohkem kui kaks arvamust ja seejuures ükski arvamus häälteenamust ei saa, siis peavad: kohtunikud, kelle arvamuse poolt on kõige vähem hääli, juhtumeil aga, kui mitmete vähemusse jäänud arvamuste poolt on antud ühepalju hääli, siis need kohtunikud, kelle hulgas on kõige noorem vähemusse jäänud kohtunik, — teatama, missugust teiste kohtunikkude poolt avaldatud arvamust igaüks neist õiglasemaks peab, ning peale selle lisatakse nende hääled vastavate arvamuste poolt antud häälte juurde kuni häälteenamuse saavutamiseni.

Hääletamisel erapooletuks jäämine on keelatud.

§ 139. Prokuratuuri esindaja ei või juures olla, kui kohtunikud peavad nõu otsuse tegemise kohta kohtu ja distsiplinaarkambri kohtuistungil arutatavais asjus.

§ 140. Kohtu iga istungi kohta koostab sekretär üldise päeviku, milles ära tähendatakse:

- 1) istungi alguse ja lõpu aasta, kuupäev ja kellaaeg;
- 2) istungi koosseisu kuuluvate isikute nimed;
- 3) missugused asjad sellel istungil otsustatud ja missugused edasi lükatud.

Peale istungi lõppu kirjutavad päevikule alla eesistuja ja sekretär.

§ 141. Kohtuistungil peetakse peale üldise päeviku veel erilist protokolli iga arutusel oleva asja kohta kohtupidamise seadustes ettenähtud eeskirjade järgi.

Kohtute üldkogude, presiidiumide, korraldavail ja Riigikohtu erikogude istungeil arutusel olevate asjade kohta peetakse erilist protokolli ainult siis, kui asjaosalised isikud istungile ilmuvad või kui istungil üle kuulatakse tunnistajaid või asjatundjaid.

Protokollile kirjutavad alla kõik istungist osavõtjad kohtunikud ja sekretär.

§ 142. Iga asja või küsimuse kohta, mis on otsustatud, koostatakse resolutsioon, millele kirjutavad alla kõik istungist osavõtjad kohtunikud. Kui istungil arutusel oleva asja kohta protokolli peetakse, siis võidakse kohtumäärused, mis asja sisulist lahendamist ei sisalda, kirjutada protokolli ilma resolutsiooni eraldi koostamata.

Kui mõni kohtunik asja või küsimuse otsustamisel jääb eriarvamusele, siis peab ta selle ära tähendama kohturesolutsioonil enne selle allakirjutamist.

§ 143. Istungite päevikud ja protokollid, samuti kohturesolutsioonid ning otsused ja eeluurimisprotokollid ei tohi sisaldada parandeid ega lisandeid, mis ei ole ära tähendatud enne allakirjutamist.

2. jagu.

Kohtute kodukord.

§ 144. Kohtuasutiste, välja arvatud prokuratuur, sisemine kord ja lähem asjaajamisviis määratakse kohtute kodukorraga.

§ 145. Kohtute kodukord võib olla üldkodukord kõigi kohtute jaoks, samuti võib erikodukorrad koostada üheliigiliste või isegi üksiku kohtu jaoks.

§ 146. Kohtute kodukorra koostab lõplikult ja paneb kehtima Riigikohus, ära kuulanud Kohtuministri arvamuse.

Kohtute kodukorrad avaldatakse Riigi Teatajas.

§ 147. Kohtute kodukordade kavade koostamise võib Riigikohus ülesandeks teha alamatele kohtutele või üksikule kohtunikule.

3. jagu.

Aruandmise kord kohtuasutistes.

§ 148. Iga aasta algul esitatakse Kohtuministeeriumile kõigi kohtuasutiste aruanded asjade liikumise ja kohtualuste kohta möödunud aastal. Aruannete vormid ja nende esitamise tähtajad määrab Kohtuminister, ära kuulanud Riigikohtu üldkogu arvamuse.

§ 149. jaoskonnakohtud ja kohtu-uurijad esitavad oma aruanded ringkonnakohtu esimehele, kes koostab üldise aruande ringkonnakohtu ja tema ringkonnas asuvate jaoskonnakohtute ja kohtu-uurijate tegevuse kohta ning esitab selle aruande peale läbivaatamist ringkonnakohtu üldkogu istungil Kohtukoja esimehele.

§ 150. Kohtukoja esimees koostab aruande Kohtukoja tegevuse kohta. Viimase ja ringkonnakohtute esimeestelt saadud aruannete põhjal koostab ta üldaruande ning esitab selle pärast läbivaatamist Kohtukoja üldkogu istungil Riigikohtu esimehele.

§ 151. Riigikohtu esimees koostab aruande Riigikohtu tegevuse kohta ja viimase ning Kohtukoja esimehelt saadud aruande põhjal üldaruande kõigi kohtute tegevuse kohta ning saadab selle pärast läbivaatamist Riigikohtu üldkogu istungil edasi Kohtuministrile.

§ 152. Kohtute üldkogud, läbi vaadates aruandeid, võivad nendele lisandada oma seletusi.

§ 153. Kui aruandest selgub, et mõnda liiki asjade arv või üldine asjade arv on märksa suurenenud või vähenenud või asjade liikumine võrreldes eelmise aastaga on märksa kiirenenud või aeglasemaks muutunud, siis peab kohus või kohtu-uurija aruandele lisandama seletuse nende põhjuste kohta, millest need nähtused on tingitud.

§ 154. Ringkonnakohtu prokurör saab abiprokuröridelt aruanded nende tegevuse kohta, viimaste ja oma tegevuse andmete põhjal koostab ta üldaruande, mille esitab Kohtukoja prokurörile ühes tarvilikkude seletustega.

§ 155. Ringkonnakohtute prokuröridelt saadud aruannete ja oma tegevuse andmete põhjal koostab Kohtukoja prokurör üldaruande, mille ta esitab Kohtuministrile ühes tarvilikkude seletustega.

§ 156. Riigikohtu prokuratuuri tegevuse kohta koostab aruande Riigikohtu prokurör ning esitab selle ühes tarvilikkude seletustega Kohtuministrile.

§ 157. Kohtuministri poolt määratud asjus ja korras koostavad ja saadavad Kohtuministeeriumile karistusteateid karistusteadete raamatu koostamiseks jaoskonnakohtule alluvais kriminaalasjus jaoskonnakohtud, kollegiaalkohtule alluvais kriminaalasjus esimese astme kohtud.

§ 158. Kohtuministeerium avaldab karistusteadete kokkuvõtted trükkis iga möödunud veerandaasta kohta ja saadab nad laiali kohtu- ja teistele riigi- ning omavalitsusasutistele Kohtuministri määruse alusel.

§ 159. Kohtuasutistele sisetulevate rahasummade vastuvõtmine, alalhoidmine, väljaandmine ja arvestamine ning nende kohta aruandmine toimub korras, mille määrab Kohtuminister kokkuleppel Majandusministriga ja Riigikontrolöriga.

14. peatükk.

Kohtuasutiste ja kohtuametnikkude läbikäimine omavahel ja teiste asutistega.

§ 160. Kohtuasutised ja kohtuametnikud käivad läbi nii omavahel kui ka teiste asutistega ja ametnikkudega vahenditult, välja arvatud järgnevais paragrahvides tähendatud erandid.

§ 161. Kohtuminister käib läbi kohtutega kas nende esimeeste või vastavate prokuröride kaudu.

§ 162. Kohtute juures olevad prokurörid ja nende abid käivad läbi teiste kohtutega nende kohtute juures olevate prokuröride kaudu.

§ 163. Kohtute ja kohtuametnikkude läbikäimine välisriikide kohtutega ning teiste asutistega toimub Kohtuministri kaudu läbi Välisministeeriumi, kui see vastavates konventsioonides ei ole korraldatud teisiti.

§ 164. Kohtuasutised ja kohtuametnikud, kes ei saa õigel ajal teadet nende seaduslikkude nõudmiste täitmisest teiste ametiasutiste poolt, teatavad sellest vastavale prokurörile.

15. peatükk.

Kohtuametkonnas teenivate isikute ametisse nimetamine, ametist vabastamine, ümberpaigutamine ja puhkusele lubamine.

I. jagu.

Ametisse nimetamise tingimused.

§ 165. Kohtuametkonda kuuluvaisse ameteisse võidakse nimetada ainult Eesti Vabariigi kodanikke.

§ 166. Kohtunikkude, kohtu-uurijate, prokuröride, abiprokuröride, Kohtuliku Ekspertiisi Instituudi direktori ja abidirektori, kinnistusametite sekretäride ja abisekretäride, kohtute ja prokuröride sekretäride ning abisekretäride, kohtuameti-kandidaatide ja kohtupristavite kohtadele ei võida ametisse nimetada isikuid:

1) kes on kohtu või eeluurimise all kuritegude või raskete kuritegude pärast;

2) kes seadusjõusse astunud kohtuotsusega on mõistetud süüteo eest vangimajja või kellele mõistetud raskem karistus;

3) kes seadusjõusse astunud kohtuotsusega on teenistuskohalt tagandatud;

4) kes on advokatuurist välja heidetud;

5) kes on tunnustatud maksujõuetuks võlgnikuks;

6) kes on hoolekande all pillamise pärast.

§ 167. Kohtunikuks, kohtu-uurijaks, prokuröriks ja abiprokuröriks võidakse nimetada isikuid, kes on vähemalt 25 aastat vanad ja on lõpetanud õigusteaduskonna kursuse kodumaa ülikoolis või Vene endistes ülikoolides enne 7. novembrit 1917 ning omavad vastavat tunnistust.

§ 168. Lisakohtunikuks, jaoskonnakohtunikuks, kohtu-uurijaks, tähtsamate asjade kohtu-uurijaks ja ringkonnakohtu abiprokuröriks võidakse nimetada isikuid, kes omavad vanema kohtuameti-kandidaadi või vandeadvokaadi kutseõigusi või on ülikooli õigusteaduskonna määralisteks õppejõududeks, kuid vanema kohtuameti-kandidaadi kutseõigust omavaid isikuid ainult juhul, kui nad vähemalt kaks aastat pärast kutseõiguse omandamist on tegutsenud vanema kohtuameti-kandidaadina või kollegiaalkohtu või prokuröri sekretärina.

§ 169. Ringkonnakohtu osakonna esimeheks, ringkonnakohtu liikmeks ja eriti tähtsate asjade kohtu-uurijaks võidakse nimetada isikuid, kes kohtunikuna, kohtu-uurijana, prokuratuuri esindajana, vandeadvokaadina või ülikooli õigusteaduskonna määralise õppejõuna on tegutsenud vähemalt neli aastat.

§ 170. Ringkonnakohtu esimeheks, Kohtukoja liikmeks, ringkonnakohtu prokuröriks ja Kohtukoja abiprokuröriks võidakse nimetada isikuid, kes kohtunikuna, kohtu-uurijana, prokuratuuri esindajana, vandeadvokaadina või ülikooli õigusteaduskonna määralise õppejõuna on tegutsenud vähemalt kuus aastat.

§ 171. Kohtukoja esimeheks, Kohtukoja osakonna esimeheks, Kohtukoja prokuröriks ja Riigikohtu abiprokuröriks võidakse nimetada isikuid, kes kohtunikuna, prokuratuuri esindajana, vandeadvokaadina või ülikooli õigusteaduskonna määralise õppejõuna on tegutsenud vähemalt kaheksa aastat.

§ 172. Riigikohtu esimeheks, osakonna esimeheks, riigikohtunikuks ja Riigikohtu prokuröriks võidakse nimetada isikuid, kes kohtunikuna prokuratuuri esindajana, vandeadvokaadina või ülikooli õigusteaduskonna määralise õppejõuna on tegutsenud vähemalt kümme aastat.

§ 173. Teenistust Kohtuministrina, Õiguskantslerina, Kohtuministri abina, Kohtuministeeriumi Kodifikatsiooni-osakonna direktorina või selle osakonna liikmena loetakse kohtunikuks või prokuratuuri esindajaks nimetamisel võrdseks teenistusega kohtunikuna.

§ 174. Riigikohtunikuks Riigikohtu Administratiivosakonda võidakse nimetada peale § 172 ja 173 loeteldud isikute ka isikuid, kes pärast ülikooli õigusteaduskonna lõpetamist on vähemalt kümme aastat teeninud riigivõi omavalitsusteenistuses säärestel kohtadel, kus võis edasi arendada teadmisi administratiivõiguse alal, ja kes seejuures oma tegevuse alal või teaduslike töödega on end avaldanud küllaldaselt ettevalmistatuna riigikohtuniku kutsele.

§ 175. Kohtuliku Ekspertiisi Instituudi direktori ja abidirektori kohtadele võidakse ametisse nimetada isikuid, kellel on kõrgem haridus.

§ 176. Kinnistusameti sekretäriks võidakse nimetada isikuid, kes on lõpetanud õigusteaduskonna kursuse kodumaa ülikoolis või Vene endistes ülikoolides enne 7. novembrit 1917 ning omavad selle kohta vastavat tunnistust, kui nad sellekohastel katsetel on osutanud küllaldasi teadmusi kinnistusameti sekretäri kohuste täitmiseks.

§ 177. Kinnistusameti sekretäri kohtadele kandideerivaid isikuid eksamineerib Kohtuministri poolt määratud komisjon.

Eksamist võib Kohtuminister vabastada neid, kes juba varem on õiendanud kinnistusameti sekretäri või notari eksami.

§ 178. Kollegiaalkohtu ja prokuröri sekretäriks võidakse nimetada isikuid, kes omavad vanema kohtuameti-kandidaadikutseõigust või on tegutsenud samade asutiste abisekretärina või jaoskonnakohtu sekretärina.

§ 179. Jaoskonnakohtu sekretäriks ja kollegiaalkohtu ning prokuröri abisekretäriks võidakse nimetada isikuid, kes noorema kohtuameti-kandidaadina on tegutsenud vähemalt ühe aasta või kes, omades gümnaasiumiharidust, on omandanud teenistuslikke kogemusi kohtuteenistuse alal.

§ 180. Kohtupristaviks võidakse nimetada isikuid, kellel on vähemalt gümnaasiumiharidus ja kes sellekohastel katsetel on osutanud küllaldasi teadmusi kohtupristavi kohuste täitmiseks.

§ 181. Kohtupristavi kohtadele kandideerivate isikute eksamineerimiseks moodustatakse ringkonnakohtute juures esimehe määramisel komisjonid.

2. jagu.

Ametisse nimetamise kord.

§ 182. Kohtunikke ja kohtu-uurijaid, ära kuulanud Kohtuministri arvamuse, nimetab ametisse erioigusel Vabariigi President Riigikohtu poolt esitatud kandidaatide hulgast.

§ 183. Kohtuniku ja kohtu-uurija koha vabanemisest teatatakse Kohtuministrile, kes sellest kuulutab Riigi Teatajas.

Seitsme päeva jooksul arvates Riigi Teatajas kuulutamise päevast võivad isikud, kes vastavad vabanenud ametikoha nõuetele, esitada kirjalikult kandideerimis-sooviavalduse.

Kandideerimis-sooviavaldused kirjutatakse Riigikohtu nimele ja esitatakse Kohtuministrile.

§ 184. Kohtuministrile esitatud kandideerimis-sooviavaldused vaadatakse läbi Kohtuministri eesistumisel kolleegiumi poolt, kuhu kuuluvad peale Kohtuministri veel Õiguskantsler, Riigikohtu esimees ja Kohtukoja esimees.

Kui vähemalt kaks kolleegiumi liiget tunnustavad vajalikuks nõutada esitatud kandideerimis-sooviavaldustele lisaks täiendavaid kandideerimis-sooviavaldusi ja kokkuleppel üles seavad vabale ametikohale vastavad isikud, kellelt oleks soovitav saada kandideerimis-sooviavaldused, siis teeb Kohtuminister viimastele kolleegiumi nimel sellekohased ettepanekud.

§ 185. Pärast kahe nädala möödumist, arvates Riigi Teatajas koha vabaks kuulutamise päevast, saadab Kohtuminister kõik temale esitatud kandideerimis-sooviavaldused edasi Riigikohtule, ja pärast seda kandideerimis-sooviavaldusi enam vastu ei võeta.

§ 186. Isikute hulgast, kes on esitanud Kohtuministri kaudu kandideerimis-sooviavaldused, seab kandidaadid üles Vabariigi Presidendile esitamiseks Riigikohtu üldkogu.

Enne kandidaatide esitamist Vabariigi Presidendile nõutab Riigikohus ringkonnakohtu liikme, jaoskonnakohtuniku ja kohtu-uuriija kohtade kandidaatide suhtes vastava ringkonnakohtu arvamuse, ringkonnakohtu esimehe ja osakonna esimehe ning Kohtukoja liikme kandidaatide suhtes Kohtukoja arvamuse.

§ 187. Riigikohtu üldkogu valib ja esitab Vabariigi Presidendile igale riigikohtuniku, kohtuniku ja kohtu-uuriija vabanenud ametikohale kolm kandidaati. Juhul, kui kandideerimis-sooviavaldused on esitanud vähem kui kolm isikut, esitab Riigikohus ainult need kandidaadidena Vabariigi Presidendile.

Esitisele Vabariigi Presidendile lisab Riigikohus ka alamailt kohtuult kandidaatide kohta saadud arvamused.

§ 188. Esitise kandidaatide kohta esitab Riigikohus Vabariigi Presidendile Kohtuministri kaudu, kes lisandab kandidaatide kohta oma kirjaliku arvamuse.

§ 189. Vabariigi President võib Riigikohtult nõuda kuni kolme kandidaadi täiendavalt esitamist, kui Riigikohtul on selleks § 185 korras saadud kandideerimis-sooviavaldusi.

§ 190. Riigikohtu osakondade esimeeste, Riigikohtu liikmete, Kohtukoja osakondade esimeeste ja Kohtukoja liikmete ametisse nimetamisel määratakse ära ka kohtu osakond, kus nimetatul tuleb tegutseda.

§ 191. Jaoskonnakohtunikkude ja kohtu-uuriijate ametisse nimetamisel määratakse ka jaoskond ja ringkonnakohtu liikmete ametisse nimetamisel — ringkonnakohus, kus nimetatul tuleb tegutseda.

§ 192. Riigikohtu, Kohtukoja ja ringkonnakohtu prokurörid ning abiprokurörid, samuti Kohtuliku Ekspertiisi Instituudi direktori ja abidirektori nimetab ametisse Vabariigi President Kohtuministri ettepanekul.

§ 193. Kinnistusameti sekretäri nimetab ametisse Kohtuminister kinnistusameti ülema ettepanekul.

Kinnistusameti abisekretäri ja kantsleiametnikud nimetab ametisse kinnistusameti ülem.

§ 194. Kohtute ja prokuröride sekretärid, abisekretärid ja muud kantsleiametnikud ning teenijad, samuti kohtupristavid ning kohtukordnikud nimetab ametisse vastava kohtu esimees, prokurör, jaoskonnakohtunik või kohtu-uuriija.

§ 195. Isikud, kes on nimetatud kohtuniku või kohtu-uuriija ametikohale, peavad teenistusse ilmuma hiljemalt kahe nädala jooksul arvates endisel kohal tööst vabanemise päevast.

§ 196. Isikud, kes on esimest korda nimetatud või uuesti nimetatud kohtuniku või kohtu-uuriija ametisse, annavad ametisse astumisel ametitöötuse selle kohtu üldkogu avalikul istungil, kuhu nad ametisse astuvad või kellele nad vahenditult alluvad, järgmise valemi järgi:

„Mina töotan ustavaks jääda Eesti Vabariigile ja tema põhiseaduslikule korrale ning oma südametunnistuse järgi kohtumõistmist teostada kooskõlas Põhiseadusega ja seadustega“.

Muudesse kohtuametkonda kuuluvaisse ametitesse esimest korda või uuesti nimetatud isikud annavad ametisse astumisel ametitöötuse riigitee-

nistuse seaduses ettenähtud valemi järgi: prokurörid, abiprokurörid ja Koh-tuliku Ekspertiisi Instituudi direktor ning abidirektor — Kohtuministrile, kinnistusameti sekretär — kinnistusameti ülemale, kõik muud ametnikud ja teenijad — sellele ülemusele, kes neid ametisse nimetab.

§ 197. Ametisse nimetatud kohtunik või kohtu-uuriija võib oma ame-tivõimu teostama hakata alles oma ametikohuste täitmisele asumise päevast arvates.

Ametikohuste täitmisele asumisest peab ametisse nimetatud kohtunik või kohtu-uuriija viivitamata kirjalikult teatama vastava kohtu esimehele, prokuratuuri esindaja otsesele ülemusele.

Kui uuele kohtuniku või kohtu-uuriija ametikohale nimetatakse koh-tuniku või kohtu-uuriija kohal olev isik, siis võib ta kuni uuele kohale asu-miseni täita teenistusalaseid ülesandeid endisel kohal.

3. jagu.

Ametist vabastamine ja ametites ümberpaigutamine.

§ 198. Kohtuametkonnas teenivaid isikuid vabastatakse teenistusest ja paigutatakse ümber selle võimu otsusel, kellele kuulub nende teenistusse nimetamise õigus.

Ettepanekud kohtunikkude ja kohtu-uuriijate vabastamiseks ja ümber-paigutamiseks esitab Riigikohus Vabariigi Presidendile.

§ 199. Kohtunikke ja kohtu-uuriijaid võib ametist tagandada või ilma nende nõusolekuta ühest kohast teise paigutada ainult kohtuotsusega.

§ 200. Kohtuniku või kohtu-uuriija ametikohale nimetatud isikud, kes § 195 ettenähtud tähtjaks mõjuva põhjuseta ametisse ei ole ilmunud, loetakse ametist loobunuks ja vabastatakse sellest ilma palveta Riigikohtu üldkogu ettepanekul Vabariigi Presidendi otsusega.

§ 201. Kui kohtunik või kohtu-uuriija haiguse või kehalise vigastuse tõttu on kestvalt võimetu oma ametikohuste täitmiseks, siis vaadatakse ta Riigikohtu üldkogu korraldusel arstlikult läbi vastavas pensionikomisjonis.

Läbivaatamise tulemused esitatakse Riigikohtu üldkogule, kes läbi-vaadatu töövõimetuks tunnustamise korral paneb ta ette Vabariigi Presi-dendile vabastamiseks, läbivaadatu töövõimeliseks tunnustamise korral aga lõpetab menetluse.

§ 202. Riigikohtunikud, Kohtukoja esimees, osakonna esimees ja liik-med võivad ametis olla kuni 70 aasta vanuseni, kõik teised kohtunikud ja kohtu-uurijad kuni 65 aasta vanuseni. Vanaduspäiiri saabumisel vabastatakse nad ametist Riigikohtu presiidiumi ettepanekul Vabariigi Presidendi otsu-sega.

§ 203. Kui prokurör või abiprokurör haiguse või kehalise vigastuse tõttu on kestvalt võimetu oma ametikohuste täitmiseks, siis vaadatakse ta Kohtuministri korraldusel arstlikult läbi vastavas pensionikomisjonis.

Kui läbivaadatu on pensionikomisjoni poolt töövõimetuks tunnustatud, siis vabastab Vabariigi President Kohtuministri ettepanekul ta ametist. Läbi-vaadatu töövõimeliseks tunnustamise korral lõpetatakse aga menetlus Kohtu-ministri korraldusel.

§ 204. Seaduse alusel kohtute koosseisude muutmisest tingitud juh-tudel võib kohtunikke ja kohtu-uuriijaid ilma nende nõusolekuta Riigikohtu üldkogu ettepanekul Vabariigi Presidendi otsusega ühest kohast teise paigu-tada või vastavate vabade kohtade puudumisel ametist vabastada, kusjuures

kohtuametist vabastatule makstakse tasu viimase ametikoha järgi kahe aasta kestel arvates vabastamispäevast.

Juhul, kui seadusega kaotatakse kohtuniku või kohtu-uurija säärane koht, mis on seotud sellele kohale eriti nimetatud isikuga, siis rakendatakse sellel kohal oleva isiku kohta esimese löike eeskirju. Kui aga seadusega vähendatakse kohtunikkude või kohtu-uurijate üldarvu üldse või teatavas kohtus või kohturingkonnas, siis rakendatakse esimese löike eeskirju selle üldarvu hulka kuuluva kõige noorema kohtuniku või kohtu-uurija kohta.

§ 205. Kui kohtunik või kohtu-uurija on kohtuotsusega tunnustatud pillajaks või maksujõuetuks võlgnikuks, siis vallandatakse ta ametist Riigikohtu presiidiumi ettepanekul Vabariigi Presidendi otsusega.

§ 206. Prokurörid, abiprokurörid, Kohtuliku Ekspertiisi Instituudi direktor ja abidirektor, kinnistusametite sekretärid ja nende abid, kohtute ja prokuröride sekretärid ning abisekretärid ja kohtupristavid, kes on kohtuotsusega tunnustatud pillajaiks või maksujõuetuks võlgnikeks, vabastatakse ametist ametisse nimetaja võimu otsusega.

§ 207. Kohtunikkude, kohtu-uurijate, prokuröride, abiprokuröride, Kohtuliku Ekspertiisi Instituudi direktori ja abidirektori, kinnistusameti sekretäri ja kohtupristavite ametisse nimetamisest, ametist vabastamisest ja ametis ümberpaigutamisest kuulutatakse Riigi Teatajas.

16. peatükk.

Kohtuametkonna teenistusega seatud õigused ja kohused.

§ 208. Aeg 1. juunist kuni 1. septembrini loetakse kollegiaalkohtuis suviseks vaheaajaks, missuguse aja jooksul kohtud võivad töötada osalise koormatusega, lahendades vaid kiirema iseloomuga asjad.

§ 209. Suvist vaheaega võivad kohtunikud kollegiaalkohtuis ja prokuratuuri esindajad kasutada vaba ajana, kuid igaüks neist mitte üle kahe kuu.

Vaba aja kasutamise kohtunikkude vahel jaotab selle kohtu üldkogu, kelle koosseisu nad kuuluvad.

Vaba aja kasutamist abiprokuröridele lubavad vastavad prokurörid, ringkonnakohtu prokuröridele — Kohtukoja prokurör, Riigikohtu ja Kohtukoja prokuröridele — Kohtuminister.

§ 210. Lisakohtunikke, jaoskonnakohtunikke, kohtu-uurijaid ja teisi kohtuametkonnas teenivaid isikuid lubavad iga-aastasele ühekuisele järjekorralisele ametipuhkusele võimalikult ajavahemikul 1. juunist kuni 1. septembrini:

1) jaoskonnakohtunikke ja kohtu-uurijaid — vastavate ringkonnakohtute presiidiumid, lisakohtunikke aga Riigikohtu presiidium;

2) Kohtuliku Ekspertiisi Instituudi direktorit ja abidirektorit — Kohtukoja prokurör;

3) kinnistusameti sekretäri — kinnistusameti ülem;

4) kohtuameti-kandidaate — vastava kohtu esimees või prokurör, kelle juurde nad komandeeritud;

5) muid kohtuametkonnas teenivaid isikuid — see ülemus, kellest oleb nende ametisse nimetamine.

§ 211. Puhkusi erakorralistel põhjustel võidakse anda: kohtunikele ja kohtu-uurijaile palgaga kuni 3 kuuni Riigikohtu üldkogu otsusega, palgaga kuni 6 kuuni või palgata kuni 1 aastani Riigikohtu üldkogu ettepanekul Vabariigi Presidendi otsusega; prokuratuuri esindajaile palgaga kuni 3 kuuni Koh-

tuministri otsusega, palgaga kuni 6 kuuni või palgata kuni 1 aastani Vabariigi Presidendi otsusega.

§ 212. Kohtunikud, samuti kohtu-uurijad ringkonnakohtu istungeist kohtunikuna osavõtmisel, prokuratuuri esindajad, kohtute sekretärid ja nende asendajad, välja arvatud jaoskonnakohtunikkude sekretärid, kannavad erilisi ametiriideid käesolevas seaduses ettenähtud alustel.

§ 213. Ametiriided koosnevad mantlist (talaarist) ja barettmütsist. Mantel valmistatakse mustast villasest riidest, barettmüts — mustast sametist. Kohtunikkude ja prokuröride mantli juurde kuulub suure riigivapi kujutis.

§ 214. Ametiriiete lähema kirjelduse ja joonistused eraldi kohtunikkudele, prokuröridele ja sekretäridele ning kandmise korra määrab Vabariigi Valitsus. Ametiriiete kandmine määrukses ettenähtud juhtudel on sunduslik.

§ 215. Ametiriided muretsetakse Kohtuministri korraldusel riigi kuluja eelarves ettenähtud summadest. Kandmise kestuse määrab Vabariigi Valitsus.

§ 216. Kohtunikud ja kohtu-uurijad ei või:

- 1) olla omavalitsuste esinduskogude liikmeiks;
- 2) pidada riigiteenistuses muud koosseisudes ettenähtud ametit, välja arvatud seaduses ettenähtud erandid;
- 3) olla omavalitsusteenistuses;
- 4) ilma Riigikohtu presiidiumi loata olla õppeasutistes õpetajaks;
- 5) olla eestkostjaks või hooldajaks isikute või varade üle, välja arvatud sugulased esimeses kolmes astmes ja hõimlased esimeses kahes astmes ning nende varad;
- 6) olla vannutatud hooldajaks maksujõuetu vara üle;
- 7) olla konkursivalitsuse liikmeks;
- 8) pidada ilma Riigikohtu presiidiumi loata ärilist ettevõtet kaubanduse või tööstuse alal;

9) olla aktsiaseltsides või osaühingutes asutajaks või juhatuse liikmeks.

Eelmises lõikes loeteldud kitsendused on kehtivad ka prokuratuuri esindajate suhtes, kusjuures punktides 4 ja 8 tähendatud loaandmise õigus kuulub Kohtuministrile.

§ 217. Kohtunikud, kohtu-uurijad ja prokuratuuri esindajad on vabas-tatud isiklikkude naturaalkohustuste täitmisest.

§ 218. Kui seaduse järgi kohtuametkonnas samanimelistes ametites teenivate isikute vahelkordades tuleb arvestada nende vanust, arvatakse seda sellesse nimelisse ametisse nimetamise päevast, olenemata sellest, kas on nime-tatud samasse või mõnda teise kohtusse või kohtu ringkonda.

17. peatükk.

Valve kohtuasutiste ja -ametnikkude tegevuse järele.

§ 219. Valve kohtuasutiste ja kohtuametkonda kuuluvate isikute tegevuse järele, välja arvatud prokuratuur, teostavad alluvuskorras kõrgemad kohtud, ja nimelt:

1) kõigi kohtuasutiste ja kohtuametkonda kuuluvate isikute järele — Riigikohus;

2) Kohtukoja piirkonnas olevate kohtuasutiste ja kohtuametkonda kuuluvate isikute järele peale Kohtukoja esimehe ja Kohtukoja osakondade esimeeste — Kohtukoda;

3) ringkonnakohtu ringkondades olevate kohtuasutiste ja kohtuamet-konda kuuluvate isikute järele peale ringkonnakohtu esimehe ja ringkonna-

kohtu osakondade esimeeste — ringkonnakohus.

Järelevalvet teostavad eelmises lõikes tähendatud kohtute osakonnad või üldkogud vastavalt asja iseloomule.

Kui valvekorras lahendatav küsimus on kriminaal-, tsiviil- või administratiivõiguslik või protsessi küsimus, siis lahendab selle vastav osakond, kõik muud üldiseloomuga küsimused lahendab üldkogu, kui nad ei kuulu esimehe või presiidiumi lahendamisele.

Kahtluse valvekorras lahendatava küsimuse alluvuse kohta lahendab üldkogu.

§ 220. Paragrahvis 219 ettenähtud järelevalveasutised teostavad valvet:

1) kui nad edasikaebuse korras neile arutada tulevates kohtuasjades leiavad kõrvalekaldumisi seaduste või määruste eeskirjadest;

2) esimeeste, prokuratuuri esindajate või asjast huvitatud asutiste või isikute ettepanekute, ettekannete, teadaannete või kaebuste põhjal, mis antakse vahenditult järelevalveasutisele;

3) kui nad ükskõik mis viisil saavad teada kõrvalekaldumisest seaduste või seaduslike määruste eeskirjadest.

§ 221. Valve teostamiseks on järelevalveasutisel õigus nõuda tema valvele alluvailt asutistelt ja isikutelt seletusi ja andmeid, samuti ka järele vaadata nende asjaajamist ja tegevust tema poolt eriti selleks määratava kohtuniku kaudu.

Asjaajamise ja tegevuse järelevaatajaks võib järelevalvekohus määrata oma koosseisu kuuluva kohtuniku või temale järelevalve korras alluva kohtu koosseisu kuuluva kohtuniku, kes aga seejuures peab olema ametiastmelt kõrgemal sellest kohtuasutisest või isikust, kelle asjaajamise ja tegevuse järelevaastust tuleb toimetada.

§ 222. Kui järelevalveasutis leiab tema valvele alluva asutise või isiku tegevuses eksimusi, korratusi või kuritarvitusi, siis tarbe korral:

1) seletab ta sellele asutisele või isikule, milles väljendub igal üksikul juhul ebaõige tegevus;

2) tühistab need otsused, määrused või korraldused, mis on seadusliku korra või kohtuasutiste kodukorra vastased, kui see tühistamine ei riku kriminaal-, tsiviil- või administratiivkohtupidamise seaduste eeskirju kõrgema kohtuastme võimupiiri kohta ja kohtuotsuste või korralduste tühistamise korra kohta;

3) astub samme rikutud korra jaluleseadmiseks igal üksikul juhtumil ja

4) algatab süüdlaste vastu distsiplinaar- või kriminaaljälitamist.

§ 223. Igas kohtuasutises kuulub lähem valve asjade korrapärase ja kiire liikumise, samuti ka kõigi ametiisikute korraliku kohuste täitmise järele kohtu esimehele, kes, märgates väärnähtusi, kõrvaldab need oma korraldustega või algatab distsiplinaarmenetlust.

Kohtu esimehel on õigus järele vaadata iga osakonna ja sama kohtu iga ametiisiku asjaajamist.

§ 224. Järelevalvekohtute esimehed valvavad asjade õige ja kiire käigu järele kõigis alamais kohtuis, samuti ka alamate kohtute koosseisu kuuluvate ja nende juures asuvate ametiisikute täpse kohustetäitmise järele, milleks nad on õigustatud toimetama järelevalvele alluvate asutiste ja isikute asjaajamise ja tegevuse järelevaastust.

Avastanud järelevalvele alluva asutise või isiku toimetuses või tegevuses seaduslikust korrast kõrvalekaldumise, järelevalvekohtu esimees vastavalt asja

tähtsusele kas teatab avastatud korratusest asjaomase kohtu esimehele või teeb ise vahenditult vastavaile ametiisikuile asjakohased meeldetuletused ja näpunäited või esineb ebaõigete toimetuste kohta ettepanekutega omas kohtus osakonnale või üldkogule vastavalt § 219 teise lõike eeskirjale.

§ 225. Kohtute esimehed § 223 ja 224 alusel järelevalvet teostades on õigustatud nende järelevalvele alluvailt nõudma seletusi ja selgitavaid andmeid. Sama õigus kuulub ka § 221 alusel järelevalvekohtute poolt asjaajamise ja tegevuse järelevaatamiseks määratud kohtunikele.

§ 226. Kohtud ja kohtuesimehed ei teosta valvet prokuratuuri tegevuse järele, kuid prokuratuuri esindajate ebaõigest või seadusvastasest tegevusest teatavad nad vastavale kõrgemale prokurörile või Kohtuministrile.

§ 227. Prokuratuuri esindajad, teostades valvet seaduslikkuse üle, teatavad kohtuasutiste või kohtuametkonda kuuluvate isikute tegevuses tähelepanud kõigist väärnähjustest, olenevalt asja tähtsusest, esimehele või teevad ettepaneku asja arutamiseks kohtule või kannavad sellest ette alluvuskorras Riigikohtu või Kohtukoja prokurörile ja viimased omalt poolt Kohtuministrile.

Kohtuasutised on kohustatud, kui see ei takista asjade protsessikäiku, andma prokuratuuri esindajaile kohal toimikuid järelevaatamiseks.

§ 228. Kohtuminister on õigustatud vahenditult kui ka oma abi, Kohtuministeeriumi Kodifikatsiooni-osakonna liikmete ja vastavate prokuratuuri esindajate kaudu toimetama koha peal kohtute toimikute ja üldise asjaajamise järelevaatust ja nõudma vajaduse korral üksikuid toimikuid oma korraldusse järelevaatamiseks, kui see ei takista asjade protsessikäiku.

Kohtu valitsemise alasse puutuvais küsimusis on Kohtuministril õigus nõuda kohtute esimeestelt, jaoskonnakohtunikelt ja kohtu-uurijalt vajalikke andmeid ja tarbe korral isiklikku ilmutist.

§ 229. Kui Kohtuminister temale teatavaks saanud asjaoludest leiab mõnes kohtuasutises aeglast asjaajamist, töökuhjumist või korratusi, või et mõni kohtunik on korda saatnud teo, mille eest teda ähvardab distsiplinaarvastutus, või et mõnes kohtuasutises on vaja ette võtta üldine asjade järelevaatus, siis teatab ta sellest Riigikohtule seisukoha võtmiseks ja tarbe korral kohtuniku vastu distsiplinaarjälitamise algatamiseks. Kohtuministri teatele järgnenud seisukohast teatab Riigikohus Kohtuministrile.

§ 230. Kohtuasutiste arvepidamist revideeritakse Kohtuministri või Riigikontrolöri korraldusel selleks nende poolt määratud ametnikkude kaudu.

§ 231. Riigikohus saadab kõigist oma otsustest ära kirjad Kohtuministrile teadmiseks.

Seaduse rakendamisel praktikas lahkarvamusi tekitanud küsimustes on Kohtuminister ja Riigikohtu esimees õigustatud ettepanekutega pöörduma Riigikohtu üldkogu poole seletuse saamiseks lahkarvamuse aluseks oleva seaduse täpse mõtte kohta.

Seletuse annab Riigikohtu üldkogu või üldkogu määramisel Riigikohtu vastav osakond.

§ 232. Kohtuasutiste kantseleid on vastavalt kas kohtuesimehe, jaoskonnakohtuniku, kohtu-uurija või prokuröri valve all. Lähemat valvet kantselei asjaajamise ja ametiisikute järele teostab vastav sekretär.

§ 233. Kohtuliku Ekspertiisi Instituut allub Kohtukoja prokuröri valvele. Lähemat valvet asjaajamise ja ametiisikute tegevuse järele teostab Kohtuliku Ekspertiisi Instituudi direktor.

§ 234. Lähem järelevalve kohtupristavite üle kuulub ringkonnakohtu esimehele. Igal jaoskonnakohtunikul on õigus tema jaoskonna piiris töötava kohtupristavi tähelepanu juhtida tema teenistuse alal ilmsiks tulnud eksimuste peale või neist eksimustest teatada ringkonnakohtu esimehele.

§ 235. Kui tuleb ilmsiks kohtupristavi kätte teenistuse alal usaldatud raha või muu vara raiskamine, siis astub ringkonnakohtu esimees ajaviitmata samme tekitatud kahju tasumise tagamiseks süüdlase vara keelu või aresti alla panemisega ja teatab vajalikud andmed ringkonnakohtu prokurörile süüdlase vastu kriminaaljälitamise algatamiseks.

18. peatükk.

Kohtuametkonda kuuluvate isikute distsiplinaarvastutus.

§ 236. Kohtuametkonda kuuluvate isikute poolt kordasaadetud distsiplinaarsüütegude jälitamine toimub Distsiplinaarseadustikus ettenähtud alustel ja korras järgnevais paragrahvides toodud eranditega.

§ 237. Distsiplinaarseadustikus karistustena ettenähtud ümberpaigutamine teisel asuval teenistuskohale, paigutamine alamale teenistuskohale ja tagandamine teenistuskohalt asendatakse kohtunikude, kohtu-uurijate ja prokuratuuri esindajate suhtes rahatrahviga mitte üle süüdlase ühe kuu rahapalga, välja arvatud käesoleva seaduse § 255, 257—259 ettenähtud juhud.

§ 238. Kohtunikele ja kohtu-uurijaile distsiplinaarkaristuste määramise õigus kuulub ainult Riigikohtu distsiplinaarkambrile, kelle otsused on lõplikud ning edasikaebamisele ei kuulu.

Erandina ja väljaspool distsiplinaarkohtu korda on Riigikohtu üldkogul ja osakondadel õigus valve teostamisel teha valvealusele kohtule terves koosseisus või mõnele osakonnale või üksikule kohtunikule või kohtu-uurijale märkust.

§ 239. Prokuratuuri esindajate poolt kordasaadetud distsiplinaarsüüteoasju võib Kohtuminister omal nägemisel üle anda arutamiseks ja otsustamiseks Riigikohtu distsiplinaarkambrile või tunnustada enesele alluvaiks. Kohtuminister, otsustades ise prokuratuuri esindajate süüteoasju, võib määrata raskema karistusena noomituse ja asendada sellega ka raskemaid distsiplinaarkaristusi.

§ 240. Sekretäridele ja nendest alamatel kohtadel kohtuametkonnas teenivaile isikuile, samuti kohtupristavitele võivad esimese astmena distsiplinaarkaristusi määrata Kohtuminister ja need võimud, kellele kuulub nende ametisse nimetamise õigus, kuid kinnistusametite sekretäridele ka kinnistusametite ülemad.

§ 241. Kohtuliku Ekspertiisi Instituudi direktorile ja abidirektorile määrab esimese astmena distsiplinaarkaristusi Kohtuminister.

§ 242. Distsiplinaarkaristusi määrab kandidaadile Kohtukoja esimees, ära kuulanud Kohtukoja prokuröri arvamuse.

Distsiplinaarkaristusena määratav paigutamine alamale teenistuskohale, ümberpaigutamine teisele teenistuskohale ja rahatrahv asendatakse kohtuameti-kandidaadile noomitusega.

§ 243. Kohtuminister ja ametisse nimetajad võimud, lahendades esimese astmena § 239—242 ettenähtud distsiplinaarasju, toimivad Distsiplinaarseadustikus ettenähtud korras.

Kohtuministri ja ametisse nimetaja võimu otsuse peale võib süüdimõistetu edasi kaevata Riigikohtu distsiplinaarkambrile 14 päeva jooksul arvates

temale otsuse kuulutamise päevast. Riigikohtu distsiplinaarkamber arutab edasikaebust sisuliselt ja muudab või kinnitab edasikaevatud otsuse. Riigikohtu distsiplinaarkambri otsus on lõplik ning edasikaebamisele ei kuulu.

§ 244. Kui ühe ning sama distsiplinaarsüüteo kordasaatmises on süüdistatavad mitu isikut, kellest ühed alluvad Riigikohtu distsiplinaarkambrile, teised Kohtuministrile või ametisse nimetajale võimule, siis allub selle süüteoasja arutamine ja otsustamine Riigikohtu distsiplinaarkambrile.

§ 245. Kohtute ja administratiivasutiste teadaanded, eraisikute kaebused ja prokuratuuri esindajate ettepanekud kohtunikkude ja kohtu-uurijate distsiplinaarsüütegude kohta esitatakse Riigikohtu distsiplinaarkambrile, prokuratuuri esindajate distsiplinaarsüütegude kohta aga — Kohtuministrile.

§ 246. Riigikohtu distsiplinaarkambrile esitatud teadaanded, kaebused ja ettepanekud kannab distsiplinaarkambri eesistuja ette kambri korraldavale istungile küsimuse lahendamiseks, kas alata distsiplinaarkohtulik jälitus.

Kui küsimuse lahendamiseks on vaja koguda täiendavaid tõendeid või nõuda süüaluselt seletust, siis kogub distsiplinaarkamber tõendeid kas ühe oma koosseisu kuuluva liikme kaudu või määrab selleks süüalusest kõrgemal ametiastmel seisva kohtuniku, seletuse süüaluselt nõuab aga kirjalikult.

§ 247. Läbi vaadanud esitatud ja kogutud tõendid, distsiplinaarkambri korraldav istung kas lõpetab asja või algatab distsiplinaarkohtulikkude jälitamist ning määrab asja arutamisele distsiplinaarkambri istungile.

§ 248. Distsiplinaarkambri korraldav istung on õigustatud kutsuma distsiplinaarkambri kohtuistungile tunnistajaid ja asjatundjaid. Väljakutsumise korra ja mitteilmumise tagajärgede kohta kehtivad Kriminaalkohtupidamise seadustiku vastavad eeskirjad.

§ 249. Kohtuistungist teatatakse süüalusele, kellel on õigus istungil esineda.

§ 250. Kohus võib teha süüaluse kohtusse ilmumise kohuslikuks. Vabandatavate põhjusteta ilmumata jäämine ei takista asja arutamist.

§ 251. Asja arutamine distsiplinaarkohtus toimub kinnisel istungil. Kohtunikkude taandamise ja taandumise suhtes on kehtivad Kriminaalkohtupidamise seadustiku vastavad eeskirjad.

§ 252. Enne otsuse tegemist annab prokuratuuri esindaja oma arvamuse ja pärast seda antakse viimane sõna ilmunud süüalusele seletuste andmiseks.

§ 253. Kui distsiplinaarsüüteo arutamisel avastub sama süüaluse poolt kordasaadetud teine distsiplinaarsüütegu, siis arutab distsiplinaarkamber ühtlasi ka seda süütegu, kui see võimalik; vastasel korral eraldab ta selle süüteo ja annab sellele käigu tavalises korras.

§ 254. Kui sama teo pärast on süüaluse vastu alustatud ka kriminaaljälitamine, siis võib distsiplinaartoimetust peatada kuni kriminaalasja kohta kohtuotsuse jõustumiseni või kriminaaljälitamise lõpetamiseni. Säärasel juhul ei aegu distsiplinaarsüütegu enne kriminaalsüüteo aegumist.

§ 255. Kui kohtunik või kohtu-uuriija on mõistetud süüdi jõustunud kohtuotsusega mitteteenistusalase süüteo eest, mis ei võta süüdimõistetult ära õigust pidada kohtuniku või kohtu-uuriija ametit, siis saadab kohtuasutis, kelle otsus jõustus, kohtuotsusest ära kirja Riigikohtu distsiplinaarkambrile. Riigikohtu distsiplinaarkambril on õigus süüdimõistetut peale temalt seletuse nõudmist teenistusest tagandada.

§ 256. Riigikohtu distsiplinaarkamber on õigustatud kohtunikku ja kohtu-uurijat, kes on süüalusena vastutusele võetud süüteo eest, mille eest seaduse järgi ähvardab vangimaja või raskem karistus, ajutiselt kuni süüteoasja lahendamiseni teenistuskohuste täitmise eest kõrvaldama. Ajutiselt kõrvaldamine toimub kas peale kõrvaldatavalt seletuse pärimist või ilma selleta.

§ 257. Kui kohtunik või kohtu-uurija on korduvalt distsiplinaarkohtu poolt karistatud ja oma teenistusala käitumisega näitab, et ta pole kohane täitma oma ülesandeid, siis võib Riigikohtu distsiplinaarkamber selle kohtuniku või kohtu-uurija teenistusest tagandada.

§ 258. Kui kohtunik või kohtu-uurija saadab korda väljaspool teenistusala säärase hukkamõistetava teo, mis küll ei ole põhjuseks tema kriminaalvastutusele võtmiseks, kuid on saanud ümbruskonnale teatavaks ja seetõttu riiab lugupidamist ametikoha vastu, mida ta täidab, siis võib Riigikohtu distsiplinaarkamber ta teenistusest tagandada, ümber paigutada teisele samaväärsele ametikohale või teha temale hoiatuse.

§ 259. Kui kohtunik või kohtu-uurija on ennast oma käitumisega asestanud olundisse, kus tekib kahtlus, kas ta suudab edaspidi oma senises ametikohas rahulikult ja erapooletult oma teenistuskohuseid täita, siis võib Riigikohtu distsiplinaarkamber talle teha ettepaneku esitada sooviavaldus üleviimiseks teisele samaväärsele ametikohale. Kui ettepaneku saaja keeldub vastavat sooviavaldust esitamast, siis võib Riigikohtu distsiplinaarkamber teha sellekohase ümberpaigutamise otsuse.

§ 260. Paragrahvides 257—259 ettenähtud kohtunikkude ja kohtu-uurijate väärsammude arutamisele asub Riigikohtu distsiplinaarkamber kas omal äranägemisel, Kohtuministri või Riigikohtu esimehe ettepanekul või eraisikute kaebusel.

19. peatükk.

Kohtupristavite tasumäärad.

§ 261. Iga täitelehe või suündtäitmise akti täitmiseks vastuvõtmise eest saab kohtupristav 50 s.

§ 262. Igasuguste teadete eest, kutsete eest pooltele, tunnistajaile, ekspertidele, kolmandaile isikuile, enampakkumiskuulutuste, samuti ka kirjavahetuse eest kinnistusametiga ja järelepärimiste eest vastavalt asutistelt kinnisvaradel lasuvate maksuvõlgade kohta igalt paberilt nõude summa juures:

kuni 50 kr.	15 s.
üle 50—500 „	25 „
„ 500—5.000 „	50 „
„ 5.000 kr.	1 kr.
nõuete korral, mis ei ole hinnatavad	25 s.
kohtukutsete kätteandmise eest, iga kutse pealt	25 s.

§ 263. Vallasvara üleskirjutamise eest:

1) ühes hindamisega, vara pealt kuni 100 kr.	2%
üle 100—500 kr. — esimese 100 kr. pealt	2 kr.
ja üle selle ulatuva summa pealt	1%
üle 500—10.000 kr. — esimese 500 kr. pealt	6 kr.
ja üle selle ulatuva summa pealt	1/2%
üle 10.000 kr. ulatuva summa pealt — esimese 10.000 kr. pealt	53 kr. 50 s.
ja üle selle ulatuva summa pealt	1/4%

- 2) ilma hindamiseta, iga üksiku numbri all üleskirjutatud asja või ühetaoliste asjade kogumi eest:
kuni 50 numbrini	2 s.
üle 50 numbri	1 „
- 3) ühetaoliste asjade kogum kantakse nimekirja ühe numbri all ja säärasel korral võetakse peale eelmise maksu:
a) lugemsraha iga täis või pooliku 20 asja pealt . . .	1 s.
b) kaaluraha iga täis või pooliku 100 kg pealt . . .	1 „
c) mõõduraha iga täis või pooliku 15 m pealt . . .	1 „

Sama vallasvara hindamise eest hiljem võetakse üks veerand p. 1 all tähendatud tasust.

§ 264. Juhtudel, kui kohtupristav vallasvara arestimise juures üleskirjutamist ei toimetata, vaid enne võrdleb vara koostatud nimekirjaga, võetakse selle eest üks kaheksandik § 263 ettenähtud tasust.

§ 265. Arestitud vallasvara üleandmise eest uuele hoidjale või ümberpaigutamise eest uude hoiukohta, samuti ka üleandmise eest aresti alt vabastamisel, kui kohtupristav kohale ilmus ja vara ei olnud võlgniku enese käes hoiul, võetakse üks veerand § 263 ettenähtud tasust.

Vallasvara üleandmise eest hoidjale arestimise juures, kui vallasvara kohale jääb, ei võeta erilist tasu.

§ 266. Kinnisvara või kinnistatud laevade üleskirjutamise eest ühes hindamisega võetakse iga kinnistusüksuse pealt hinna juures kuni 5.000 kr. $\frac{1}{5}\%$
 üle 5.000—10.000 kr. — esimese 5.000 kr. pealt 10 kr.
 ja üle selle ulatuva summa pealt $\frac{1}{10}\%$
 üle 10.000—30.000 kr. — esimese 10.000 kr. pealt 15 kr.
 ja üle selle ulatuva summa pealt $\frac{1}{20}\%$
 üle 30.000—50.000 kr. — esimese 30.000 kr. pealt 25 kr.
 ja üle selle ulatuva summa pealt $\frac{1}{40}\%$
 üle 50.000—250.000 kr. — esimese 50.000 kr. pealt 30 kr.
 ja üle selle ulatuva iga täis või pooliku 50.000 kr. pealt 10 kr.
 üle 250.000 kr. — esimese 250.000 kr. pealt 70 kr.
 ja üle selle ulatuva iga täis või pooliku 50.000 kr. pealt 5 kr.

Kinnisvara juures oleva vallasvara üleskirjutamise eest võetakse tasu § 263—265 põhjal.

§ 267. Pärandite üleskirjutamisel võetakse toimetuste eest tasu poole vähemal määral, kui see on ette nähtud § 263, 265 ja 266.

§ 268. Vallasvara müümise eest võetakse tasu müügist saadud summa pealt:

kuni 500 kr.	1 %
üle 500—1.000 kr. — esimese 500 kr. pealt	5 kr.
ja üle selle ulatuva summa pealt	$\frac{1}{2}\%$
üle 1.000—5.000 kr. — esimese 1.000 kr. pealt	7 kr. 50 s.
ja üle selle ulatuva summa pealt	$\frac{1}{4}\%$
üle 5.000—10.000 kr. — esimese 5.000 kr. pealt	17 kr. 50 s.
ja üle selle ulatuva summa pealt	$\frac{1}{8}\%$
üle 10.000—50.000 kr. — esimese 10.000 kr. pealt	23 kr. 75 s.
ja üle selle ulatuva summa pealt	$\frac{1}{16}\%$

üle 50.000—250.000 kr. — esimese 50.000 kr. pealt 48 kr. 75 s.
 ja üle selle ulatuva iga täis või pooliku 50.000 kr. pealt 10 kr.
 üle 250.000 kr. — esimese 250.000 kr. pealt 88 kr. 75 s.
 ja üle selle ulatuva iga täis või pooliku 50.000 kr. pealt 5 kr.

§ 269. Kinnisvara või kinnistatud laevade müümise eest võetakse tasu § 266 ettenähtud määral.

Paragrahvides 268 ja 269 ettenähtud tasu võetakse ka siis, kui ostja pärast enampakkumist seaduses ettenähtud tähtajal ei ole tasunud ostusummat.

§ 270. Vara valdusse asetamise või rikutud valdamise ennistamise eest, kui need toimetused ei ole ühenduses väljatõstmisega või üleskirjutamisega, võetakse 1 kr.

§ 271. Väljatõstmise eest võetakse:

- 1) maatükkidelt, taludest jne. 1 kr. 50 s.
- 2) korteritest kuni 5 eluruumini (köök kaasa arvatud) 50 s.
- 3) korteritest üle 5 eluruumi 75 s.
- 4) kaubandus- või tööstusruumidest, ladudest jne. 2 kr.

§ 272. Võlgnikult elukohast mittelahkumise allkirja võtmise eest 1 kr.

§ 273. Maksujõuetuks tunnustatud võlgniku vangimajja paigutamise eest 2 kr.

§ 274. Ära kirjade, väljavõtete ja igasuguste tunnistuste eest iga pooliku või täis poogna pealt 25 s.

§ 275. Kui kohtupristav toimetuse täitmiseks kohale ilmus, toimeetus aga temast olenematuil põhjustel täitmata jääb, siis võetakse kohaleilmumise eest 50 s.

§ 276. Väljasõitude korral saab kohtupristav:

- 1) päevaraha iga ööpäeva pealt 1 kr.
 kusjuures aega alla 12 tunni ei arvestata;
- 2) sõidukuludeks:
 raudteedel — III kl. pileti väärtus,
 veeteedel — laeva II kl. pileti väärtus,
 maanteedel — hobusepostitaksi järgi ühe hobuse eest.

Kui kohtupristav ühe ning sama väljasõiduga täidab kaks või rohkem toimetust ühe ning sama võlgniku suhtes mitme isiku ülesandel või ühe või mitme võlgniku suhtes ühe ning sama isiku ülesandel, siis arvutatakse sõidukulud ja päevarahad ühekordselt.

§ 277. Postikulud ja kuulutuste kulud tasutakse eraldi nende tõeliku summa suuruses.

§ 278. Käesoleva seadustiku järgi ettenähtud tasu võib kohtupristav sisse nõuda ka enne täitmist isikult, kelle palvel ette võetakse täitmine. Juhumil, kui seda ei ole tehtud ja tasu ei ole võimalik katta võlgnikult sissenõutud summadest, võib kohtupristav selle tasu sisse nõuda isikult, kelle palvel ette võeti täitmine.

Tasu § 267 ettenähtud toimetuse eest nõutakse sisse pärast täitmist.

20. peatükk.

Kohtukordnikkude tasumäärad.

§ 279. Igasuguste teadete ja kutsete kättetoimetamise eest asjaosalistele, tunnistajatele, võlgnikkudele või muudele isikutele saab kohtukordnik iga teate või kutse pealt 25 senti.

§ 280. Väljasõidu korral tasutakse kohtukordnikule sõidukulud ja päevarahad riigiteenijate ametisõitude määruste järgi.

Väljasõidu eest ühte kohta, kuigi mitmes, aga ühtede ning samade asjaosaliste vahel toimetatavas asjas tasutakse sõidu- ja päevarahad ühe asja pealt.

§ 281. Paragrahvides 279 ja 280 ettenähtud tasud nõuab kättetoimetamise korraldaja sisse sellelt asjaosaliselt, kelle huvides kättetoimetamine sünnib.

II.

Tsiviilkohtupidamise seaduse (VSK XVI k., 1914. a. vlj.) § 44, 47^a, 245 ja 247 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 44. Jaoskonnakohtule alluvais asjus võivad volinikkudeks olla § 245 loeteldud isikud.

§ 47^a. Jaoskonnakohtule alluvais asjus võidakse volitusi anda § 247 ettenähtud korras.

§ 245. Volinikkudeks tsiviilasjades võivad olla advokaadid, protsessija vanemad, abikaasa ja lapsed, kaasprotsessijad ühises tsiviilasjas ja isikud, kes vastava volituse põhjal valitsevad volitaja varasid või juhivad volitaja kaubanduslikke või tööstuslikke ettevõtteid — samade varade või ettevõtete valitsemisega või juhtimisega seotud asjus.

§ 247. Volitusi võidakse volinikkudele anda kas notariaalsel teel või kohtuprotokolli kantud avaldusega, advokaatidele aga ka volitaja allkirja tõestamisega valla- või alevivalitsuse poolt.

III.

Notariaalseadust (VSK XVI k. 1. j., 1914. a. vlj.) täiendatakse seitsmenda osaga järgmises redaktsioonis:

Seitsmes osa.

Vandetõlgid.

§ 378. Ringkonnakohtute juures, kus Kohtuminister tunnustab selle vajalikuks, tegutsevad vandetõlgid.

§ 379. Vandetõlgid nimetab ametisse ja vabastab sellest Kohtuminister. Ametisse astumisel annab vandetõlk ametivande ringkonnakohtu avalikul istungil.

§ 380. Vandetõlgid teevad ja kontrollivad nii eraisikute kui ka kohtu- ja ametiasutiste ülesandel nendele asutistele esitatavate aktide, dokumentide ja muude paberite tõlkeid võõrkeeltest või võõrkeeltesse, milledes nad on õiendanud katsed Kohtuministri poolt määratud ulatuses ja korras.

Samadel alustel valmistavad ja kontrollivad nad ka neis võõrkeeltes kirjutatud aktide, dokumentide ja paberite ärakirju.

§ 381. Kohtu- ja ametiasutiste ülesandel valmistatud ja kontrollitud tõlgete ja ärakirjade eest saavad vandetõlgid tasu tasumäärade alusel, mis on kehtima pandud Kohtuministri poolt kokkuleppel Majandusministriga.

Eraisikutele teevad vandetõlgid neid töid kokkulepitud tasu eest. Kui tasu kohta kokkulepet ei saavutata, siis määratakse see kindlaks eelmises lõikes tähendatud tasumäärade alusel.

§ 382. Vandetõlgil on pitsat tema poolt valmistatud tõlgete ja ära kirjade, samuti ka tema poolt kontrollitud tõlgete ja ära kirjade tõestamiseks.

Pitsat on kolmesentimeetrilise läbimõõduga. Pitsati keskel on väikese riigivapi kujutis ja selle ümber nimetus „Vandetõlk NN“.

§ 383. Vandetõlk on kohustatud kõigi tema poolt valmistatud ja kontrollitud tõlgete ja ära kirjade kohta tegema vastava sissekande registrisse.

Vandetõlgi register nummerdatakse lehtede viisi, nõõritakse läbi ja kinnitatakse ringkonnakohtu pitseriga ning sekretäri allkirjaga.

§ 384. Vandetõlki võib ringkonnakohtu esimees puhkusele lubada ainult siis, kui vandetõlk esitab asetäitjaks isiku, kes on õiendanud katsed Kohtuministri poolt määratud ulatuses ja korras.

§ 385. Vandetõlkide muud õigused ja kohused määratakse Notariaalseaduse § 5, 6, 17, 20, 57—60, 64, 67—69, 132, 198, 211, 212 ja 215 alusel.

IV.

Vene Tsiviilseaduse (VSK X k. 1. j., 1914. a. vlj.) § 587 muudetakse ja pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 587. Hindamiskomisjoni otsuse peale võivad asjaosalised kaevata Riigikohtusse administratiivkohtu korras kahe nädala jooksul arvates otsuse kuulutamise päevast.

V.

Käesoleva seaduse jõustumisel kaotavad kehtivuse alljärgnevad seadused kõigi hilisemate muudatuste ja täiendustega:

1) Kohtute asutamise seadus (VSK XVI k. 1. j., 1914. a. vlj.) ühes lisadega;

2) Valitseva senati seadus (VSK I k. 2. j., 1917. a. vlj.);

3) Tsiviilkohtupidamise seaduse (VSK XVI k., 1914. a. vlj.) § 248^a;

4) Tsiviilseaduse (VSK X k. 1. j., 1914. a. vlj.) § 588;

5) Vene Ajutise Valitsuse määrus riigi ja ühiskonna tarveteks toimuvate kinnisvarade sundvõõrandamiste kohta käivate asjade edaspidise menetluskorra kohta (VSKK 1917, nr. 123, art. 656);

6) Määrus ajutiste kohtute sisseseadmise üle (RT 1918, 1);

7) Riigikohtu seadus (RT 1919, 82/83, 164);

8) Vannutatud advokaatide vandevormeli seadus (RT 1919, 73, 142);

9) Vandevormelite seaduse (RT 1920, 1, 5) III ja IV osa;

10) Seadus Vabariigi prokuratuuri ajutise korralduse kohta (RT 1920, 55/56, 141);

11) Seadus eraadvokaatide kohta (RT 1924, 141/142, 80);

12) Rahukogude korraldavate- ja üldkoosolekute koosseisu muutmise seadus (RT 1926, 32, 46);

13) Kohtutegelaste ametiriietuse seadus (RT 1935, 18, 171).

VI.

Senised Riigikohtu osakondade juhatajad loetakse Riigikohtu osakondade esimeesteks ja nad jäävad senistele kohtadele edasi.

Samuti jäävad riigikohtunikud ja kohtukoja liikmed edasi nendes osakondadesse, kus nad senise tööjaotuse alusel käesoleva seaduse jõustumise ajal töötasid.

VII.

Allpool loeteldud asutiste ja ametiisikute nimetused muudetakse ja asendatakse kõigis kehtivates seadustes järgnevalt:

- 1) „Kohtukoja vanem esimees“ nimetusega „Kohtukoja esimees“;
- 2) „Kohtukoja departemang“ — „Kohtukoja osakond“;
- 3) „ringkonnakohtu abiesimees“ — „ringkonnakohtu osakonna esimees“;
- 4) „Kohtukoja prokuröri vanem abi“ vastavalt „Kohtukoja abiprokurör“ või „ringkonnakohtu prokurör“;
- 5) „Kohtukoja prokuröri noorem abi“ — „ringkonnakohtu abiprokurör“;
- 6) „Kohtu teadusliku ekspertiisi kabinett“ nimetusega „Kohtuliku Ekspertiisi Instituut“;
- 7) „Ekspertiisi-kabineti juhataja“ — „Kohtuliku Ekspertiisi Instituudi direktor“;
- 8) „Ekspertiisi-kabineti juhataja abi“ — „Kohtuliku Ekspertiisi Instituudi abidirektor“;
- 9) „kinnistusjaoskond“ — „kinnistusamet“;
- 10) „Tallinna ringkonnakohtu kinnistusjaoskond“ — „Tallinna Kinnistusamet“;
- 11) „Rakvere ringkonnakohtu kinnistusjaoskond“ — „Rakvere Kinnistusamet“;
- 12) „Tartu-Valga kinnistusjaoskond“ — „Tartu Kinnistusamet“;
- 13) „Viljandi ringkonnakohtu kinnistusjaoskond“ — „Viljandi Kinnistusamet“;
- 14) „Võru-Petseri kinnistusjaoskond“ — „Võru Kinnistusamet“;
- 15) „Kuressaare kinnistusjaoskond“ — „Kuressaare Kinnistusamet“;
- 16) „Pärnu linna kinnistusjaoskond“ — „Pärnu Kinnistusamet“;
- 17) „Narva linna kinnistusjaoskond“ — „Narva Kinnistusamet“.

VIII.

Pärnu Kinnistusameti ja Narva Kinnistusameti ülalpidamise kulud jäävad vastava linna omavalitsuse kanda, kuni nad toimetavad ainult linna kinnisvarade kinnistamisi. Alates ajast, mil neile käesoleva seaduse alusel allutatakse ka maa kinnisvarad, lähevad nende kinnistusametite ülalpidamise kulud riigi kanda.

IX.

Käesoleva seaduse jõustumise ajal Riigikohtus pooleli olevad protsessid sundvõõrandamise asjus viiakse lõpule enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud seaduste alusel.

X.

Kõigis kehtivates seadustes leiduvad viited käesoleva seadusega kehtivuse kaotanud Kohtute asutamise seadusele asendatakse vastavalt viidetega käesolevale Kohtute seadustikule.

Tallinnas, 6. aprillil 1938.

K. Päts
Riigihoidja.

Joh. Müller
Kohtuminister.

322. Advokatuuri seadus.

Antud Riigihoidja poolt dekreedina 6. aprillil 1938.

I.**1. peatükk.****Üldeeskirjad.**

§ 1. Advokatuur on omavalitsuslik organisatsioon. Advokatuuri kuuluvad sunduslikult kõik vandeadvokaadid ja nende abid.

§ 2. Advokatuuri kui omavalitsuse lahendamisele kuuluvad järgmised küsimused:

1) vandeadvokaadiks ja vandeadvokaadi-abiks vastuvõtmine ja nende hulgast väljaarvamine;

2) vandeadvokaatide ja nende abide kutsealase tegevuse ja kutsealase eetika järele valvamine, samuti ka kutsealase eetika aluste lähem määramine;

3) vandeadvokaadi-abide kutsehariduse korraldamine ja juhtimine;

4) advokaatide hulgast kohtuasjus pooltele kaitsjate või volinikkude määramine kohtupidamise seaduste eeskirjade ja käesoleva seadustiku alusel;

5) Advokatuuri kasuks vandeadvokaatidele ja nende abidele maksude määramine;

6) Advokatuuri varade valitsemine ning Advokatuuri liikmeile ja nende perekondadele vastastikuse abi organiseerimine ja

7) üldse advokatuuri kutsealaste küsimuste lahendamine niivõrd, kui see ei ole vastuolus seadustega ja muude seaduslike korraldustega.

§ 3. Advokatuur teostab oma ülesandeid sellekohaste organite kaudu. Advokatuuri organid on:

1) üldkoosolek;

2) nõukogu;

3) revisjonikomisjon;

4) distsiplinaarkohus;

5) eksamikomisjon.

Advokatuuri organid asuvad Tallinnas Kohtukoja juures.

§ 4. Advokatuurile on juriidilise isiku õigused.

2. peatükk.

Vandeadvokaadiks vastuvõtmise tingimused ja kord.

§ 5. Vandeadvokaatideks võivad olla 25 a. vanaks saanud Eesti kodanikud, kes:

1) on lõpetanud Tartu Ülikooli õigusteaduskonna või mõne endise Vene ülikooli õigusteaduskonna enne 7. novembrit 1917 ja omavad selle kohta vastavat tunnistust;

2) valdavad vabalt riigikeelt sõnas ja kirjas;

3) on olnud vähemalt viis aastat vandeadvokaadi-abiks, õiendanud rahuldavalt abi eksami ja töötanud abina peale eksami õiendamist vähemalt kaks aastat.

§ 6. Vandeadvokaadi-abiks olemise kohustusest ja vandeadvokaadiabi eksamist on vabastatud advokatuuri astumisel endised vannutatud advokaadid ja vandeadvokaadid, kohtunikud, kohtu-uurijad ja prokuratuuri esindajad. Vandeadvokaadi-abiks olemise kohustusest ja vandeadvokaadiabi eksamist on vabastatud advokatuuri astumisel ka endised Kohtuministeeri-

umi Kodifikatsiooni-osakonna direktorid ja liikmed, kui nad nimetatud kohtadel on teeninud vähemalt viis aastat, missuguse aja hulka arvatakse ka varemini advokaadi-abiks, kohtuameti-kandidaadiks ja § 7 tähendatud kohtadel oldud aeg.

§ 7. Vandeadvokaadi-abiks olemise aja arvesse võetakse kohtuameti-kandidaadina, kollegiaalkohtu ja prokurööri sekretärina ja üldse riigi- või omavalitsusteenistuses säärastel kohtadel teenitud aeg, kus võis omandada vajalikke teadmisi ja vilumust vandeadvokaadi kutseks, kusjuures nimetatud isikuist on vandeadvokaadi-abi eksameist vabastatud need, kes on juba rahuldavalt õiendanud kohtuameti-kandidaadi eksami, kuna neid, kes ei oma vana kohtuameti-kandidaadi kutset, kuid on teeninud eeltähendatud kohtadel üle viie aasta ja omandanud Advokatuuri nõukogu arvates küllaldaselt vajalikke teadmisi ja vilumust vandeadvokaadi kutseks, võib nõukogu advokatuuri astumisel vabastada vandeadvokaadi-abi eksamist üldse või ainult mõnes aines.

§ 8. Vandeadvokaatideks ei või olla need:

1) kes on seadusjõulise kohtuotsusega kaotanud Kriminaalseadustiku § 19 ettenähtud kõik või mõnesugused õigused — õiguste kaotuse aja kestel;

2) kes on seadusjõulise kohtuotsusega, distsiplinaarkorras või Riigiteenistuse seaduse § 42 korras riigi või omavalitsuse teenistuskohalt või kohtuniku kohalt tagandatud ühes teenistusõiguse kitsendusega — õiguse kitsenduse aja kestel;

3) kes on riigi- või omavalitsusteenistuses;

4) kes tegutsevad säärasel kutsealal, mille ühendamine advokaadikutsega on Advokatuuri kodukorraga mittelubatuks tunnustatud;

5) kes on kohtuotsusega tunnustatud maksujõuetuiks võlgnikeks — maksujõuetuse toimetuse kestel;

6) kes on seadusjõulise kohtuotsusega tunnustatud pillajajaks — hoolekande all olemise aja kestel;

7) kes on seadusjõulise kohtuotsusega tunnustatud vaimuhaigeiks — hoolekande all olemise aja kestel;

8) kes füüsilise või vaimse jõu langemise tõttu ei ole võimelised täitma vandeadvokaadi kohuseid.

§ 9. Vandeadvokaatideks ei võeta vastu neid, kes on eeluurimise või kohtu all kuritegude või raskete kuritegude pärast.

§ 10. Vandeadvokaatideks võidakse vastu võtmata jätta neid:

1) kel on § 8 p. 1 ja 2 ettenähtud õiguste kaotused kustunud aegumise või armuandmise tõttu;

2) kel § 8 p. 5—7 ettenähtud takistused on möödunud või lõppenud;

3) kes enne vastuvõtmist on korda saatnud teo, mille tagajärjeks oleks advokatuurist väljaheitmine, või kelle kõrbelised omadused ei õigusta tema kätte vandeadvokaadi kutse usaldamist.

§ 11. Vandeadvokaadi kutsetegevus on keelatud neile, kes on kohtu all või kohtu-uurija poolt süüalusena vastutusele võetud raskes kuriteos — kuni süüteo-asja lõpetamiseni või kohtuotsuse seadusjõusse astumiseni.

§ 12. Isik, kes soovib vandeadvokaadiks hakata, esitab Advokatuuri nõukogule sellekohase kirjaliku sooviavalduse ühes tõenditega, et tal on õigus saada vandeadvokaadiks, ja allkirjaga selle kohta, et tal ei ole seaduslikke takistusi advokatuuri astumiseks.

Nõukogul on õigus koguda sooviavaldaja kohta teateid, vajaduse korral ka ametiasutistelt.

§ 13. Sooviavaldus ühes kogutud andmetega esitatakse Kohtukoja prokurörile tutvumiseks, mis otstarbeks viimane võib pidada kirjavahetust enese käes mitte üle kahe nädala.

§ 14. Sooviavalduse ja kogutud andmete põhjal, ära kuulanud Kohtukoja prokuröri arvamuse, mis võib olla ka kirjalik, otsustab nõukogu vandeadvokaadiks vastuvõtmise küsimuse.

Otsus mittevastuvõtmise kohta peab olema motiveeritud, välja arvatud juhtum, kui mittevastuvõtmise põhjuseks on kõlbelised omadused.

§ 15. Vandeadvokaadiks võtmise otsuse vastu, mis on tehtud Kohtukoja prokuröri arvamuse vastu, on viimasel õigus kahe nädala jooksul arvates otsuse tegemise päevast esitada protest Kohtukojale.

Vandeadvokaadiks võtmise palve tagajärjeta jätmise otsuse peale võib paluja edasi kaevata Kohtukojale kahe nädala jooksul arvates otsuse kuulutamise päevast, välja arvatud juhtum, kui mittevastuvõtmise põhjuseks on kõlbelised omadused.

Kuni protesti või edasikaebuse lahendamiseni Kohtukoja poolt ei loeta Advokatuuri nõukogu otsust jõustunuks.

Protestid ja edasikaebused lahendab Kohtukoja presiidium.

Vandeadvokaadiks võtmisest kuulutab nõukogu juhatus Riigi Teatajas.

§ 16. Vandeadvokaadiks vastuvõetu annab Kohtukoja üldkogu ees järgmise töötuse:

„Mina töotan ustavaks jääda Eesti Vabariigile ja tema põhiseaduslikule korrale ning oma südametunnistuse järgi kooskõlas Põhiseadusega ja seadustega täita kõiki neid kohuseid, milleks advokaadikutse mind kohustab“.

3. peatükk.

Vandeadvokaadi õigused ja kohused.

§ 17. Vandeadvokaadi kutsealaseks tegevuseks on juriidilise nõu ja abi andmine ning poolte ja huviosaliste esindamine kohtuis ja ametiasutistes.

§ 18. Oma kutsealases tegevuses peab vandeadvokaat olema seaduse ja õiguse kaitsjaks, oma kohuseid täitma kohusetruult ja hoolsalt, seejuures osutades lugupidamist kohtute, ametiasutiste ja Advokatuuri organite vastu.

§ 19. Vandeadvokaadid ajavad kohtuis võõraid asju sellekohaste volituste põhjal, välja arvatud seaduses ettenähtud juhud, mil võõraste asjade ajamine tehakse neile kohuseks kohtu või kohtu esimehe määrusega.

§ 20. Vandeadvokaadid on kohustatud ajama võõraid asju kohtuis Advokatuuri nõukogu juhatuse ettekirjutusel, kui neile on antud vastava asjaosalise poolt sellekohane volitus.

§ 21. Vandeadvokaate võidakse nõukogu juhatuse või kohtu poolt neile pandud esindamiskohustest vabastada ainult mõjuvail põhjustel.

§ 22. Vandeadvokaate võidakse vanaduse tõttu või tervislikel või muil mõjuvail põhjustel vabastada omal palvel Advokatuuri nõukogu poolt § 19 ja 20 ettenähtud kohustest kas tähtajata või tähtajaliselt, millest nõukogu juhatus peab kohtuile teatama. Enne seda tehtud määramistest või ettekirjutustest võidakse neid vabastada § 21 korras sama asutise poolt, kes tegi määrmise või ettekirjutuse.

§ 23. Vandeadvokaadid ei tohi omandada asjaosaliste õigusi selles kohtuasjas, milles nad on olnud volinikeks, ei omale nimele ega ka omandamise varjamiseks teise isiku nimele. Selle keelu vastu tehtud toimingud loetakse tühiiseks.

See keeld ei käi nende juhtude kohta, kui vandeadvokaat omandab need õigused pärimise teel või kui ta omandab selle kinnisvara, millega on seotud kõnesolev kohtuasi.

§ 24. Vandeadvokaadid ei või ajada volinikuna võõraid asju oma ülenevate või alanevate sugulaste, abikaasa, vendade või õdede vastu.

§ 25. Vandeadvokaadid ei või olla korraga mõlema vaidleva poole volinikuks, samuti ka ühe poole volitusest loobudes hakata samas asjas teise poole volinikuks.

§ 26. Vandeadvokaadid ei või avaldada volitajate saladusi ei asja toimetamise kestel ega peale toimetamise lõppu, isegi siis mitte, kui nende volitused lõppesid.

§ 27. Vandeadvokaadid on kohustatud pidama nendele ajada usaldatud asjade nimekirja, samuti ka raharaamatut üleminevate summade sissekandmiseks.

Nimekirja ja raharaamatu vorm ning nende pidamise ja revideerimise kord määratakse Advokatuuri kodukorraga.

§ 28. Vandeadvokaadid saavad asjaajamise eest tasu oma volitajatega kokkulepitul määral; need kokkulepped peavad olema kirjalikud.

Kokkuleppeis tasu kohta kriminaalasja ajamise eest on keeletud tasusummat teha olenevaks sellest, milline kohtuotsus järgneb.

§ 29. Paragrahvides 123—138 ettenähtud advokaatide tasumäärade põhjal määratakse vandeadvokaadile tsiviilasjus tasusumma neil juhtudel, kui selle kohta ei ole kirjalikult kokku lepitud.

§ 30. Kohtus asjaajamise vaesusõigusi kasutava isiku kasuks § 29 põhjal väljamõistetud tasusumma kuulub sellele vandeadvokaadile, kes ajas seda kohtuasja Advokatuuri nõukogu korraldusel.

§ 31. Vandeadvokaadid on kohustatud maksma Advokatuuri üldkoosoleku poolt neile pandavaid makse Advokatuuri kulude katteks ja Advokatuuri muude vajaduste rahuldamiseks.

§ 32. Vandeadvokaat, kes ei õienda oma rahalisi kohustusi Advokatuuri vastu Advokatuuri nõukogu juhatuse poolt antud tähtjaks ka pärast laekahoidja esimest kirjalikku meeldetuletust, kustutatakse juhatuse poolt vandeadvokaatide nimekirjast.

Kui vandeadvokaat õiendab oma rahalised kohustused enne nimekirjast kustutamise määruse jõustumist, siis tühistub kustutamise määrus.

§ 33. Igal vandeadvokaadil peab olema kindel ametiasukoht (büroo); ametiasukoha valimisest ja muutmisest peab vandeadvokaat teatama Advokatuuri nõukogu juhatusele; samuti peab vandeadvokaat teatama nõukogu juhatusele ka igast lahkumisest ametiasukohast kauemaks kui üheks kuuks.

Advokatuuri nõukogu loal võivad vandeadvokaadid, kes soovivad koos töötada, omada ühist bürood.

§ 34. Asukoha võivad vandeadvokaadid vabalt valida, kuid Kohtuministril on õigus, ära kuulunud Advokatuuri nõukogu arvamuse, ajutiselt keelata teatavasse kohtadesse uute vandeadvokaatide juurdeasumist.

§ 35. Vandeadvokaadid kannavad erilisi ametiriideid. Ametiriided koosnevad mantlist (talaarist) ja barettmütsist. Mantel valmistatakse mustast villasest riidest, barettmüts — mustast sametist.

§ 36. Ametiriiete lähema kirjelduse ja joonised ning kandmise korra määrab Vabariigi Valitsus. Ametiriided muretsevad vandeadvokaadid omal kulul.

4. peatükk.

Advokatuuri üldkoosolek.

§ 37. Advokatuuri üldkoosolekust võtavad hääleõigusega osa ainult vandeadvokaadid. Sõnaõigusega võivad üldkoosolekust osa võtta ka vandeadvokaatide vanemad abid.

§ 38. Advokatuuri järjekorralised üldkoosolekud peetakse nõukogu kutsel hiljemalt iga aasta veebruaris. Järjekorralisel üldkoosolekul kuuluvad ümbervalimisele Advokatuuri nõukogu ja revisjonikomisjon.

Peale järjekorraliste üldkoosolekute võib nõukogu omal algatusel või vähemalt ühe kolmandiku vandeadvokaatide nõudmisel vajaduse korral kokku kutsuda erakorralisi üldkoosolekuid.

Üldkoosoleku ajast ja päevakorrast teatab nõukogu juhatus vähemalt kaks nädalat ette Riigi Teatajas ning saadab ühtlasi nimelised kutsed, kuid ainult vandeadvokaatidele.

§ 39. Osavõtmise üldkoosolekust on kõigile vandeadvokaatidele sunnuslik. Koosolekult puudumine on lubatud ainult mõjuvail põhjustel. Puudumisest teatab nõukogu juhatus distsiplinaarkohtule.

Puudumise põhjustest peab vandeadvokaat kirjalikult teatama distsiplinaarkohtule hiljemalt kahe nädala jooksul arvates üldkoosoleku päevast.

Mõjuva põhjusega puudunud vandeadvokaati trahvib distsiplinaarkohus Advokatuuri kasuks kuni 50-kroonise rahatrahviga.

§ 40. Üldkoosolek on otsusevõimeline kokkutulnud vandeadvokaatide arvust sõltumata.

Üldkoosoleku avab Advokatuuri nõukogu esimees või tema puudumisel abiesimees, mille järel üldkoosolek ise valib enesele juhataja ja protokollija vandeadvokaatide hulgast.

§ 41. Üldkoosoleku võimkonda kuulub:

- 1) nõukogu ja revisjonikomisjoni valimine;
- 2) Advokatuuri vajaduste rahuldamiseks vandeadvokaatidelt ja nende vanemalt abidelt sunduslike maksude määramine;
- 3) nõukogu eelarve ja aruande kinnitamine;
- 4) toetus- ja muude rahaliste fondide asutamine;
- 5) kinnisvarade muretsemise ja võõrandamise küsimuste otsustamine;
- 6) nõukogu poolt seatud küsimustes nõukogule arvamuste avaldamine.

§ 42. Advokatuuri nõukokku ja revisjonikomisjoni võib valida ainult neid vandeadvokaate, kes vandeadvokaadina on tegutsenud vähemalt viis aastat.

Advokatuuri valitavate organite liikmeks olemisest võib keelduda ainult mõjuvail põhjustel. Põhjuste mõjuvaiks tunnustamine kuulub valimiste juures üldkoosolekule, pärast valimisi Advokatuuri nõukogule.

Põhjusi esitamata võib Advokatuuri organite liikmeks olemisest keelduda vandeadvokaat, kes on juba vähemalt viis aastat tegutsenud mõne Advokatuuri organi liikmena või kes on üle 65 aasta vana.

§ 43. Advokatuuri organite liikmed valitakse üldkoosolekul salajasel hääletamisel.

Üldkoosolek valib ja otsustab koosolekust osavõtjate lihthäälteenamusega.

Häälte poolnemisel, kui hääletatakse lahtiselt, loetakse vastuvõetuks see ettepanek, mille poolt hääletas koosoleku juhataja, kui aga hääletatakse salaja, siis loetakse ettepanek eitavalt otsustatuks.

§ 44. Üldkoosoleku asjaajamise lähem kord määratakse Advokatuuri kodukorraga.

5. peatükk.

Advokatuuri nõukogu.

§ 45. Advokatuuri nõukogu koosneb üldkoosoleku poolt valitud viieteistkümnest liikmest.

§ 46. Juhul, kui nõukogu volituste kestel jääb nõukogu koosseisu mõnede liikmete seaduslikul põhjusel väljalangemise tõttu alla kaheksa liikme, siis võetakse ette uued valimised.

§ 47. Esimesel koosolekul valib nõukogu oma liikmete hulgast nõukogu esimehe, abiesimehe, laekahoidja ja sekretäri.

§ 48. Nõukogu ülesandeks on:

1) vandeadvokaatide ja nende abide vastuvõtmine;
2) vandeadvokaatide ja nende abide kutsealase tegevuse ja kutsealase eetika järelevalve, samuti ka kodukorraga kutsealase eetika aluste lähem äramääramine;

3) vandeadvokaadi-abide kutsehariduse korraldamine ja juhtimine;

4) vandeadvokaatide ja nende abide kustutamine nimekirjast füüsilise või vaimse jõulangemise korral, kui see takistab kutsetegevust; samuti § 8 p. 4 tähendatud põhjustel;

5) vandeadvokaatide vabastamine määramiskorras võõraste asjade ajamise kohusest § 22 toodud alustel;

6) Advokatuuri üldkoosolekule aastaelarve ja -aruande esitamine ja järelevalve eelarve täitmise ja Advokatuuri varade valitsemise üle;

7) Advokatuuri kodukorra koostamine ja muude seadustega või Advokatuuri kodukorraga tema peale pandud ülesannete täitmine;

8) vaidluse korral advokaadile tasu määramine asjade ajamise ja juriidilise abi eest, kui selle kohta ei ole sõlmitud kirjalikku kokkulepet; tähendatud juhul nõukogu poolt määratud tasu on advokaadile tasu ülemmäärana kohuslik.

§ 49. Advokatuuri kodukorra kinnitab Kohtuminister.

§ 50. Järelevalve teostamisel võib nõukogu advokaatidelt nõuda seletust, neid kutsuda nõukogu koosolekule ja neilt nõuda asjade nimekirja, raharaamatu ja asjatoimetuste läbivaatamiseks esitamist nõukogule. Järelevalve korras on nõukogul õigus ära seletada advokaatidele nende ebaõiget teguviisi, ette kirjutada neile seks määratud tähtjaks seaduse, kodukorra ja kutse-eetika nõuete ja endale võetud kohustuste täitmist ja üldse tarvitusele võtta vajalikke abinõusid, et need nõuded ja kohustused täidetakse advokaatide poolt ning seataks jalule seaduses ja kodukorras ettenähtud kord.

§ 51. Nõukogu koosolek on otsusevõimeline, kui sellest võtab osa vähemalt pool nõukogu liikmeist, nende hulgas ka vähemalt kaks juhatusliiget.

Nõukogu liikmeil on osavõtt nõukogu koosolekuist sunduslik; puudumine on lubatud ainult mõjuvail põhjustel.

§ 52. Nõukogu otsustab küsimusi lihthäälteenamusega, kusjuures häälte poolnemisel on otsustajaks esimehe hääl.

Enamuse otsusega mitterahuldavad nõukogu liikmed võivad jääda eriarvamusele, ära tähendades selle otsuse allakirjutamisel.

Nõukogu otsused protokollitakse, vajaduse korral põhistatult, ja kirjutatakse alla esimehe ning vähemalt kahe teise selleks valitud nõukogu liikme poolt.

§ 53. Iga isik, kelle huvisid nõukogu otsus otseselt puudutab, on õigustatud selle peale edasi kaebama Kohtukojale kahe nädala jooksul arvates otsuse kuulutamise päevast.

Kaebus tuleb kirjutada Kohtukoja nimele ja esitada Advokatuuri nõukogule, kes on kohustatud selle edasi saatma ühes vastava kirjaliku materjaliga hiljemalt seitsme päeva jooksul.

Edasikaebused lahendab Kohtukoja presiidium.

Kohtukoja presiidiumi otsused on lõplikud ja nende peale edasikaebust ei ole.

§ 54. Nõukogu esimees, abiesimees, laekahoidja ja sekretär moodustavad nõukogu juhatuse.

Juhatuse ülesandeks on Advokatuuri tegevuse ja asjaajamise korraldamine ja juhtimine, eelarve- ja aruandekavade koostamine, nõukogu tegevuse ettevalmistamine ja nõukogu ning distsiplinaarkohtu otsuste täitmine, Advokatuuri varade valitsemine ja muude Advokatuurisse puutuvate ülesannete täitmine, kuivõrd need ei ole arvatud üldkoosoleku või nõukogu võimkonda, nagu:

1) vandeadvokaatide ja vandeadvokaadi-abide nimekirjade pidamine ning Advokatuuri ja Advokatuuri organite nimelise koosseisu muudatustest Riigi Teatajas kuulutamine;

2) vandeadvokaatide ja vandeadvokaadi-abide kustutamine nimekirjast: a) surma korral, b) nende omal soovil, c) Eesti kodakondsusest lahkumise korral, d) § 8 p. 1, 2, 3, 5, 6, 7 ja § 32 loeteldud põhjustel, e) distsiplinaarkohtu otsuse põhjal, f) oma asukohast teatamata lahkumise korral, kui äraolek on kestnud üle kahe kuu ja kui juhatusel on teadmata nende uus asukoht;

3) vandeadvokaatide määramine vaesusõigust kasutavate isikute palvel nende kohtuasjade ajamiseks;

4) vandeadvokaatide määramine surnud, arstlikult nõdrameelseks tunnistatud, vahi alla võetud, teadmata kuhu ära läinud, advokatuurist eemaldatud või mõnel muul seaduslikul põhjusel kutsetegevuses takistatud vandeadvokaadi või vandeadvokaadi-abi kätte usaldatud võõraste lõpetamata asjaotmetuste korraldamiseks.

§ 55. Juhatus on otsusevõimeline, kui koos on vähemalt kolm liiget.

Esimees võib omal äranägemisel anda ka juhatuse võimkonda kuuluvate küsimuste otsustamise nõukogule; säärasel juhul on nõukogu otsus juhatusele kohuslik.

§ 56. Isik, kelle huvisid juhatuse otsus otseselt puudutab, on õigustatud selle peale edasi kaebama nõukogule kahe nädala jooksul arvates otsuse kuulutamise päevast.

§ 57. Nõukogu esimees esindab Advokatuuri, Advokatuuri nõukogu ja juhatust, juhhib viimaste tööd ja juhatab nende koosolekuid.

Esimehe puudumisel asendab teda abiesimees.

§ 58. Nõukogu, juhatuse ja esimehe ülesannete täitmise lähemad alused ja asjaajamiskord määratakse Advokatuuri kodukorraga.

6. peatükk.

Revisjonikomisjon.

§ 59. Revisjonikomisjon koosneb vähemalt kolmest vandeadvokaadist, kes valitakse üldkoosoleku poolt üheks aastaks. Samas korras ja samaks ajaks valitakse revisjonikomisjoni liikmeile kaks asetäitjat.

Revisjonikomisjoni liikmed ja nende asetäitjad ei või kuuluda Advokatuuri nõukokku ega seista Advokatuuri palgalises teenistuses.

Revisjonikomisjoni ülesandeks on nõukogu asjaajamise, aastaaruannete ja eelarvete ning Advokatuuri organite ja asutiste tegevuse revideerimine Advokatuuri kodukorraga määratud alustel ja korras.

7. peatükk.

Distsiplinaarkohus.

§ 60. Distsiplinaarkohus koosneb viiest Advokatuuri nõukogu poolt valitud nõukogu liikmest.

§ 61. Distsiplinaarkohus valib oma liikmete hulgast esimehe ja selle asetäitja.

§ 62. Distsiplinaarkohus võib istungit pidada ning on otsusevõimeline kolmeliikmelises koosseisus, kuid tingimusel, et koosseisust võtavad osa esimees või tema asetäitja.

§ 63. Distsiplinaarkohtu liikmed taanduvad ja neid võib taandada asja otsustamisest samadel alustel ja samas korras nagu kohtunikke kriminaalkohtus.

§ 64. Distsiplinaarkohtule alluvad vandeadvokaatide ja nende abide distsiplinaarsüüteod ja muud käesoleva seadusega tema võimkonda antud asjad.

§ 65. Distsiplinaarsüüteks loetakse seaduse ja kutsetegevuse eeskirjade rikkumist ja üldse säärast käitumist kutsetegevuses kui ka väljaspool seda, mis võib kõigutada vajalikku usaldust ja lugupidamist advokatuuri vastu või rii-vata advokatuuri au.

§ 66. Distsiplinaarsüütegude eest, olenevalt süü raskusest, võib distsiplinaarkohus määrata järgmisi karistusi:

- 1) noomitus;
- 2) rahatrahv mitte üle 300 krooni Advokatuuri kasuks;
- 3) vandeadvokaadi või vandeadvokaadi-abi kutsetegevuse ärakeelamine ühest kuust kuni kahe aastani;
- 4) advokatuurist väljaheitmine.

§ 67. Keelates advokaadil kutsetegevuse, võtab distsiplinaarkohus süüdlaselt aktiivse ja passiivse valimisõiguse Advokatuuri organite valimisel kuni viie aastani arvates otsuse jõustumise päevast, igal juhul aga vähemalt kutsetegevuse keelu ajaks.

Kutsetegevuse keeluga käib kaasas Advokatuuri organite liikmete hulgast väljalangemine.

§ 68. Vandeadvokaadile või abile, kellele on juba kaks korda määratud kutsetegevuse ärakeelamine, määratakse uue distsiplinaarsüüteo eest, mis väärrib sama karistust, advokatuurist väljaheitmine, kui eelmise karistuse ärakandmisest kuni uue süüteo toimepanemiseni ei ole möödunud viit aastat.

§ 69. Nõukogu võib advokatuurist väljaheidetu pärast viie aasta möödumist, arvates nimekirjast kustutamise päevast, tagasi võtta advokatuuri, kui ta vastab seaduslikele nõudeile.

§ 70. Sama teo eest määratud kriminaalkaristus ei kõrvalda distsiplinaarkaristuse määramist.

Kui sama teo pärast on vandeadvokaadi või vandeadvokaadi-abi vastu alustatud kriminaaljälitamine, siis võib distsiplinaarkohus peatada distsiplinaarmenetluse kuni kriminaalasja kohta kohtuotsuse jõustumiseni või kriminaaljälitamise lõpetamiseni.

§ 71. Distsiplinaarsüüteo, mille kordasaatmispäevast kuni avastamispäevani on möödunud kolm aastat, ei algatata menetlust ja alustatud menetlus tuleb lõpetada.

Kui aga sama tegu sisaldab ka kriminaalkorras karistatava süüteo tunnuseid, siis ei või distsiplinaarsüütegu aeguda enne kriminaalsüüteo aegumist.

§ 72. Distsiplinaarmenetlus alustatakse distsiplinaarkohtus viimase enese algatusel, eraisiku kaebusel ning ametiasutiste, kohtuvõimude ja Advokatuuri organite ja liikmete teadaandel.

§ 73. Alustanud distsiplinaarmenetluse, võib distsiplinaarkohus, arvestades süüdistuse raskust ja ähvardavat karistust, ära keelata süüdistatavale kutsetegevuse kuni asja lõpliku lahendamiseni.

§ 74. Süüdistatava väljaastumine advokatuurist distsiplinaarmenetluse kestel ei katkesta distsiplinaarmenetlust, vaid asjas tehakse otsus üldises korras.

§ 75. Alustanud distsiplinaarmenetluse, nõuab distsiplinaarkohus süüdistatavalt süüdistuse kohta kirjaliku seletuse, mille andmine on sunduslik. Seletus esitatakse hiljemalt kahe nädala jooksul arvates seletusnõude kättesaamisest. Distsiplinaarkohtul on õigus seda tähtaega pikendada.

§ 76. Vajaduse korral võib distsiplinaarkohus teha ühele oma liikmele ülesande toimetada asja selgitamiseks juurdlus.

Juurdluse toimetamise väljaspool distsiplinaarkohtu asupaika võib distsiplinaarkohus panna kohal asuva vandeadvokaadi peale.

§ 77. Distsiplinaarkohus võib nõuda süüaluse isiklikku ilmumist asjaarutamisele seletuse andmiseks, missugusel juhul isiklik ilmumine on sunduslik.

§ 78. Ilma mõjuva põhjusega kirjaliku seletuse esitamata jätmine, samuti asjaarutamisele isiklikult mitteilmumine ei takista süüteo-asja otsustamist.

Kirjaliku seletuse esitamata jätmise või süüaluse isiklikult ilmumata jäämise põhjuste mõjuvaks tunnustamine oleneb distsiplinaarkohtu äranägemisest.

§ 79. Vajaduse korral võib distsiplinaarkohus kutsuda asjaarutamisele ülekuulamiseks tunnistajaid Kriminaalkohtupidamise seadustikus ettenähtud kutsumiskorras, kusjuures ilmunud tunnistaja on õigustatud saama tasu samadel alustel ja samal määral kui kriminaalkohtusse ilmumise eest.

Kui tunnistaja ei ilmu kutse peale määratud ajaks ega esita ka Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 180 ettenähtud seaduslikke põhjusi mitteilmumise kohta, siis võib Advokatuuri distsiplinaarkohus trahvida teda rahatrahviga mitte üle 50 krooni. Ühes ning samas asjas võib ühte ning sedasama tunnistajat mitteilmumise eest trahvida mitte üle kahe korra. Pärast teistkordset põhjusega mitteilmumist kustutatakse tunnistaja tõenduste hulgast.

Tunnistajaile makstakse ilmumise eest tasu Advokatuuri kassast, samuti lähevad tunnistajaile mitteilmumise eest määratud trahvid Advokatuuri kassa kasuks.

Tunnistajailt, kes ei ole advokaadid, nõutakse määratud trahvid sisse politsei kaudu administratiiv-sissenõudmise korras.

§ 80. Distsiplinaarasja arutamisel tekkinud kulud nõutakse süüdimõistetult sisse Advokatuuri kassa kasuks.

§ 81. Distsiplinaarkohus arutab asja Kohtukoja prokuröri või tema poolt määratud prokuratuuri esindaja juuresolekul ja teeb otsuse, ära kuulunud prokuratuuri esindaja arvamuse.

§ 82. Asjaarutamisel kannab asja ette üks distsiplinaarkohtu liige kohtu esimehe määramisel.

Asja arutamise käigu kohta koostatakse protokoll.

§ 83. Kohus otsustab asja häälteenamusega, järgides seejuures Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 534 ja 535 eeskirju.

§ 84. Kohus teeb otsuse: 1) distsiplinaarmenetlus lõpetada, kui asjas puuduvad distsiplinaarsüüteo tunnused või süüdistus ei ole tõendatud või asi on aegunud; 2) süüalune süüdi mõista ja teda karistada, kui ta on süüdi.

Vajaduse korral kohaldab distsiplinaarkohus § 50 eeskirju.

§ 85. Distsiplinaarkohtu otsus peab olema motiveeritud. Kui motiivide kirjutamine ei ole võimalik samal istungil, siis kirjutatakse esialgu ainult resolutsioon ja motiivid koostatakse hiljemalt kahe nädala jooksul.

§ 86. Motiveeritud otsusest saadetakse viivitamata ärakirjad teadmiseks Kohtukoja prokurörile ja süüalusele.

§ 87. Seitsme päeva jooksul arvates otsuse ärakirja kättesaamise päevast on Kohtukoja prokurör õigustatud otsuse vastu esitama Kohtukotta protesti, kuid ainult sel juhul, kui otsus ei ole kooskõlas prokuratuuri esindaja poolt asja arutamisel avaldatud arvamusega.

Sama aja jooksul arvates otsuse ärakirja kättesaamise päevast võib süüalune süüdimõistva otsuse peale esitada edasikaebuse Kohtukojale.

§ 88. Protestid, samuti edasikaebused kirjutatakse Kohtukoja nimele ja esitatakse Advokatuuri distsiplinaarkohtule, kes saadab need viivitamata ühes kogu toimikuga edasi Kohtukojale.

§ 89. Advokatuuri distsiplinaarkohtu otsuste peale esitatud protestide ja edasikaebuste läbivaatamiseks moodustatakse Kohtukojas eridistsiplinaarkamber, mille koosseisu kuuluvad — eesistujana Kohtukoja esimees või osakonna esimees, liikmetena kaks Kohtukoja liiget Kohtukoja esimehe määramisel ja kaks Advokatuuri nõukogu juhatuse liiget nõukogu esimehe määramisel.

Kohtukoja eridistsiplinaarkambri koosseisu ei või määrata advokaate, kes on Advokatuuri distsiplinaarkohtu liikmeiks.

Protestide ja edasikaebuste läbivaatamine Kohtukoja eridistsiplinaarkambris toimub Advokatuuri distsiplinaarkohtu kohta kehtivate eeskirjade järgi.

§ 90. Kohtukoja eridistsiplinaarkambri otsused on lõplikud, nende peale edasikaebust ei ole.

§ 91. Advokatuuri distsiplinaarkohtu liikmete ja nõukogu liikmete distsiplinaarsüüteo-asju arutab ja otsustab esimese astmena ja lõplikult Kohtukoja eridistsiplinaarkamber.

§ 92. Distsiplinaarsüüteo-asja uuendamise palvega võivad süüdimõistetud pöörduda Riigikohtu poole säärase uute tõendite avastumisel, milledest võib järeldada, et süüdimõistetu on karistatud süütult või süü raskusele mittevastavalt.

Uuendamispalve lahendab Riigikohtu distsiplinaarkamber.

Rahuldades uuendamispalve tühistab Riigikohus distsiplinaarkohtu otsuse ja saadab asja uuesti otsustamiseks Advokatuuri distsiplinaarkohtule teises koosseisus.

§ 93. Distsiplinaarkohtu seadusjõusse astunud otsused täidab Advokatuuri nõukogu juhatus.

§ 94. Vandeadvokaadiga ja vandeadvokaadi-abiga, kes distsiplinaarkohtu otsusega määratud rahatrahvi juhatuse poolt antud tähtjaks ei maksa, toimitakse § 32 ettenähtud korras.

§ 95. Advokatuuri distsiplinaarkohtu asjaajamise lähem kord määratakse Advokatuuri kodukorraga.

8. peatükk.

Advokatuuri eksamikomisjon.

§ 96. Advokatuuri eksamikomisjoni koosseisu kuuluvad:

- 1) Advokatuuri nõukogu esimees või abiesimees eesistujana ja kaks nõukogu poolt valitud nõukogu liiget;
- 2) Riigikohtu üldkogu poolt määratud kaks kohtunikku;
- 3) Kohtukoja prokurör või tema poolt komandeeritud prokuratuuri esindaja.

§ 97. Eksamikomisjoni ülesandeks on vandeadvokaadi-abide eksamineerimine.

Eksamid peavad toimuma vähemalt kaks korda aastas.

§ 98. Vandeadvokaadi-abi eksamil katsutakse abi teadmusi ja kutsealast kogemust suuliselt ja kirjalikult. Eksamiaineiks tuleb võtta kõik õigus-
alad, millede tundmine ja õigestimõistmine on vajalik advokaadikutseks.

§ 99. Eksamite lähem kord, kavad ja tähtjad määratakse Advokatuuri kodukorraga.

9. peatükk.

Vandeadvokaadi-abid.

§ 100. Vandeadvokaadi-abideks võib Advokatuuri nõukogu vastu võtta täisealisi Eesti kodanikke, kes vastavad § 5 p. 1 ja 2 ettenähtud tingimustele ja kellele suhtes ei ole § 8 ja 9 loeteldud takistusi.

§ 101. Abiks vastuvõtmise küsimuse võtab nõukogu kaalumisele ainult sel juhul, kui palvele on lisandatud vandeadvokaadi teatis selle kohta, et ta on nõus palujale patrooniks hakkama.

§ 102. Abiks vastuvõtmise küsimuse lahendamine toimub § 10, 12—15 ettenähtud korras.

§ 103. Patrooniks võib olla vandeadvokaat, kes on olnud vandeadvokaat juba vähemalt kolm aastat.

Nõukogu erilisel loal võib patrooniks olla vandeadvokaat ka pärast üheaastast vandeadvokaadi praktikat.

Vandeadvokaat võib pidada ainult ühte abi. Advokatuuri nõukogu võib lubada vandeadvokaadil, kellel suur praktika, pidada ka kahte või rohkem abisid.

§ 104. Abiks olemise ajaks on vähemalt viis aastat, missuguse aja jooksul abi peamiseks ülesandeks on patrooni juhtimisel omandada vajalikke teadmusi ja vilumust advokaadikutseks.

§ 105. Abi on kohustatud töötama patrooni juures ja tema otsekoheisel juhtimisel, samuti osa võtma Advokatuuri nõukogu poolt abide kutsehariduse edendamiseks korraldatud tööst.

§ 106. Abide kutsealase kasvatuse ja hariduse üldine korraldamine kuulub Advokatuuri nõukogule.

§ 107. Enne abi kutseeksami õiendamist võib abi esimese kahe aasta jooksul asendada oma patrooni viimase edasivolitusele ja kliendi nõusolekul patrooni poolt aetavais kohtuasjus ainult jaoskonnakohtus ja ringkonnakohtus kui teises astmes, kolmandal aastal on tal õigus samadel alustel asendada patrooni ka ringkonnakohtule alluvais asjus esimeses ja teises astmes.

Eelmises lõikes tähendatud abile võib patroon anda kohtuasjus edasivolitust järgmiselt:

1) Juhul, kui patroon omab kirjalikku volitust, võib ta abi edasivolitamiseks selle edasi anda abile, tehes volitusele oma allkirjaga sellekohase pealiskirja. Sääraselt antud edasivolitusega võib abi asendada patrooni, kui volitus on avaldatud ka nõusolek pealiskirjas tähendatud abile volituse edasiantmiseks või kui volituse andja seda nõusolekut kohtus suuliselt kinnitab.

2) Kui volitaja on koduse suulise kokkuleppega või kohtuprotokolli kantud suulise avaldusega andnud patroonile volituse asjaajamiseks ühes edasivolitamisenõusolekuga abile, võib patroon anda abile edasivolituse kodusel teel sellekohase kirjaliku tõendiga. Säärane patrooni kirjalik tõend juhul, kui volitus oli antud koduse suulise kokkuleppega, on edasivolitusena abile küllaldane, kui volitaja selle kirjaliku tõendi sisu suuliselt kohtus kinnitab.

Eeltähendatud viisil patrooni poolt abile kohtuasjade ajamiseks antud edasivolitused on tempelmaksuvabad.

§ 108. Abi, kes on töötanud abina kolm aastat, peab Advokatuuri eksamikomisjoni ees õiendama abi eksami esimesel eksamitähajal.

§ 109. Eksamile ilmumise tähtaega võib nõukogu vandeadvokaadi-abi palvel ja viimase poolt esitatud mõjuvail põhjustel edasi lükata, kuid mitte üle ühe aasta, kusjuures põhjuste mõjuvaiks tunnustamine oleneb nõukogu äranägemisest.

§ 110. Abi, kes esimesel korral eksamit rahuldavalt ei õiendanud, võib teiskordselt eksamile ilmuda kuue kuu pärast, kuid peab ilmuma hiljemalt ühe aasta jooksul. Abil, kes on kaks korda eksami mitterahuldavalt õiendanud, võib eksamikomisjon lubada eksamile ilmuda veel kolmat korda, seejuures määrates temale eksamile ilmumiseks tähtaja, mis ei või ületada üht aastat.

§ 111. Pärast abi eksami rahuldavat õiendamist on abi kohustatud töötama patrooni juures viimase järelevalvel veel kahe aasta jooksul, kuid volitus võtmisel ja volinikuna esinemisel omab ta võrdseid õigusi vandeadvokaadiga.

Eelmises lõikes tähendatud abil võib Advokatuuri nõukogu patrooni nõusolekul lubada töötada ka eraldi patroonist omaette büroos, kuid siiski patrooni üldisel järelevalvel.

§ 112. Vandeadvokaadi-abi nimetatakse enne eksami õiendamist nooremaks abiks, pärast eksami õiendamist — vanemaks abiks.

§ 113. Abide nimekirjast kustutatakse nooremad abid:

1) kes pärast kolmeaastast abiks olemist mõjuva põhjuseta ei ilmu eksamile esimesel eksamitähajal või antud pikenduse korral pikendusaja möödumisel esimesel eksamitähajal;

2) kes aasta jooksul pärast eksami mitteõiendamist mõjuva põhjuseta teist korda eksamile ei ole ilmunud või teist korda eksamit õiendada ei suutnud ja kolmat korda ilmumiseks luba ei ole saanud;

3) kes antud tähtajaks mõjuva põhjusega kolmat korda eksamile ei ilmunud või ka kolmandal korral eksamit õiendada ei suutnud.

§ 114. Vanem abi, kes on vahetpidamata vanema abina oma kutsealal töötanud vähemalt kaks aastat, võetakse sellekohase sooviavalduse esitamisel § 12—16 korras vastu vandeadvokaadiks.

Nimetatud kaheaastase praktika aja hulka ei arvestata aega, mil vanem abi mõnesugusel põhjusel on eemal olnud oma kutsetegevusest.

§ 115. Advokatuuri nõukogu võib pikendada vanemaks abiks olemise aega ülimalt kahe aasta võrra, kui vandeadvokaadikutse taotleja poolt vanema abina aetud asjade arv on niivõrd väike, et nende ajamisel abi ei võinud omandada küllaldaselt kogemusi iseseisvalt vandeadvokaadikutse alal tegutsemiseks.

§ 116. Pärast § 114 ja 115 nimetatud tähtaegade möödumist võib vanemat abi jätta vandeadvokaadiks vastu võtmata ainult sel juhul, kui vahepeal on selgunud, et tema vastuvõtmine ei ole võimalik § 8—11 ettenähtud seaduslike takistuste tõttu.

§ 117. Abide suhtes on kehtivad vandeadvokaadi kohuste ja õiguste, samuti ka distsiplinaarvastutuse kohta käivad eeskirjad, kuivõrd selle kohta ei ole otseselt erandeid tehtud.

§ 118. Nooremad abid on vabad maksudest Advokatuuri kasuks, kuna vanemalt abidelt võib üldkoosolek maksu määrata, kuid mitte üle poole sellest summast, mis maksab vandeadvokaat.

§ 119. Nooremad abid ei võta osa Advokatuuri üldkoosolekust, vanemad abid ei oma üldkoosolekul hääleõigust. Nii nooremail kui ka vanemal abidel puudub Advokatuuri organite valimistel nii aktiivne kui ka passiivne valimisõigus.

§ 120. Nooremaile abidele ei või distsiplinaarkaristusena määrata rahatrahvi.

Kutsetegevuse keeluaega ei arvata selle aja hulka, mis on nõutav abiks olemiseks.

§ 121. Vanemale abile, kes on jäänud patroonita temast mitteolenevaid põhjusil, vaid patrooni süü tõttu või viimse advokatuurist lahkumise või surma korral, ja kes eeltähendatud juhtudel ei suuda enesele leida uut patrooni kuu aja jooksul, määrab Advokatuuri nõukogu uue patrooni võimalikult endise patrooni asukohast või võtab patroonita jäänud vanema abi tegevuse üle järelevalve vahenditult või mõne vandeadvokaadi kaudu enese peale.

§ 122. Vandeadvokaadi-abidele määrab ühtlase riietuse kohtus esinemiseks Advokatuuri nõukogu Kohtuministri kinnitamisel.

10. peatükk.

Advokaatide tasumäärad.

§ 123. Advokaat saab asjaajamise eest kahes kohtuastmes tasu hagi hinna kohaselt:

1) kuni 100 kroonini	10	krooni
2) 100—2.000 kr.	10%	
3) 2.000—5.000 kr. — esimeselt 2.000 kr-lt	200	krooni
ja ülejäänud summalt	8%	
4) 5.000—25.000 kr. — esimeselt 5.000 kr-lt	440	krooni
ja ülejäänud summalt	4%	
5) 25.000—50.000 kr. — esimeselt 25.000 kr-lt	1.240	krooni
ja ülejäänud summalt	2%	

- 6) 50.000—75.000 kr. — esimeselt 50.000 kr-lt 1.740 krooni
ja ülejäänud summalt 1%
7) üle 75.000 kr. — esimeselt 75.000 kr-lt 1.990 krooni
ja ülejäänud summalt 1/2%.

§ 124. Neil juhtudel, kui hagihind määratakse kindlaks kohtu poolt, arvatakse tasu selle kindlaksmääratud hagihinna järgi.

§ 125. Kui hagipalves avaldatud hagihind on nõudja enese poolt muudetud, siis arvatakse tasu advokaadile muudetud hagihinnalt.

§ 126. Asjus, mis ei ole hinnatavad, samuti ka tasu hagiastus, kus kohtuotsuse järgi antakse ainult õigus tasu nõuda, tasu suurus jäetakse aga määramata, arvatakse tasu advokaadile asjaajamise eest kahes kohtuastmes, arvestades asja tähtsust pooltele, nende jõukust ja aega ning tööd, mis advokaadil asjaajamiseks kulub — 10 kroonist kuni 1.000 kroonini.

§ 127. Hoiumenetluse asjadelt arvatakse advokaadi tasu vara väärtuse ja asja keerukuse järgi kuni 500 kroonini.

§ 128. Eelmistes paragrahvides tähendatud tervest tasusummast sisulistes astmetes saab advokaat esimeses astmes kaks kolmandikku ja teises astmes ühe kolmandiku.

§ 129. Vahekohtus asjaajamise tasu määr vastab asjaajamistasu määrale kohtu esimeses astmes.

§ 130. Asjaajamise eest Riigikohtus kui kassatsioonikohtus saab advokaat tasu ühe neljandiku § 123 ettenähtud tasust.

§ 131. Asja lõpetamise korral taanduste tõttu on taandust esitava poole advokaat õigustatud saama ühe neljandiku esimeses või teises astmes asjaajamise eest määratavast tasust, olenevalt sellest, kummas astmes asi lõpetati.

§ 132. Volitaja poolt asjaajamiseks advokaadile antud volituse lõpetamise korral, kui seda ei ole põhjendanud viimane ise, samuti ka poolte kokkuleppel asja lõpetamise korral on advokaat õigustatud saama tasu kohtu määramisel täiel määral; kui asi on tema poolt lõpule viidud esimeses astmes ja üle viidud teise astmesse — siis asjaajamise eest mõlemas astmes, kui aga asja on aetud ainult esimeses või ainult teises astmes, siis asjaajamise eest ainult selles astmes, kus advokaat asja ajas.

Õigust terve tasusumma peale esimeses lõikes tähendatud juhtudel kasutab advokaat ka § 129 ja 130 ettenähtud asjus.

§ 133. Kui advokaat raske haiguse, temast mitteoleneva ärasõidu tõttu või mõnel muul mõjuval põhjusel on sunnitud loobuma asjaajamisest enne selle lõpuleviimist, siis on ta õigustatud saama tasu kohtu määramisel, kuid mitte üle poole § 132 ettenähtud tasust. Mõjuva põhjusega asjaajamisest loobumise korral ei ole advokaadil üldse õigust lõpule viimata asja pealt tasu saada.

§ 134. Hagi kaotuse korral on hageja advokaat õigustatud tasu saama kaotatud asja pealt ühe kolmandiku tasumäärast, mis temale eelmiste paragrahvide põhjal oleks tulnud määrata asja võidu puhul.

§ 135. Kui hagi on rahuldatud mitte kogu ulatuses või kui hagi on kostja kasuks tagajärjeta jäetud mitte kogu hagihinnas, siis määratakse kohtu poolt advokaadile tasu § 123 alusel ainult sellelt hagiosalt, mis hageja kasuks rahuldatud või kostja kasuks tagajärjeta jäetud, ülejäänud hagiosadelt aga ainult üks kolmandik või pool sellest tasumäärast, mis advokaadile oleks tulnud määrata asja võitmise korral.

§ 136. Kostja advokaat on tema poolt asja kaotuse korral õigustatud saama pool sellest tasust, mis temale eelmiste paragrahvide põhjal oleks tulnud määrata asja võitmise korral.

§ 137. Kaotajalt poolelt mõistetakse võitjale poolele käesolevate määrade alusel asjaajamiskulu ainult ühe advokaadi tasu määral, olgugi et võitjal pooltel oli mitu advokaati.

§ 138. Kui advokaadi süü läbi on mööda lastud seaduslikud tähtjad või rikutud muid asjaajamiseskirju või vorminõudeid, mistõttu volitaja on kahju saanud, siis kaotab advokaat õiguse asjaajamise eest tasu saada.

II.

Ülemineku-eeskirjad.

§ 139. Hiljemalt kahe kuu jooksul pärast käesoleva seaduse jõustumist tuleb läbi viia Advokatuuri üldkoosoleku poolt Advokatuuri organite liikmete valimine.

§ 140. Käesoleva seaduse alusel vastavate Advokatuuri organite moodustamiseni tegutsenud edasi endine Vannutatud Advokaatide Nõukogu õigustega, mis käesolevas seaduses ette nähtud Advokatuuri nõukogule, nõukogu juhatusele ja distsiplinaarkohtule.

§ 141. Kõik senised vannutatud advokaadid loetakse vandeadvokaatideks.

§ 142. Kõigile senistele vannutatud advokaatide abidele ringkonna-kohtute poolt ringkonnakohtus kui esimese astme kohtus asjaajamiseks välja-antud load jäävad jõusse ja loetakse kehtivaks ka teiste ringkonnakohtute suhtes.

Abid, kes käesoleva paragrahvi esimese lõike alusel omavad asjaajamis-õigust ringkonnakohtuis kui esimese astme kohtus, loetakse vandeadvokaatide vanemaiks abideks, kuna kõik teised senised vannutatud advokaatide abid loetakse vandeadvokaatide nooremaiks abideks.

Nooremaile abidele antud volituste põhjal kohtuis enne käesoleva seaduse jõustumist alatud asju on nad õigustatud lõpule viima nimetatud volituste alusel.

§ 143. Paragrahvis 142 tähendatud vandeadvokaatide abid, see tähendab ka vanemad abid, on kohustatud õiendama vandeadvokaadi-abi eksami, välja arvatud abid, kes omavad kohtuameti-kandidaadi kutset, ja need vanemad abid, keda senine Vannutatud Advokaatide Nõukogu oma tegutsemise ajal otsustab vabastada eksamist käesoleva paragrahvi teises lõikes toodud alustel ja korras.

Senine Vannutatud Advokaatide Nõukogu võib oma otsusega vabastada eksamist neid vanemaid abisid, kes enne käesoleva seaduse jõustumist on tegutsenud abina üle nelja aasta, ajanud selle aja jooksul küllaldase arvu kohtuasju, täitnud vandeadvokaadiks vastuvõtmiseks senini kehtivusel olnud kõik nõuded ja on nõukogu äranägemisel küllaldaselt ette valmistatud advokaadikutsele. Eksamist vabastamise otsusest teatab nõukogu viivitamata vabastatule.

Abid, kes käesoleva paragrahvi teises lõikes toodud alustel ja korras on vabastatud abi eksamist, kuuluvad vandeadvokaadiks vastuvõtmisele ka pärast käesoleva seaduse jõustumist senini kehtinud alustel ja korras.

§ 144. Abid, kes enne käesoleva seaduse jõustumist on abidena tegutsenud kaks aastat või üle selle, on kohustatud ilmuma hiljemalt neile abi eksameile, mis peetakse esimestena pärast aasta möödumist arvates käesoleva

seaduse jõustumise päevast. Varem eksamil ilmumine on lubatud, kuid sel juhul on nõutav kolmeaastane nooremaabi aeg.

Eksamile ilmumise tähtaja edasilükkamine ja teist ning kolmat korda eksamil lubamine toimub üldistel alustel ja korras, samuti abide nimekirjast kustutamine § 113 alusel, olgugi et kustutamisele kuuluv abi § 142 toodud ülemineku-eeskirjaga oli loetud vanemaks abiks.

§ 145. Abidelt, kes § 142 toodud ülemineku-eeskirjadega loetakse vandeadvokaatide vanemaiks abideks, ei nõuta pärast abi eksami õiendamist vandeadvokaadiks vastuvõtmisel enam kaheaastast vanemaks abiks olemist, vaid neid võib vandeadvokaadiks vastu võtta pärast viieaastast üldist abiks olemise aega.

§ 146. Senised eraadvokaadid säilitavad ka edaspidi endise nimetuse ja kasutavad kohtuis asjaajamisõigust senini väljaantud lubade ulatuses. Käesoleva seaduse jõustumise ajaks väljaantud load loetakse kestvaiks ja nende iga-aastane uuendamine ei ole nõutav, kuid uusi lubasid välja ei anta.

§ 147. Eraadvokaadid kuuluvad Advokatuuri juurde ja nende kohta on kehtivad õiguste, kohuste ja vastutuse suhtes vandeadvokaatide vanemate abide kohta kehtivad eeskirjad.

§ 148. Eraadvokaati, kes omab § 5 p. 1 tähendatud tunnistust, võib Advokatuuri nõukogu sellekohase palve peale vastu võtta vandeadvokaadiks, vabastades ta abiks olemise kohusest ja abi eksamist.

§ 149. Enne käesoleva seaduse jõustumist senise seaduse alusel advokatuurist distsiplinaarkorras väljaheidetut võib Advokatuuri nõukogu advokatuuri tagasi võtta, kui väljaheidetu vastab seaduslikele nõudeile ja kui on möödunud kolm aastat, tema kustutamise päevast advokaatide nimekirjast.

III.

Käesolev seadus jõustub ühel ajal Kohtute seadusega.

Tallinnas, 6. aprillil 1938.

K. Päts
Riigihoidja.

Joh. Müller
Kohtuminister.

323. Kaubandus-tööstuskoja seaduse muutmise seadus.

Antud Riigihoidja poolt dekreedina 6. aprillil 1938.

Kaubandus-tööstuskoja seaduse § 28 (RT 1925, 111/112, 69) muudetakse ja pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 28. Kõik Eesti kodanikud, välismaalased, ühingud ja seltsid, kes lunastanud § 10 tähendatud äritunnistused, maksavad ühes riigi ärimaksuga Kaubandus-tööstuskoja ülalpidamise kulude katteks põhimaksuna lisamaksu koja peakoosoleku poolt kindlaksmääratud protsendilises vahekorras riikliku ärimaksuga. Lisamaksu ülemäär ei tohi olla üle 5% kõigist riigi ja omavalitsuste heaks võetavaist ärimaksudest; neile aga, kes kuuluvad Käsitööstuskoja alla Käsitööstuskoja seaduse § 3 alusel, mitte üle 1% samadest maksudest.

Märkus 1. Selles paragrahvis nimetatud maksu ei võeta kooperaatiivühingutelt, kes tegutsevad Kooperaatiivühingute ja nende liitude seaduse alusel.

Märkus 2. Koja heaks kauba- ja päästelaevade pealt võetav maks määratakse kindlaks 10 sendile iga netoregistertonna pealt Eesti Vabariigi laevamöötekirja järgi.

Tallinnas, 6. aprillil 1938.

K. Päts
Riigihoidja.

K. Selter
Majandusminister.

324. Maaomandite kaitse seadus.

Antud Riigihoidja poolt dekreedina 6. aprillil 1938.

I.

§ 1. Käesoleva seaduse alla kuuluvad kinnistusüksused, mis asetsevad väljaspool linnade ja alevite administratiivpiire ning suvituskohtade, alevikkude, raudteejaamade ja tööstuste piirkondi.

Eelmises lõikes tähendatud tööstuspiirkonnad kinnitab Siseminister vastava ajutise maavalitsuse ettepanekul.

§ 2. Kinnistusüksustest eraldamise teel loodavate uute kinnistusüksuste suurus peab olema vähemalt 10 hektaari. Peale nende võib kinnistusüksustest eraldamise teel luua kõigis valdades, välja arvatud § 5 loetletud vallad, kuni $1\frac{1}{2}$ hektaari suurusi kinnistusüksusi. Eraldatavad üksused ei või koosneda enam kui kahest lahusmaatükist, välja arvatud ülalnimetatud kuni $1\frac{1}{2}$ -hektaarilised üksused, mis peavad koosnema ühest tükist.

Tükeldatava kinnistusüksuse suuruseks peab jääma vähemalt 20 hektaari. Kinnistusüksuste түкeldamisega ei või anda maatükkidele kuju, mis ei võimalda nende otstarbekohast kasutamist.

Erandeid eelmistes lõigetes toodud nõuetest võib lubada Põllutööministeerium, kui seda nõuavad rahvamajanduslikud või ühiskondlikud huvid.

Vabariigi Valitsusel on õigus piirkondades, kus on tarvis luua hulgaliselt väikekohti, kehtima panna uute, asutatavate kinnistusüksuste kohta ka norme alla 10 hektaari.

§ 3. Uue kinnistusüksuse loomisel tuleb temale ette näha vaba juurdepääsutee avalikult teelt.

§ 4. Kõiki kinnistusüksustest eraldatud maakohti, mis kuuluvad enne käesoleva seaduse jõustumist pärimisõigustesse kinnitatud pärijaile või legaataaridele samaks ajaks seadusjõusse astunud testamentide järgi, samuti milleda kasutamisele on võõrandamislepingu alusel asunud juba enne käesoleva seaduse jõustumist, võib kinnistada hoolimata § 2 ja 3 ettenähtud nõuetest. Nende maakohtade eraldamise aja ja kasutamise kohta on kinnistamisel nõutav vastava vallavalitsuse sellekohane tunnistus.

Samuti ei tule § 2 ja 3 ettenähtud nõuded kohaldamisele kinnistamistele, kus kinnisvara või selle pärandatava kasutamiseõiguse omandajana või võõrandajana esineb riik või kohalik omavalitsus või kui kinnisvara või selle pärandatav kasutamiseõigus omandatakse riigiasutiste kaasabil maakorraldamisel või asundamisel.

§ 5. Riigi piiriäärsetes valdades, nimelt: Virumaal — Auvere-Joala, Iisaku, Illuka, Kose, Narva, Peetri, Skarjatina, Tudulinna ja Vasknarva vallas; Tartumaal — Alatskivi, Avinurme, Kasepää, Kastre-Võnnu, Kavastu, Ko-

kora, Lohusuu, Mehikoorma, Pala, Peipsiäärsse, Ranna, Rasina, Roela, Saare ja Torma vallas; kõigis Petserimaa valdades; Võrumaal — Kahkva, Krabi, Laitsna-Rogosi, Loosi, Misso, Mõniste, Orava, Mooste, Toolamaa, Veriora, Rāpina, Saru, Vastseliina ja Vana-Roosa vallas; Valgamaal — Holdre, Hummul, Kaagjärve, Koorküla, Laanemetsa, Sooru, Taagepera ja Taheva vallas ning Pärnumaal — Abja, Jäärja, Laatre, Laiksaare, Orajõe, Penuja, Polli ja Talli vallas on iga 10-hektaarilise või suurema maa-ala või selle mõttelise osa omandi- või pärandatava kasutamissoiguse üleminekuks nõutav luba kohalikult ajutise maavalitsuse esimehelt.

Vabariigi Valitsusel on õigus teha määrusega lubade nõutamine sundlikuks ka vähemate kinnisvarade üleminekuks nimetatud piirkondades.

§ 6. Paragrahvis 5 ettenähtud lube ei nõuta omandi- või pärandatava kasutamissoiguse üleminekuks:

- 1) § 4 teises lõikes ettenähtud juhtudel;
- 2) kui õigused lähevad üle abikaasale, sugulastele otsejoones kõigis astmes või külgjoones esimeses neljas astmes või hõimlastele esimeses kolmes astmes.

§ 7. Juhtudel, kus kinnisvarade omandamisel ei tule kohaldamisele Välismaalastele kinnisvarade omandamise, valdamise ning kasutamise kitsendamise seadus, nõutakse välismaalastele või välismaa juriidilistele isikutele kinnisvara omandi- või pärandatava kasutamissoiguse üleminekuks kohaliku ajutise maavalitsuse esimehe luba väljaspool § 1 ettenähtud piirkondi üleriigiliselt ja vaatamata kinnisvara suurusele või õiguste omandaja sugulusastmele.

§ 8. Paragrahvide 1—7 eeskirjad kehtivad ka kinnistussüksuste ja nende osade tähtajaliste kasutusvahekordade kohta, kui nende kestus on üle 12 aasta ja kui nende kohta soovitakse teha sissekandeid kinnistusraamatusse.

§ 9. Kui ajutise maavalitsuse esimees kinnisvara omandamiseks või kasutamiseks luba ei anna, võivad asjaosalised selle otsuse peale kaevata Siseministrile. Kaebus tuleb esitada Siseministrile kahe nädala jooksul arvates otsuse kuulutamise päevast.

Siseministri otsus on lõplik ja selle peale ei ole edasikaebust.

§ 10. Käesoleva seaduse teostamiseks annab määrusi Vabariigi Valitsus.

II.

Riigimaade omanduseks andmise seaduse (RT 1935, 43, 435; 1935, 48, 473; 1936, 2, 10) § 4 muudetakse ja pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 4. Väiketaludena (end. renditalud) rendile antud planeerimata maad antakse käesoleva seaduse alusel tarvitada võimalikult senises suuruses, kusjuures Põllutööministeerium tarviduse korral võib planeerimisel muuta nende väiketalude maa-ala suurust.

III.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

Tallinnas, 6. aprillil 1938.

K. Päts
Riigihoidja.

A. Tupits
Põllutööminister.

325. Välislepingute ratifitseerimise korra seadus.

Antud Riigihoidja poolt dekreedina 6. aprillil 1938.

§ 1. Välislepinguiks käesoleva seaduse mõttes loetakse kõik kahe- või mitmepoolsed või kollektiivsed riikidevahelised lepingud, olgu need sõlmitud konventsioonide, lepete, sobimuste, protokollide, deklaratsioonide, modus-vivendi'de või nootidevahetuse näol või mõnel muul viisil.

§ 2. Enne ratifitseerimist Vabariigi Presidendi poolt ei kuulu Riigikogu kinnitamisele järgmised välislepingute liigid, niivõrd kui nad ei sisalda uusi rahanduslikke koormusi riigile, ei loo uusi koormusi või majanduslikke kohustusi kodanikele ega muuda nende omandiõiguslikku seisukorda ega personaalstatuuti välismaal:

1) kaubanduslepingud, milledega kindlustatakse vastastikku vaid tavaline enamsoodustus;

2) lepped, mis reguleerivad kaubavahetust kehtiva kaubanduslepingu alusel, nagu kontingentide, kliiringu, transfertide ja päritolutunnistuste kohta käivad lepped;

3) kaubandusliku ja tööstusliku omandi kaitse lepingud;

4) sõpruslepingud;

5) konsulaarlepingud;

6) vaimse koostöö lepingud;

7) kirjandusliku ja kunsti omandi kaitse lepingud;

8) heakorra- ja kombluskaitse lepingud;

9) sanitaar- ja veterinaarlepingud;

10) liiklemis-, ühenduste- ja transpordilepingud, nagu raudtee-, laevandus-, õhusõidu- ja posti-telegraafi-telefoni ning raadiolepingud;

11) kohtuliku abiandmise, kohtuotsuste täitmise, kohtute vahenditu läbikäimise, jurisdiktsiooni ja kurjategijate väljaandmise lepingud;

12) maksustamist korraldavad lepingud;

13) piirikorrashoiu ja piiritülide lahendamise lepped;

14) lepped viisade kaotamise ning üle piiri liiklemise ja turismi hõlbustamise kohta;

15) lepped konsulaarmaksude võtmise kohta vastastikusel alusel;

16) ametlike dokumentide ja väljaannete vahetamise lepped.

§ 3. Niivõrd kui pole teisiti määratud mõne muu eriseadusega on Vabariigi Presidendil riiklikel kaalutlusil õigus ratifitseerida ilma Riigikogu kinnitamiseta, kuid ära kuulates enne Riigivolikogu ja Riiginõukogu vastavate komisjonide või nende ühise vastava komisjoni seisukoha, järgmisi välislepinguid, mis üldkorras kuuluvad Riigikogu kinnitamisele:

1) tähtajalised tariifilised kaubanduslikud lepped;

2) liidulepingud;

3) koostöö- ja konsultatsioonilepingud;

4) mittekallaletungi-lepingud;

5) neutraliteedilepingud;

6) abiandmis- ja garantiilepingud;

7) vahekohtu- ja lepituslepingud.

§ 4. Vabariigi President ratifitseerib välislepingud järgmise aktiga:

NN,

Eesti Vabariigi President,

Läbi vaadanud Eesti Vabariigi ja (välisriigi nimetus)
täisvolinikkude poolt (koht ja aeg) sõlmitud
ning allakirjutatud Eesti ja (välisriigi nimetus)
(lepingu nimetus), mille tekst on sõnasõnalt järgmine:
.....
..... lepingu integraalne tekst).

Olen selle lepingu (konventsiooni jne.) heaks kiitnud ja ratifitseerinud ning kinnitan ja töotan, et sellest kõrvale kaldumata kinni peetakse ning kõiki selle eeskirju täidetakse.

Selle tõenduseks olen alla kirjutanud käesolevale ratifitseerimiskirjale ja lasknud ta varustada riigipitsseriga.

Ülaltoodud ratifitseerimisakt valmistatakse kahes eksemplaris, millest üks hoitakse alal Välisministeeriumi arhiivis.

§ 5. Vabariigi Presidendi ratifitseerimisakti ei vaja välislepingud, mis sõlmitakse protokollide, deklaratsioonide ja nootidevahetuse teel ja mis rahvusvahelise tavaõiguse kohaselt ei kuulu ratifitseerimisele riigipea poolt, nagu lepped viisade kaotamise, konsulaarmaksude võtmise, piirikorraldust, piiritülide lahendamise ja üle piiri liiklemise kohta ning moodus vivendi'd.

Sellised lepped sõlmitakse Välisministri poolt Vabariigi Presidendi nõusolekul.

§ 6. Käesoleva seaduse eeskirjad kehtivad ka välislepingute uuendamise ja pikendamise ning välislepingutega liitumise kohta.

§ 7. Välislepingute tekstid avaldatakse Vabariigi Presidendi korraldusel ühes eestikeelse tõlkega ja märkusega ratifitseerimise aja kohta Riigi Teataja eriosas, mis kannab pealkirja „Eesti Vabariigi lepingud välisriikidega“. Samas korras avaldatakse § 5 all ettenähtud lepped.

Välislepingu ratifitseerimisest ja jõustumisest, samuti ka välislepingute uuendamisest ja pikendamisest ning kehtivuse kaotamisest teatatakse Riigi Teatajas Välisministri teadaande teel.

§ 8. Käesolev seadus jõustub Riigivolikogu ja Riiginõukogu esimese koosseisu kokkuastumise päeval; samast ajast kaotab kehtivuse Välisriikidega sõlmitavate vastastikuste arvekodade asutamise kokkulepete esialgselt maksmapanemise seadus (RT 1932, 28, 227).

Tallinnas, 6. aprillil 1938.

K. Päts
Riigihoidja.

Fr. Akel
Välisminister.

326. Kodutööstuskoolide õppetöö korraldamise määrus.

Antud Haridusministri poolt 31. märtsil 1938.

Ä l u s : Kutschariduslike õppeasutiste seaduse § 15, 63, 64, 65, 71, 85, 86 ja 110 (SK VI 1938, 1, 6).

§ 1. Kodutööstuskoolid on kaheaastase õppeajaga keskastme kutsehariduslikud õppeasutised, mis annavad õpilasile üldharidust ja kutseharidust mitmesuguste kodukäsitööde ja kodunduse aladel.

§ 2. Linnas asuvas kodutööstuskoolides kehtivad õppetöö alguse, lõpu ja vaheaegade suhtes Haridusministri poolt keskkoolide kohta antavad tähtajad.

Maal asuvas kodutööstuskoolides algab õppetöö normaalselt 1. oktoobril ja kestab kuni maikuu lõpuni; kohaliku koolivalitsuse ettepanekul ja Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori määramisel võib õppetööd alustada ka enne 1. oktoobrit.

§ 3. Õpilasiks võetakse vastu 6-klassilise algkooli lõpetanuid; vastuvõtmine toimub sügisel enne õppetöö algust.

Kui sisseastuda soovijaid on rohkem kui vabu kohti, võib õppenõukogu korraldada vastuvõtu katseid.

Vabade kohtade puhul võib võtta vastu aineõppijaks ka vähema eelharidusega isikuid.

§ 4. Õpilaste normaalarvuks klassikomplekti kohta on 20. Kui õpilaste arv on alla normaalarvu, siis Haridusminister Kutseoskuse Osakonna direktori ettepanekul määrab õpilaste minimaalarvu, mille juures võib avada klassikomplekti.

§ 5. Koolis on kehtiv alljärgnev tunnikava:

Õ p p e a i n e d	Klassid ja nädalatundide arv					
	Kodunduse haru		Kodukäsitöö haru			
	I	II	tütarlastele		poeglastele	
			I	II	I	II
1. Eesti keel ja kirjavaheetus	2	2	2	2	2	2
2. Matemaatika ja arvepidamine . . .	2	1	2	1	2	1
3. Loodusteadus ja füüsika	2	2	2	2	2	2
4. Tervishoid — tütarlastel lastehoiu, poeglastel ametialase tervishoiuga .	—	1	—	1	—	1
5. Ühiskonna-, perekonna- ja kasvatuseõpetus	1	2	1	2	1	2
6. Toitlustamine (kodukäsitöö haru tütarlastele aiandus ühes arvatud)	¹⁰ / ₁₂	12	7	7	—	—
7. Rõivastus ja pesu ühes kodukäsitööga	9	8	16	16	—	—
8. Kodukorrastus, kodukorrashoid ja pesupesemine	1	2	1	2	—	—
9. Joonistamine ja joonestamine . .	2	1	2	2	2	1
10. Kodukäsitöö	—	—	—	—	¹⁷ / ₁₉	¹⁷ / ₁₉

Õppeained	Klassid ja nädalatundide arv					
	Kodunduse haru		Kodukäsitöö haru			
	I	II	tütarlastele		poeglastele	
			I	II	I	II
11. Aiandus	3/2	3/2	—	—	4/2	4/2
12. Kodulinnu- ja loomakasvatus . .	2/0	2/0	—	—	2/0	2/0
13. Taimekasvatus ja talumajandus . .	—	—	—	—	2/0	2/0
14. Tehnilised ained	—	—	—	—	1/4	2/4
15. Õppenõukogu poolt määratavad ained, nende hulgas laulmine ja võimlemine ning maal tütarlastele käsitööharus ka aiandus ja loomakasvatus	3/4	2/5	4	3	2/3	2/4
Kokku õpilase kohta:	37	38	37	38	37	38

Märkus. Murrukujulistest arvudes näitab lugeja tundide arvu maa- ja nimetaja tundide arvu linnakoolides.

§ 6. Õppenõukogu võib koondada üksikute õppeainete tunde lühemale ajale tingimusel, et nädalatundide üldarv ei muutuks.

§ 7. Peale tunnikavas ettenähtud õppetöö on õpilastel aianduse ja teistel praktilistel aladel õppenõukogu poolt määratud ajal ja ulatuses suvine õppepraktika, mille kestus kodukäsitööharus on vähemalt kaks nädalat ja kodunduse harus vähemalt kolm nädalat.

§ 8. Õppenõukogu võib teha tunnikavas ja õppetöö korralduses vähemaid muudatusi Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna loal.

§ 9. Kodutööstuskooli tütarlaste kodukäsitöö ja kodunduse haru lõpetajaile korraldatakse lõppeksam, mis sisaldab järgmist:

- 1) toiduvalmistamise alal lühiajaline praktiline ülesanne ühes kalkulasioonidega ja seletuste andmisega;
- 2) rõivastuse ja kodukäsitöö alal aasta- ja lõpptöö hindamine;
- 3) kodukorrastuse, kodukorrashoiu ja tervishoiu alal — suuline katse;
- 4) üks Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori poolt määratud katse üld- või eriainete alal.

§ 10. Kodutööstuskooli poeglaste kodukäsitööharu lõpetajaile korraldatakse lõppeksam, mis sisaldab järgmist:

- 1) kodukäsitöö alal aasta- ja lõpptöö hindamine;
- 2) aianduse alal — suuline katse;
- 3) matemaatika ja arvepidamise alal — kirjalik ülesanne;
- 4) üks Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori poolt määratud katse.

§ 11. Eksamikomisjoni moodustavad koolijuhataja või tema asetäitja, vastavad aineõpetajad, kohaliku koolivalitsuse esindaja ja kodunduse harus ka Kodumajanduskoja esindaja.

Eksamikomisjoni juhatajaks on koolijuhataja või tema asetäitja. Eksamikomisjon on üksikute ainete eksamineerimisel otsusevõimeline, kui koos on komisjoni juhataja ja vastava aine õpetaja.

§ 12. Õpilased, kelle eksamitulemused kui ka teadmised ja võimed kõigis koolis õpitud sunduslikes aineis on hinnatud vähemalt rahuldavaiks ja käitumine on korralik, saavad koolilt õppenõukogu otsusel lõputunnistuse Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori poolt kinnitatud vormi järgi.

§ 13. Õpilasile, kes koolis õppeaja kestel on edukalt õppinud, kuid kelle teadmised või võimed ühes eksamiaines on eksamikomisjoni poolt tunnustatud mitterahuldavaiks, võib eksamikomisjon selles aines määrata uue katse järgmisel eksamikomisjoni kokkutulekul.

§ 14. Kodutööstuskooli kodukäsitööharu lõputunnistuse omanikul loetakse eriala õppimine vastavaks üheaastasele praktilise tööoskuse õppimisele vastava ala õppinud töölise või meistri juhtimisel. Juhul, kui teatud koolis kodukäsitöö tundidest suurem osa pühendatakse ühe teatud eriala õppimisele, võib Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna loal kodutööstuskooli lõpetamist lugeda vastavaks 1,5-aastasele praktilise tööoskuse õppimisele.

Pärast täiendavat praktikat vastavas tööstuses või käitises omandab kodutööstuskooli kodukäsitööharu lõpetaja õiguse õiendada tööskusametis oma erialal õppinud töölise kutseeksami.

§ 15. Kodutööstuskooli kodundusharu lõputunnistuse omanikud, kes on vähemalt 17 aastat vanad ja on pärast kooli lõpetamist rahuldavate tagajärgedega praktiseerinud vähemalt 10 kuud õppekodus või täitnud oma erialal sama kestusega praktika, mis Eesti Maanaiste Keskseksi või Eesti Naisliidu ettepanekul on Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna vastava nõuniku poolt kinnitatud, saavad koolilt õppenõukogu otsusel koduabilise nimetuse ja vastava tunnistuse Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna poolt kinnitatud vormi järgi.

§ 16. Kodutööstuskooli lõputunnistuse omanikul on õigus astuda vastava kutsekooli või kutsekeskkooli II klassi.

§ 17. Käesolev määrus hakkab kehtima 1. aprillil 1938.

Selle määruse kehtimahakkamisega kaotab maksvuse Kodutööstuskooli tunnikava määrus (RT 1937, 63, 549).

Tallinnas, 31. märtsil 1938. Nr. 4415.

Haridusminister A. Jaakson.

Kutseoskuse Osakonna direktor V. Päts.

327. Raudtee vabade maa-alade kasutamise määrus.

Antud Teedeministri poolt 5. aprillil 1938.

Alus: Raudteede valitsemise seaduse § 36 (RT 1937, 80, 657).

§ 1. Raudtee maa-alad, mis vabad laadimis- ja laoplatsidest ning muust raudtee otsesest tarvidusest, antakse kasutada raudteeteenijatele ja -tööliste käesolevas määruses ettenähtud tingimustel.

Samuti võib raudtee vaba maa-ala anda kasutamiseks ka raudteelaste koondistele sportlisteks otstarveteks.

Kasutamiseks antud maa-alad märgitakse jaamades erilisele plaanile; liinil määratakse nende asukoht ja ulatus peatee kilometraaži järgi.

§ 2. Raudtee vaba maa-ala, mis asub sissesõidusignaalide vahel jaamade piirides, jaotatakse kõikide jaamas elavate teenijate vahel, kes selleks soovi avaldavad. Jaamadevaheline vaba maa-ala antakse kasutada eeskätt

jaamade vahel elavaile teenijaile, ning soovi korral ka jaamades elavaile teenijaile.

Korterite juurde asutatud aiad antakse kasutada korterikasutajaile ühes korteriga; majade juures asuvad ühisaiad jagatakse vastavas majas elavate korterikasutajate vahel. Aiamaa määratakse võimalikult korterikasutaja elumaja lähedusest.

§ 3. Maa-alade ja aedade jaotamisel võetakse arvesse vabade maa-alade rohkus, maa väärtus, maasoovijate arv, teenija palgaaste ja perekondlik seis, kusjuures maa vähesuse korral antakse eesõigus lastega perekondadele.

Jaotamise teostamisel käsitatakse järgmisi norme:

- 1) teenijaile ja töölistele kuupalganormiga alla 60 krooni antakse 1 osa jaotatavast maa-alast;
- 2) teenijaile ja töölistele kuupalganormiga 60 kuni 90 krooni antakse 2 osa jaotatavast maa-alast;
- 3) teenijaile ja töölistele kuupalganormiga alates 90 kroonist ja üle — 3 osa jaotatavast maa-alast.

Kuupalganormiks loetakse põhipalk, ilma lisatasudeta.

§ 4. Maa jaotust toimetab Raudteevalitsuse direktori poolt määratud komisjon.

§ 5. Raudtee maa-alade ja korterite juures asuvate aedade kasutamine eest tasu ei võeta. Kuid kasutaja on kohustatud tema käes olevad maa-alad hoidma korras, neid harima ja puhastama ning hoolitsema, et maa majanduslik väärtus ei langeks.

§ 6. Istanduste hävitamine, heina- või põllumaade pinnase rikkumine ja neilt mulla äravedamine ilma vastava loata on keelatud. Üksikasjalised nõuded maa ülesharimisel ja korrashoiul määrab vastav ehitusjaoskonna juhataja.

Loomi võib kasutataval maa-alal karjatada ainult alalise järelevalve all või köietatult. Võõraid loomi on keelatud raudtee maa-alale karjatamiseks võtta. Kaevikute, täidendite ja kraavide nõlvadel loomade karjatamine on keelatud.

§ 7. Maakasutajaile antakse võimaluse korral tasuta ehitusjaoskondade taimlaist-puukoolidest ilu- ja viljapuid ning põõsaid raudtee aedade asutamiseks ja nende täiendamiseks. Maakasutaja enese poolt muretsedud ja raudtee maa-alale istutatud ilu- ja viljapuud ning marja- ja ilupõõsad jäävad raudtee omanduseks ja lahkunud või ümberpaigutatud teenijale või töölisele nende eest tasu ei maksta.

§ 8. Maakasutajale lubatakse ehitusjaoskonna juhataja nõusolekul raudtee maa-alal kasvavaid puid ja põõsaid teise kohta tema kasutuses olevale maa-alale ümber istutada, kui selle all ei kannata istandid ja kui see on kokkukõlas üldise ilustamise kavaga. Vigastatud ja kuivanud puude mahavõtmine sünnib ehitusjaoskonna juhataja korraldusel.

§ 9. Aia-, põllu- ja heinamaade piiramist võib lubada ehitusjaoskonna juhataja, kusjuures maakasutaja poolt ehitatud tarad peavad olema korralikud.

§ 10. Teenijad ega töölisel ei tohi neile kasutamiseks antud maa-alal harimiseks tarvitada teenistusaega. Kaasteenijate abi kasutamine tööst vabal ajal on talgude näol lubatud.

§ 11. Teenijal ega töölisel ei ole õigust tema kasutada antud maad üle anda eraisikule; maa vahetamine või andmine teisele raudteeteenijale

või -töölisele ajutiseks kasutamiseks on lubatud § 4 ettenähtud komisjoni otsusel.

§ 12. Kui teenijale või töölisele kasutamiseks antud maa-ala järele tekib raudteele vajadus, siis võib Raudteevalitsus seda igal ajal tagasi võtta, mille vastu maa-ala kasutaja ei või protesteerida. Selle läbi maakasutajale tekkida võivad kahjud saamatajäänud viljasaagi või mahakülvatud seemne eest tasutakse eriti põhjendatud juhtudel § 4 ettenähtud komisjoni hindamise järgi.

§ 13. Kui teenija või tööline jätab maa-ala hooletusse, või kui see seisab tarvitamata, samuti kui teenija või tööline ei täida maa-ala kasutamise kohta käivaid eeskirju või korraldusi, siis antakse tema kasutamisel olev maa-ala ajutiselt teisele teenijale või töölisele kasutamiseks § 4 ettenähtud komisjoni otsusel. Samuti talitatakse ka korratusse jäetud viljapuuadadega.

§ 14. Teenija või töölise ümberpaigutamisel või teenistusest lahkumisel antakse tema kasutamisel olnud maa-ala järeltulevale teenijale või töölisele, kuid ümberpaigutatavale või lahkuvale teenijale või töölisele jääb õigus oma viljasaaki kui ka niidetud heina kasutada.

Kui teenija või tööline paigutatakse ümber või lahkub teenistusest niisugusel aastaajal, kus vili ja hein ei ole veel valminud ja seda ei ole võimalik ära koristada, siis jääb saak järeltulevale maakasutajale, kes tasub esimesele maa-harimise, väetamise ja külviseemnete kulu vabal kokkuleppel, kui aga kokkuleppele ei jõuta, siis § 4 ettenähtud komisjoni hindamise järgi. Niitmata heina eest tasutakse kulud ainult siis, kui ümberpaigutatav või teenistusest lahkuv teenija või tööline heinamaa korraldamiseks kahe viimase heinasaagi vaheajal on kulutanud raha või tööjõudu.

Ei soovi järeltulev maakasutaja ümberpaigutatava või teenistusest lahkuva teenija või töölise viljasaaki või niitmata heina määratud hinnaga omandada, siis võib viimane oma viljasaagi või heina müüa teisele teenijale või töölisele või nende seast soovijate puudumisel teistele, ja need loetakse kuni viljasaagi või heina ärakoristamiseni maa-ala kasutajaks.

§ 15. Raudteevalitsus ei vastuta tule- ega muu õnnetuse eest, mille läbi maa-ala kasutaja saab aineliselt kahju.

§ 16. Käesoleva määruse täitmise järele valvavad ehitusjaoskonna juhatajad otseselt kui ka neile alluvate teenijate kaudu.

Teedeminister N. Viitak.

Raudteevalitsuse direktori as. (allkiri).

328. Teenetemärkide Komitee otsus 4. aprillist 1938.

1. Kaitseliidu Kotkaristi statuudi ja Eesti Punase Risti Seltsi põhikirja alusel kuni 13. oktoobrini 1936 annetatud Kotkaristid ja Eesti Punase Risti teeneteristid registreerida vastavates riiklikkude teenetemärkide registrites.

2. Ametiasutistel kanda eelmises punktis tähendatud teenetemärgid nende teenistuses seisvate isikute teenistuskirjadesse vastavate tõendiste esitamisel.

Alus: Teenetemärkide seaduse § 10 (RT 1936, 82).

Esimees J. Laidoner.

Sekretär I. Leesment.

Tallinna linnavolikogu poolt 2. märtsil 1938 vastu võetud

329. Tallinna Linna Elektrijaama elektriandmise tingimused.

Muuta ära, 1. aprillist 1938, linnavolikogu poolt 4. novembril 1925 ja 11. märtsil 1936 vastu võetud Tallinna Linna Elektrijaama vooluandmise tingimused (RT 1925, 187/188 ja 1936, 27) ja panna kehtima, samast ajast, järgmised Tallinna Linna Elektrijaama elektriandmise tingimused.

Üldosa.

§ 1. Tallinna Linna Elektrijaam (edaspidi lühendatult nimetatud LJ) annab tarvitajale kolme faasilist vahelduvvooluelektrit ca 50 H, madalpinge-võrgus nimespingega 220 V ja kõrgepinge-võrgus nimespingega 3000 V.

§ 2. LJ määrab, missuguse pingega võrgust elektrit tarvitajale antakse.

§ 3. Vastaval kokkuleppel on LJ-l õigus lubada tarvitajale muuta kasutatava elektri pinget.

§ 4. LJ hoolitseb, et antava elektri perioodide arv ja elektri pinge võrgus võimalikult ühtlane oleks, samuti hoolitseb, et juhtuvad kõrvalekaldumised selles asjas võimalikult peatselt parandataks, kuid LJ ei ole kuidagi vastutav perioodide arvu ja pinge kõikumise eest ja tarvitajail ei ole õigust selle eest LJ-lt kahjutasu nõuda.

§ 5. LJ hoolitseb, et tarvitajad takistamatult saavad elektrit nendega sõlmitud lepingu ulatuses igal aastaajal ja igal päeva- ja öötunnil, kuid LJ ei ole kuidagi vastutav elektri andmise katkestamise eest force majeure või muil ületamatuil põhjusil, samuti elektri jaama seadmete või elektrivõrgu rikete või vajalikkude tööde teostamise põhjusil ja tarvitajail ei ole õigust elektri andmise katkestamise eest LJ-lt kahjutasu nõuda.

Elektriandmise lepingud.

§ 6. LJ annab tarvitajale elektrit:

a) üldlepingute alusel ja

b) erilepingute alusel.

Üldlepingute alusel elektriandmine sünnib käesolevatel tingimustel, kusjuures elektrimaksu võetakse linnavolikogu poolt määratud üldtariifide järgi.

Erilepingute alusel on linnavalitsusel õigus anda elektrit teistel tingimustel kui käesolevates tingimustes ette nähtud, kuid seejuures on linnavalitsusel õigus määrata üldtariifidest lahkumisevalt elektri hinda ainult siis, kui erilepingu alusel antava elektri võime on vähemalt kümme kW, kusjuures elektri hind ei või olla odavam kui poolteisekordne kütteaine kulu toodetud kWh kohta keskmiselt aastas.

Lepingu tempelmaks on tarvitaja tasuda.

Kui elektritarvitajana lepingu sõlmisid mitu isikut, siis vastutavad nad solidaarselt lepingu täitmise eest.

§ 7. LJ-l on õigus nõuda tarvitajalt erilepingu sõlmimist, mille järgi elektrimaks arvutatakse võimemaksu ja kWh hinna järgi.

Kui tarvitaja, kellega on elektri andmise-võtmise leping varemalt sõlmitud, ei täida käesoleva paragrahvi esimeses lõikes tähendatud LJ nõudmist kahe nädala jooksul, siis võib LJ lugeda elektri andmise-võtmise lepingu lõpetatuks ja sulgeda elektri andmise.

Ühendused.

§ 8. Kõik magistraalid, ühendused ja ühenduskastid ehitab, korraldab ja hoiab korras LJ.

Käesolevates tingimustes tuleb magistraalide all mõista elektrijaamast piki tänavaid hargnevaid elektrijuhtmeid ja nende juurde kuuluvaid seadmeid.

Ühenduste all tuleb mõista magistraalist kuni ühenduskastini, viimane kaasa arvatud, elektrijuhtmeid ja nende juurde kuuluvaid seadmeid või transformatorikioskis ühendust asendavaid seadmeid.

LJ loal võib tarvitaja eritingimuste korras (§ 15) ühendust ise ehitada või ehitada lasta.

§ 9. Ühenduse saamiseks tuleb anda LJ-le vastav tellimus, milles tähendatakse ühendatavate seadiste kasutamise otstarve ja suurus.

§ 10. Ühenduse tellimusele peab olema juurde lisatud kinnisvara omaniku kohustus, millega ta lubab tellimuses tähendatud kinnisvara ühendada LJ elektrivõrguga ja samal kinnisvaral teha elektriseadmeid ning panna üles ja võtta maha elektrimõõtjaid.

Nii ühenduse tellija kui ka vastava kinnisvara omanik peavad ühenduse tellimusel tunnustama LJ ainuomanduseks tellimise alusel ehitatud ühenduse, mida LJ võib kasutada oma äranägemise järgi, ilma et tellijal ja kinnisvara omanikul oleks õigust LJ-lt selle eest tasu nõuda, välja arvatud § 19 ettenähtud juhul.

§ 11. Ühenduse ehituseviisi ja koha, samuti ühenduskasti suuruse ja asukoha määrab LJ, kusjuures ühenduskast peab asetatama kuiva ja LJ ametnikele alati takistuseeta juurdepääsetavasse ruumi.

LJ määrab ka olevate ühenduste vajalikud muudatused.

§ 12. Ühele kinnisvarale antakse üks ühendus. Erijuhtudel on LJ-l õigus lubada ka rohkem ühendusi, samuti lubada kahele kinnisvarale ühe ühise ühenduse.

§ 13. Kui LJ arvates on ühenduseks vajalik tarvitaja juurde seada üles eraldi transformator, siis tuleb tarvitajal selleks anda vastav ruum, kusjuures ruumi andjale makstakse tasu linnavalitsuse poolt kinnitatud erilepingu alusel, kui ka teistele elektritarvitajatele selle transformatori kaudu ühendusi antakse.

§ 14. Kui olev magistraal võimaldab anda tarvitajale elektrit soovitud ulatuses, mille üle otsustab LJ, siis LJ koostab ühenduse ehitamise kohta kulude eelarve Tallinna linnavalitsuse poolt kinnitatud alustel ja kujul ja tellimuse andmisel tellija tasub LJ-le selle eelarve summast poole osa.

§ 15. Kui aga olev magistraal ei võimalda anda tarvitajale elektrit soovitud ulatuses, mille üle otsustab LJ, siis tuleb ühenduse tellimus anda eritingimustel.

Ühenduste ehitamise eritingimused koostatakse Tallinna linnavalitsuse poolt kinnitatud juhiste kohaselt.

Ühenduse ehitamist eritingimustel võivad tellida mitu tarvitajat ühiselt.

§ 16. Kõrgepingeline ühenduse juures LJ annab ja hoiab korras tasuta transformatori ja kõik transformatori juurde kuuluvad seadmed, välja arvatud juhul, kui käesolevate tingimuste § 3 ettenähtud korras on muudetud kasutatava elektri pinget või kui § 15 korras ühendus antakse eritingimuste alusel.

Kui transformatori või selle juurde kuuluvate seadmete rikked on tekkinud tarvitaja süü läbi, siis LJ kõrvaldab rikked tarvitaja kulul.

§ 17. Kui oleva ühenduse ümberehitamine on tingitud LJ elektri võrgu üldise ümberkorraldamise põhjusel, siis tehakse töö täielikult LJ kulul.

Kui aga ühenduse ümberehitamist teostatakse tarvitaja nõudmisel või vajadusel, siis tehakse töö täielikult nõudja kulul.

Kui ühenduse ümberehitamist teostatakse tarvitaja ja LJ ühistes huvides, siis kannab tarvitaja selle osa ümberehitamise kuludest, mis on põhjustatud tarvitaja nõudmisest.

Ühenduse vigastused, mis on tarvitaja poolt põhjustatud, parandatakse tarvitaja kulul.

§ 18. LJ kõrvaldab ühenduse omal kulul, kui tarvitaja elektri kasutamisest ära ütleb või kui kõrvaldamine on vajalik maja ümber- või juurdeehituse tõttu. Ühenduse kõrvaldamise kohta tuleb LJ-le esitada kirjalik avaldus kinnisvara omaniku allkirjaga.

§ 19. Ajutise iseloomuga ühendused ehitatakse, korraldatakse, hoiatakse korras ja võetakse maha täielikult tellija kulul ja mahavõetud materjalid jäävad tellija omanduseks, kui erilepingus see teisiti ei ole määratud.

Seadised.

§ 20. Käesolevates tingimustes tuleb seadiste all mõista elektrimõõtja kaitsjatega algavaid elektrijuhtmeid ja nende juurde kuuluvaid seadmeid, mis on tarvitajale vajalikud elektri kasutamiseks, välja arvatud elektri-tarvitamisriistad.

Käesolevates tingimustes tuleb siseühenduse all mõista ühenduskastist või transformaatorikioskis ühendust asendavatest seadmetest kuni üksikute seadiste elektrimõõtjate kaitsjateni hargnevaid juhtmeid ja nende juurde kuuluvaid seadmeid.

Seadis ja siseühendus peab vastama kehtivatele seadustele ja määrustele, samuti Tallinna linnavalitsuse poolt kinnitatud tehnilistele tingimustele ning LJ poolt ülesseatavatele nõudmistele. Tarvitaja on vastutav selles, et tema seadis ja siseühendus oleksid korras.

Seadis peab olema ehitatud nõnda, et seadises käsitamisele tulevad tarvitamisriistad ei tekita ümbruse ja teiste tarvitajate elektrivõrgus segavaid pingekoikumisi ega voolukatkestumisi.

§ 21. Seadise ja siseühenduse ehitamise, ümberehitamise ja parandamise (installaatorite) töid teostavad installaatorid, kellel on selleks LJ vastav luba, mis antud Tallinna linnavalitsuse poolt kinnitatud tingimustel ja korras.

§ 22. Installaator on kohustatud teostama installaatorite töid ja tarvitama nendeks töödeks materjale ja seadmeid Tallinna linnavalitsuse poolt kinnitatud tehniliste tingimuste järgi. Oma korraliku tegutsemise kindlustuseks peab installaator andma LJ-le tagatise Tallinna linnavalitsuse poolt määratud suuruses ja tingimustel.

§ 23. Enne tarvitaja seadise ühendamist elektrivõrguga on installaator kohustatud andma LJ-le seadise plaani Tallinna linnavalitsuse poolt kinnitatud tehnilistes tingimustes ettenähtud korras ja kujul, millisel plaanil peab olema näidatud seadises kasutamisele tulevate tarvitamisriistade otstarve ja suurus.

§ 24. LJ ei kanna mingisugust vastutust installaatorite poolt tehtud tööde eest, samuti tööde juures tarvitatud materjali, ülesseatud seadmete ja tarvitamisriistade eest.

§ 25. Installaator vastutab tarvitaja (tellija) ees selles, et tehtud töö ja selle juures tarvitatud materjal, installaatori poolt ülesseatud seadmed ja tarvitamisriistad vastavad kehtivatele tehnilistele tingimustele, samuti kahjude eest, mis on põhjustatud korratust või otstarbekohatust tööst või alaväärtuslikest materjalist või ülesseatud seadmeist ja tarvitamisriistadest.

§ 26. LJ-l on õigus igal ajal proovida tarvitaja seadist ja siseühendust ning nende ehitamisel tarvitatavaid materjale ja seadises kasutamisele kuuluvaid

tarvitarisriistu, nende vastavuses kehtivates seadustes, määrustes ja teistes juhistes ettenähtud tehnilistele tingimustele.

Kui proovimisel, mis teostatakse enne tarvitaja seadise või ümberehitatud osade ühendamist LJ elektrivõrguga, seadis või siseühendus osutub mittekõlblikuks, siis korduvate proovimiste eest tuleb tasuda LJ-le kulud Tallinna linnavalitsuse poolt kinnitatud tasunormide järgi.

§ 27. LJ-l on õigus installaatorilt nõuda puudulikkude ja tehnilistele nõuetele mittevastavate tööde kordaseadmist ja alaväärtuslike materjalide või seadmete uuendamist. Kui installaator ei kõrvalda puudusi temale LJ poolt antud tähtpäevaks, siis võib LJ installaatori poolt antud tagatisest tasuda puuduste kõrvaldamise kulud, kui tarvitaja (tellija) LJ eelkäival nõusolekul laseb puudused kõrvaldada mõne teise installaatori poolt.

LJ-l on õigus installaatori poolt antud tagatist tarvitada ka käesolevate tingimuste § 23 tähendatud plaani valmistamiseks juhul, kui esitatud plaan on puudulik ja kui puudust ei kõrvaldata LJ poolt antud tähtpäevaks.

LJ-l on õigus käesolevate tingimuste § 21 põhjal installaatoritele antud elektriseadiste installeerimise luba tunnustada maksvusetuks enne loa tähtaja lõppu, kui installaator ei teosta installeerimise töid korralikult või tarvitab töödeks kõlbmatuid või määruste ja eeskirjade vastaseid materjale ja seadmeid, samuti ka siis, kui installaator annab tema nimele kinnitatud projekti järgi tehtavate installeerimise tööde juhtimise loata isikule või ilma LJ-le teatamata teisele installaatorile.

§ 28. Kõik tarvitaja seadises kasutamisele kuuluvate tarvitarisriistade vahetamised peavad jääma käesolevate tingimuste § 23 tähendatud elektri kasutamise otstarbe ja suuruse piiridesse, vastasel korral tuleb eelkäivalt nõutada LJ luba ümberehitamise teostamiseks ja seadise kasutamise muutmiseks.

Elektrimööttjad.

§ 29. Kõik elektrimööttjad ühendatakse LJ elektrivõrguga ja lahutatakse sellest ainult LJ ametniku poolt.

§ 30. LJ määrab tarvitaja juures ülesseatavate elektrimööttjate tüübi, arvu, suuruse ja ülesseadmise koha.

Pärast käesolevate tingimuste kehtimahakkamist võib uute elektritarvitajate juures üles seada ainult LJ-lt üüritavaid mööttjaid.

LJ poolt tarvitajale üürile antud elektrimööttjate eest võetakse maksu Tallinna linnavolikogu poolt kinnitatud tariifide järgi.

Tarvitaja vastutab LJ poolt üürile antud elektrimööttjate korraliku alalhoidu eest.

§ 31. Elektrimööttjad tuleb kinnitada LJ poolt määratud alustele ja asetada kuiva, tolmutusse ja alati ligipääsu võimaldavas ruumi ja nii, et nad oleksid kaitstud vigastamiste eest ja et neid on võimalik lugeda ja kontrollida võimalikult ilma abivahendita.

Elektrimööttja kõrgus põrandapinnast tuleb valida 1,5 kuni 1,8 meetrit ja kui need kõrgused ei ole sobivad, siis võib LJ loal mööttjaid ka teisiti asetada tingimusel, et LJ ametnikul oleks alati käepärast saadaval vajalik trepp või aste.

§ 32. Tarvitaja juures ülesseatud elektrimööttjad, lülituskellad, üldkaitsjad, ühenduskastid, siseühenduste harutoosid ja kõigi eeltähendatute juurde kuuluvad muud seadmed peavad olema LJ ametniku poolt külge pandavate plombidega suletud vastavalt LJ nõudmistele.

Kaitsekorkide läbipõlemise juhtudel võib tarvitaja korkide uuendamise otstarbel kõrvaldada kaitsjate plombe ilma LJ-lt eelkäiva loa saamata, kuid

tingimusel, et plombide kõrvaldamine sünnib tunnistajate juuresolekul ja et sellest teatatakse LJ-le hiljemalt 16 tundi pärast plombide kõrvaldamist, tähendades ka tunnistajate nimed ja elukohad.

Kui käesolevas paragrahvis tähendatud plommid on kõrvaldatud või rikutud ilma LJ teadmata, siis loetakse, et viimasel mõõtmise perioodil on tarvitaja elektrit tarvitanud ilma mõõtjata ja et sel perioodil tarvitamisel olnud tarvitamisriistade nimesvõimet on kasutatud 24 tundi öö-päevas, kui see periood langeb novembri-, detsembri- või jaanuarikuule ja 12 tundi öö-päevas, kui see periood langeb ülejäänud kuudele.

Plombide uuendamise kulud tasub tarvitaja LJ-le Tallinna linnavalitsuse poolt kinnitatud normide järgi.

§ 33. LJ-l on õigus tarvitaja juures ülesseatud elektrimõõtjat igal ajal proovida ja elektrimõõtjat proovimiskohale viia.

Elektrimõõtjate proovimise kulu normid määrab Tallinna linnavalitsus.

Elektrimõõtja proovimise kulud kannab tarvitaja:

a) kui mõõtja on tarvitaja omandus;

b) kui proovimist teostatakse tarvitaja nõudmisel ja mõõtja osutub korrasolevaks;

c) kui proovimist teostatakse tarvitaja poolt põhjustatud mõõtja vigastuste pärast.

§ 34. Kui elektrimõõtja on jäänud seisma ja kui seejuures ei ole rikutud käesolevate tingimuste § 32 tähendatud nõudmisi või kui mõõtja proovimisel selgub, et mõõtja näitas valesti, siis LJ poolt määratakse mõõtja seismise või valestinäitamise ajal tarvitatud elektrihulk tehnilise arvestuse järgi.

Maksukohustused.

§ 35. Elektrimõõtjate näitusid registreerib LJ ametnik harilikult igal kalendrikuul üks kord, kuid LJ võib oma äranägemise järgi lasta toimetada registreerimist ka teisiti.

Maksu elektrimõõtja eest arvutatakse kuude viisi, kusjuures pooliku kuu puhul arvutatakse maks poole kuu eest siis, kui mõõtja kasutamine oli pool või alla poole kuud, vastasel korral arvutatakse maks terve kuu eest.

Kui tarvitaja üldlepingu alusel alaliselt tarvitab elektrit vähemalt 20.000 kilovatt-tundi kuus, siis võib tarvitaja kirjalikul soovil elektrimaksu arvutamist teostada kaks korda kuus, missugusel korral sellelt tarvitajalt võetakse käesolevate tingimuste § 37 tähendatud kindlustust ainult pooles suuruses.

§ 36. Elektrimaksu kohustuse kohta antakse tarvitajale arve või jäetakse või saadetakse maksuteade. Arve antakse siis, kui tarvitaja tasub elektrimaksu LJ poolt kirjaliku tunnistusega varustatud elektrimaksu kasseerijale, kusjuures kasseerija kviteerib arvel raha vastuvõtmist. Kui tarvitaja ei tasu arvet elektrimaksu kasseerijale, siis võib tarvitaja maksuteate järgi tasuda maksu LJ kassas või teatel loetletud maksu vastuvõtmise kohtades.

Elektrimaksu kohustus tuleb õiendada 14 päeva jooksul, arvates maksuteate kuupäevast.

Kui tarvitaja ei õienda elektrimaksu kohustust tähtpäevaks, siis tuleb tal tasuda 25 senti viivisemaksu igalt viivituses olevalt elektriarvelt. Seejuures asutakse võla sissenõudmisele kohtukorras.

Kaebusi mõõtja näidu vigade üle, samuti arve mitte õieti koostamise kohta tuleb esitada seitsme päeva jooksul, arvates mõõtja näidu registreerimise päevast.

§ 37. Elektrimaksu kohustuste korraliku õiendamise tagatiseks annab tarvitaja LJ-le kindlustuse. Alla ühesaja (100) krooni peab kindlustus olema sularahas, kuna sada (100) krooni ja üle selle summa kindlustus võib olla linnavalitsuse poolt vastuvõetavaks tunnustatud tagatistes; viimasel juhul võetakse tarvitajalt tagatise hoidmise, uuendamise jne. asjus teostatava kirjavahetuse kulude maksu Tallinna linnavalitsuse poolt kinnitatud normide järgi.

Kindlustuse summade pealt ei maksta protsente.

Kindlustuse summa peab olema vähemalt kaks korda suurem tarvitaja viimase aasta kõige suurema kuutarvituse elektrimaksu summast.

Riigi- ja omavalitsusasutised on vabastatud kindlustuse andmisest.

Linna ettevõtetekomisjoni ettepanekul võib linnavalitsus vabastada ka teisi asutisi kindlustuse andmisest ja anda juhiseid käesoleva paragrahvi teises lõikes ettenähtud kindlustuse suurusest erandite tegemiseks.

Elektriandmise katkestamine.

§ 38. LJ-l on õigus elektriandmist katkestada:

- a) kui tarvitaja ei õienda õigeaegselt oma elektrimaksu kohustusi;
- b) kui tarvitaja ei täienda LJ poolt antud tähtjaks käesolevate tingimuste § 37 ettenähtud kindlustust samas § 37 tähendatud suuruseni;
- c) kui tarvitaja teeb või laseb teha elektriseadises muudatusi ilma LJ teadmata;
- d) kui tarvitaja ei võimalda LJ ametnikule takistuseta juurdepääsu elektriseadise, -mõõtjate, -kellade, ühenduskasti, transformaatori jne. kontrollimiseks või registreerimiseks;
- e) kui tarvitaja juures avastatakse omavoliline või salajane elektritarvitus;
- f) kui tarvitaja seadis või siseühendus on tuli- või eluohtlik, või ei vasta kehtivatele seadustele, määrustele või tehnilistele tingimustele;
- g) kui tarvitaja seadis või selles käsitamisele võetud tarvitamisriistad tekitavad ümbruse ja teiste tarvitajate elektrivõrgus segavaid pingekõikumisi või voolukatkestumisi.

Kui elektriandmine on katkestatud käesolevas paragrahvis tähendatud põhjusil, siis tuleb tarvitajal peale vastavate LJ nõudmiste rahuldamise tasuda elektriandmise uuesti avamisel katkestamise-avamisemaksu:

- a) üks kroon, kui katkestamisel elektrimõõtjat maha ei võetud, ja
- b) kolm krooni, kui katkestamisel elektrimõõtja võeti maha.

Lepingute lõpetamine.

§ 39. Üldlepingute alusel antava elektri võtmise lõpetamise soovil tuleb tarvitajal esitada LJ-le vastav kirjalik avaldus vähemalt üks nädal enne elektri sulgemist, kui lepingusse võetud tähtjad või elektritariifide tingimused seda teisiti ei määra.

Tarvitaja vastutab kuni elektri sulgemiseni kõigi kohustuste eest, mis käesolevatest tingimustest järelduvad.

Pärast elektriandmise lepingu lõpetamise korras elektri sulgemist ja elektrimaksude õiendamist makstakse tarvitajale tagatise ülejääk tagasi.

Nõudmised.

§ 40. Kõik käesolevate tingimuste alusel sõlmitud lepingute järgi tekkivad nõudmised alluvad kohtule LJ asukoha järgi.

Linnapea J. Soots.
Sekretär J. Pinding.